

PATVIRTINTA
Lazdijų rajono savivaldybės administracijos
direktoriaus 2017 m. vasario 8 d.
įsakymu Nr. 10V-154

LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANAS

Vilniaus g. 1, Lazdijai

TURINYS

	Psl.
Turinys	2
Derinimo lapas	4
Plano taisymas ir tikslinimas.....	5
1. Bendrosios nuostatos	7
2. Gresiančiosios ekstremaliosios situacijos	15
3. Pespėjimo ir informavimo apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją organizavimas.....	16
4. Informacijos apie ekstremalų įvykį ar ekstremalią situaciją priėmimo ir perdavimo	20
5. Gyventojų evakavimo organizavimas	21
6. Gresiančių ar įvykusių ekstremaliųjų įvykių ir gresiančių ar susidariusių ekstremaliųjų situacijų valdymo organizavimas ir koordinavimas	29
7. Kultūros paveldo vertybių apsauga.....	44
8. Pagalbos teikimo nukentėjusiems gyventojams ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu organizavimas	45
9. Viešosios tvarkos palaikymo organizavimas	46
10. Privalomų darbų organizavimas	47
11. Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrauktų komunalinių paslaugų teikimo atnaujinimo ir kitų būtinausių gyvenimo (veiklos) sąlygų atkūrimo organizavimas	49
12. Gyventojų, žuvusių ekstremaliųjų situacijų metu, laidojimo organizavimas	49
13. Baigiamosios nuostatos	50

PRIEDAI:

- 1 priedas. Lazdijų rajono savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė.
- 2 priedas. Savivaldybės civilinės saugos sistemos subjektų, ūkio subjektų, gretimų savivaldybių ESK ir ESOC narių kontaktiniai duomenys.
- 3 priedas. Savivaldybės ESK sudėtis, nuostatai ir kontaktiniai duomenys.
- 4 priedas. Savivaldybės ESOC sudėtis, nuostatai ir kontaktiniai duomenys.
- 5 priedas. Savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisijos sudėtis ir nuostatai.
- 6 priedas. Kolektyvinės apsaugos statinių poreikio ir galimo laikino apgyvendinimo patalpų sąrašas ir žemėlapiai.
- 7 priedas. Keitimosi informacija apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją su kitomis institucijomis ir įstaigomis schema.
- 8 priedas. Savivaldybės administracijos tarnautojų, atsakingų už švietimą, sąrašas.
9. priedas. Savivaldybės administracijos tarnautojų, tvarkančių neįgaliųjų gyventojų apskaitą ir atsakingų už socialinę paramą, sąrašas.
- 10 priedas. Savivaldybės materialinių išteklių žinynas.
- 11 priedas. Gretimų savivaldybių tarpusavio pagalbos planai.
- 12 priedas. Sutarčių su ūkio subjektais dėl savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nurodytų užduočių vykdymo kopijos.
- 13 priedas. Savivaldybės žemėlapis, kuriame pažymėtos savivaldybės ribos ir sutartiniais ženklais galimos evakavimo kryptys.
- 14 priedas. Gyventojų, žuvusių ekstremaliųjų situacijų metu, laidojimo vietos.
- 15 priedas. Pespėjimo sirenų žemėlapiai ir inventorizavimo duomenys.
- 16 priedas. Gyvūnų gaišenų užkasimo vietų parinkties planas.
- 17 priedas. Užkrečiamų ligų profilaktikos ir kontrolės organizacinių priemonių planai.
- 18 priedas. Seniūnijų pasiuntinių (seniūnaišių) sąrašas.
- 19 priedas. Pranešimų apie susidariusią ekstremaliąją situaciją formos.

PLANO DERINIMO LAPAS

Lazdijų rajono savivaldybės priešgaisrinė tarnyba.

El. p.: marius.varnelis@lazdijai.lt.

Alytaus apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Lazdijų priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba.

El. p.: jonas.jurciukonis@vpgt.lt.

Alytaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Lazdijų policijos komisariatas.

El. p.: gintaras.krasnickas@policija.lt.

Lazdijų rajono savivaldybės administracijos Savivaldybės gydytoja.

El. p.: gydytoja@lazdijai.lt.

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Alytaus skyrius.

El. p.: eimantas.kaminskas@heritage.lt.

Lazdijų rajono savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija.

El. p.: jonas.gudziauskas@lazdijai.lt.

Lazdijų valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

El. p.: rmuliuolis@vet.lt, auridas.marcinkus@vmvt.lt.

Alytaus regiono aplinkos apsaugos departamento Lazdijų rajono agentūra.

El. p.: evaldas.brusokas@ard.am.lt.

Lazdijų rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisija.

Lazdijų rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisijos 2017-01-04 posėdžio protokolas Nr. 51-1.

Alytaus apskrities priešgaisrinė gelbėjimo valdyba.

Alytaus apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos 2017-02-01 raštas Nr. 2-510 „Dėl plano projekto derinimo“.

PLANO TAISYMAS IR TIKSLINIMAS

Plano tikslinimas – plane esančios informacijos pakeitimas ir papildymas. Tikslinimo procedūra atliekama ne rečiau kaip vieną kartą per metus. Tikslinimai registruojami pateiktoje lentelėje.

Eil. Nr.	Kas tikslinta (papildyta)	Data	Atsakingo asmens pareigos, vardas, pavardė, parašas
1	2	3	4
1.	I skyriaus „Bendrosios nuostatos“ 1.2. papunktis „Savivaldybės trumpas apibudinimas“.	2020-12-02	Lazdijų rajono savivaldybės administracijos Vietinio ūkio skyriaus vyr. specialistas Vitas Merkininkas
2.	I skyriaus „Bendrosios nuostatos“ 1.3. papunktis „Trumpa seniūnijų charakteristika“.		
3.	I skyriaus „Bendrosios nuostatos“ 1.5. papunktis „Plano teisinis pagrindas“		
4.	I skyriaus „Bendrosios nuostatos“ 1.6. papunktis „Plano rengėjai ir jų kontaktiniai duomenys“		
5.	I skyriaus „Bendrosios nuostatos“ 1.7. papunktis „Plano aktyvavimas ir atšaukimas“		
6.	II skyrius „Gresiančios ekstremaliosios situacijos“ (patikslintas)		
7.	III skyrius „Perspėjimo ir informavimo apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją organizavimas“ (patikslintas)		
8.	IV skyrius „Informacijos apie ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliąją situaciją priėmimo ir perdavimo tvarka (patikslinta)		
9.	V skyrius „Gyventojų evakavimo organizavimas“ (patikslinta Gyventojų surinkimo ir priėmimo punktų kontaktiniai duomenys)		
10.	VI skyrius „Gresiančių ar įvykusių ekstremaliųjų įvykių ir gresiančių ar susidariusių ekstremaliųjų situacijų valdymo organizavimas ir koordinavimas“ (papildytas radiologinės ar branduolinės avarijų ir masinis užsieniečių antplūdis rizikų valdymo aprašu)		
11.	XI skyrius „Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu nutrauktų komunalinių paslaugų teikimo atnaujinimo ir kitų būtinausių gyvenimo (veiklos) sąlygų atkūrimo organizavimas“ (patikslinti įmonių, atliekančių komunalines paslaugas, kontaktiniai duomenys)		
12.	1 priedas. „Lazdijų rajono savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė“ (peržiūrėta, atnaujinta).		

13.	2 priedas. Savivaldybės civilinės saugos sistemos subjektų, ūkio subjektų, gretimų savivaldybių ESK ir ESOC narių kontaktiniai duomenys (patikslinta).		
14.	3 priedas. Savivaldybės ESK sudėtis ir kontaktiniai duomenys (naujai patvirtinta).		
15.	4 priedas. Savivaldybės ESOC sudėtis ir kontaktiniai duomenys (naujai patvirtinta).		
16.	5 priedas. Savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisijos sudėtis ir nuostatai (naujai patvirtinta).		
17.	6 priedas. Kolektyvinės apsaugos statinių poreikio ir galimo laikino apgyvendinimo patalpų sąrašas (patikslintas).		
18.	7 priedas. Keitimosi informacija apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją su kitomis institucijomis ir įstaigomis schema (patvirtinta).		
19.	8 priedas. Savivaldybės administracijos tarnautojų, atsakingų už švietimą, sąrašas (patikslintas).		
20.	9 priedas. Savivaldybės administracijos darbuotojų, tvarkančių neįgaliųjų gyventojų apskaitą ir atsakingų už socialinę paramą, sąrašas (patikslintas).		
21.	10 priedas. Savivaldybės materialinių išteklių žinynas (patikslintas).		
22.	12 priedas. Sutarčių su ūkio subjektais dėl savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane nurodytų užduočių vykdymo kopijos (patikslinta).		
23.	18 priedas. Seniūnijų pasiuntinių (seniūnaičių) sąrašas (atnaujintas)).		
24.	19 priedas. Pranešimų apie susidariusią ekstremaliąją situaciją formos (papildyta).		

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1.1. Plano tikslas

Lazdijų rajono savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo planas (toliau – Planas) – tai dokumentas, kuriuo vadovaujasi savivaldybės administracijos direktorius ir savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras organizuojant ir koordinuojant gresiančių ar susidariusių ekstremaliųjų situacijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą. Iš anksto suplanuojamos ir numatomos apsaugos priemonės, kurias įgyvendinus būtų maksimaliai apsaugoti gyventojai, iki minimumo sumažinami galimi materialiniai nuostoliai ir numatoma galimybė racionaliai panaudoti turimus išteklius.

Planas sudarytas iš tekstinės dalies ir priedų. Tekstinę plano dalį sudaro: bendrosios nuostatos, trumpos savivaldybės ir seniūnijų charakteristikos, gresiančios ekstremaliosios situacijos, perspėjimo ir informavimo organizavimas, gresiančių ar įvykusių įvykių valdymo organizavimas ir koordinavimas, savivaldybės administracijos ir atitinkamų valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų veiksmi, likviduojant ekstremaliuosius įvykius ar ekstremaliąsias situacijas, šalinant jų padarinius, gyventojų evakavimo organizavimas, pagalbos teikimo organizavimas ir kt.

Plano priedai pateikiami atskiruose organizaciniuose dokumentuose. Plano priedus sudaro: atlikta galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė, savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų komisijos (toliau – ESK) sudėtis, nuostatai, kontaktiniai duomenys, savivaldybės Ekstremaliųjų situacijų operacijų centro (toliau – ESOC) sudėtis, nuostatai, kontaktiniai duomenys, savivaldybės materialinių išteklių žinynas, gretimų savivaldybių tarpusavio pagalbos planai, sutartys su ūkio subjektais, žemėlapiai, schemos, suvestinės ir kiti informaciniai dokumentai.

Plano tikslai:

- įvertinti galimas ekstremaliąsias situacijas ir atlikti rizikos analizę;
- įvertinti savivaldybės civilinės saugos ir gelbėjimo pajėgų pasirengimą

prognozuojamoms

ekstremaliosioms situacijoms ir nustatyti priemones, kurios užtikrintų parengties lygio augimą;

- nustatyti savivaldybės vaidmenį ir pareigas švelninant ekstremaliųjų situacijų padarinius, pasirengiant ekstremaliosioms situacijoms, reaguojant į jas ir likviduojant jų padarinius;
- nustatyti savivaldybės struktūrinių padalinių bei valstybinių institucijų, esančių savivaldybės teritorijoje, uždavinius ir funkcijas iškilus ekstremaliosioms situacijoms;
- numatyti koordinavimą, valdymą ir kontrolę;
- numatyti tvarką, nustatant ekstremaliosios situacijos mastą ir įvertinant jos padarinius;
- nustatyti pagalbos suteikimo ūkio subjektams bei gyventojams tvarką;

Planas rengiamas atlikus savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę. Plane aprašomi veiksmai ir priemonės turi užtikrinti maksimalią civilinės saugos sistemos subjektų (toliau – CSSS) parengtį savivaldybėje kiekvieno pavojaus atveju.

Plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

1.2. Savivaldybės trumpas apibūdinimas

Lazdijų rajono savivaldybė yra Alytaus apskrities pietvakarinėje dalyje. Šiaurės rytuose ji ribojasi su Alytaus rajono, rytuose su Druskininkų savivaldybėmis. Pietinė savivaldybės dalis ribojasi su Baltarusijos, o vakarinė su Lenkijos Respublikomis.

Bendras savivaldybės plotas – 130,94 tūkst. ha. Žemės ūkio paskirties žemė -74,67 tūkst. ha, ne ūkio paskirties žemė – 6,91 tūkst. ha, valstybinės žemės fondas – 51,08 tūkst. ha, miškai -40,27 tūkst. ha, vidaus vandenys -8,83 tūkst. ha.

Gyventojų skaičius – 18696. Iš jų 1152 vaikų iki 7 metų, 1925 neįgaliųjų.

Pagrindiniai krašto keliai kurių bendras ilgis 133,8 km, yra:

Leipalingis-Lazdijai–Kalvarija, Nr. 134, 44 km;

Alytus-Seirijai-Lazdijai, Nr. 132, 27 km;

Alytus-Simnas-Kalvarija, Nr. 131, 9,8 km;
 Lazdijai- Akmeniai, Nr. 135, 9 km;
 Druskininkai-Leipalingis-Seirijai, Nr. 180, 10 km;
 Seirijai-Simnas-Igliauka, Nr. 181, 13 km;
 Marijampolė-Liudvinavas-Krosna, Nr. 182, 4 km;
 Krosna-Lazdijai, Nr. 2502, 17 km.

Lazdijų rajono savivaldybę kerta 2 geležinkelio ruožai: Kaunas-Šeštokai-Alytus ir Šeštokai-Lenkijos Respublika (europinio tipo geležinkelis). Bendras geležinkelio ilgis 20,5 km.

Saugomos teritorijos užima 22,4 proc. arba beveik 30 tūkst. ha ploto. Tai Metelių ir Veisiejų regioniniai parkai, 4 valstybiniai draustiniai.

Savivaldybės teritorijoje yra beveik 200 ežerų, iš kurių didžiausi – Dusia, Metelys, Seirijis. Pietrytiniu savivaldybės pakraščiu teka Nemunas.

Savivaldybėje yra du miestai – administracinis centras Lazdijai ir Veisiejai, viso 11 seniūnijų.

Rajono savivaldybėje pagrindinė verslo sritis yra žemės ūkis. Vyrauja smulkios ir vidutinės įmonės.

Pavojingų vietų dėl transporto autoavarijų ir kitų didelio pavojingumo vietų ar objektų Savivaldybės teritorijoje nėra.

Savivaldybėje yra vienas žemesnio lygio pavojingas objektas, tai UAB “Mockavos terminalas”, esantis Zelionkos k. 7, Būdviečio sen. Terminalo veikla: degalų ir metanolio krovimas iš geležinkelio cisternų į terminalo talpyklas, taip pat šių medžiagų krovimas iš terminalo talpyklų į autocisternas ir geležinkelio cisternas.

1.3. Trumpa seniūnijų charakteristika

1. Būdviečio seniūnija.

Seniūnijos teritorija. Būdviečio seniūnijos plotas 7108 ha. Iš jų 73% užima žemės ūkio naudmenos, 15% - miškai, 12% - vandenys ir kitos paskirties plotai. Yra ežerai: Molinis, Ilgelis, Lapūkis ir Gilbietis. Seniūnijos administracinis centras yra Aštriosios Kirsnos gyvenvietėje Dzūkų k. Iš viso seniūnijoje yra 29 kaimai. Didesni iš jų Aštriosios Kirsnos, Dzūkų, Paliūnų, Būdviečio, Vidzgailų, Strumbagalvės.

Gyventojai. Gyventojų skaičius yra 975: 482 vyrai ir 493 moterys (2021 m. sausio 1 d. duomenimis) **Įstaigos, verslo įmonės, ūkiai.** Seniūnijos teritorijoje yra: viena ugdymo įstaiga – Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijos Aštriosios Kirsnos pagrindinio ugdymo skyrius; viena bažnyčia – Būdviečio Jėzaus Nazariečio, Lazdijų kultūros centro Būdviečio laisvalaikio salė, 2 bibliotekos - Aštriosios Kirsnos kaimo ir Būdviečio kaimo. Veikia UAB „Lazdijų sveikatos centras“ Aštriosios Kirsnos bendrosios praktikos gydytojo kabinetas bei Būdviečio mobilus medicinos punktas. Dirba du bendrosios praktikos slaugytojai.

Seniūnijoje yra keturios verslo įmonės: naftos produktų perpylimo įmonė UAB „Mockavos terminalas“, Naglio Narausko ūkis, Aštriosios Kirsnos dvaro žirgynas, Nerijaus Antano Narausko ūkis, R. Mocekos IĮ, maisto parduotuvė.

Yra per 20 stambesnių ūkininkų ūkių: R. Svipo, R. Burčiko, R. Skirkevičiaus, V. Rudinsko, A. Labalaukio, R. Vereščinsko, J. Burčiko, L. Padgursko ir kt.

2. Kapčiamiesčio seniūnija.

Seniūnijos teritorija. Seniūnijos plotas - 22970 ha, iš jų žemės ūkio naudmenos - 11060 ha, vandenys ir kt. pask. - 413 ha, miškai - 11497 ha. Seniūnijos centras – Kapčiamiesčio mstl. Seniūnijoje yra 38 kaimai ir Kapčiamiesčio miestelis. Didesni kaimai: Valentai, Vainiūnai, Vainežeris. Tai labiausiai nutolusi seniūnija nuo Lazdijų rajono savivaldybės centro. Pietinėje dalyje ribojasi su Baltarusijos respublika, vakarinėje – su Lenkija.

Gyventojai. Iš viso seniūnijoje 2021-01-01 gyveno 933 gyventojai, iš jų 486 vyrai, 447 moterys.

Įstaigos, verslo įmonės, ūkiai. Seniūnijoje yra: mobilus pašto skyrius, Veisiejų Sigitos Gedos gimnazijos Kapčiamiesčio E. Pliaterytės mokykla, E. Pliaterytės muziejus, pramogų salė, Lazdijų rajono savivaldybės viešosios bibliotekos Kapčiamiesčio padalinys, bendrosios praktikos gydytojo kabinetas, Kapčiamiesčio globos namai, trys girininkijos, dvi medžio perdirbimo įmonės, kepyklėlė,

kavinė – baras, trys parduotuvės, keletas įmonių, kaimo turizmo sodybų su jose esančiomis pramogomis.

3. Krosnos seniūnija.

Seniūnijos teritorija. Vakaruose seniūnija turi ribą su Marijampolės rajono savivaldybe, rytuose – su Alytaus, šiaurėje remiasi į Didžiąsias Žuvinto palias.

Seniūnijos teritorija 4214,17 ha, iš kurių žemės naudmenys užima 3456,91 ha, miškai – 130,66 ha, vandenys – 627,15 ha. Seniūniją sudaro 11 kaimų ir Krosnos miestelis.

Gyventojai. Gyventojų skaičiaus atžvilgiu didžiausios gyvenvietės yra Krosnos miestelis, Birsčių ir Ramanavo kaimai. Iš viso seniūnijoje gyvena 808 gyventojai. Vyrų – 390, moterų – 418, vaikų ir jaunimo iki 18 metų amžiaus – 135.

Įstaigos, verslo įmonės, ūkiai. Krosnoje veikia šios įstaigos: Bendrosios praktikos gydytojo kabinetas, Krosnos kultūros namai, Krosnos biblioteka, Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijos Krosnos pagrindinio ugdymo skyrius, Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijos Krosnos *ikimokyklinio* ugdymo skyrius, Valstybinių miškų urėdijos VĮ Veisiejų regioninis padalinys Krosnos girininkija, Socialinių paslaugų centras „Sūrava“, Vaikų dienos centras „Naminukai“, UAB „Staigūs sprendimai“, Medienos apdirbimo įmonė UAB „Kertas“, R. Jakubausko įmonė „Vartai“ – kavinė, UAB „Kvistija“, Žemės ūkio kooperatyvas „Krosnos pienas“, Krosnos miestelyje veikia trys parduotuvės. Stambiausi ūkininkai – Valdas Sujeta, Danutė Stankevičienė, Vytas Jonynas, Domantas Margelis, Sidona Pučinskienė. Maistinę kultūrą augina (bulves) Rūta Margelytė – Brindzienė, mėsinių galvijų auginimas bei jautienos gaminių pardavimas – Algirdas Salyklis.

4. Kučiūnų seniūnija.

Seniūnijos teritorija. Plotas - 6620 ha, žemės ūkio naudmenų - 42,2 proc., vandenų- 22,2 proc., miškų - 28,6 proc. Seniūnijoje yra 13 kaimų. Didžiausios gyvenvietės - Kučiūnų ir Miškinų. Seniūnijos centras - Kučiūnų kaime.

Gyventojai. 2021-01-01 m. duomenimis, seniūnijoje gyvena 746 gyventojai, vaikų iki 7 metų - 35. Didžiąją dalį sudaro lietuviai, taip pat gyvena rusų ir lenkų.

Įstaigos, verslo įmonės, ūkiai. Seniūnijoje veikia Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijos Kučiūnų skyrius, laisvalaikio salė, biblioteka.

Verslininkai - Ginto Cimakausko ūkis, kuris augina kalakutus, parduotuvė baras Elovima, Vidos Pocukonienės PĮ, ūkininkai - Saulius Jančiulis, Tomas Zablackas, užsiima pienininkyste, Petras Šubonis, grūdinėmis kultūromis.

5. Lazdijų miesto seniūnija.

Seniūnijos teritorija. Seniūnijos plotas - 480 ha, iš jų 8,7 ha užima parkas. Per miestą teka Lazdijos upė. Mieste yra Baltajo ežeras, prie kurio įrengtas pliažas.

Gyventojai. Mieste gyvena 4034 gyventojai.

Įstaigos, verslo įmonės, ūkiai. Seniūnijoje yra: paštas, autobusų stotis, 2 darželiai- mokyklos, gimnazija, meno mokykla, sporto centras, biblioteka, 2 muziejai, kultūros namai, stadionas, kavinė- viešbutis, kavinė- baras, kelios kavinės, pirminės sveikatos priežiūros centras, ligoninė, veterinarijos ligoninė, kelios vaistinės, turgus, 35 įvairios paskirties parduotuvės, 7 kirpyklos.

6. Lazdijų seniūnija.

Seniūnijos teritorija. Seniūnijos plotas - 16769 ha. Seniūnijos administracinės įstaigos yra Lazdijų mieste (Lazdijai į seniūnijos teritoriją neįeina). Seniūnijoje yra 66 kaimai, iš jų didesni - Lazdijų k. (apie 500 gyventojų), Rudaminos miestelis (apie 300 gyventojų), Kuklių bei Nemajųnų kaimai, kurių kiekviename gyvena maždaug po 250 gyventojų, Bajoriškių ir Salos kaimai - maždaug po 200 gyventojų.

Gyventojai. Seniūnijoje gyvena 2736 gyventojai, iš jų 1329 vyrai ir 1407 moterys.

Įstaigos, verslo įmonės, ūkiai. Pagrindinės verslo sritys: žemės ūkis, gyventojų aptarnavimas, medžio apdirbimas, transporto paslaugos. Seniūnijoje yra 3 bibliotekos, 2 laisvalaikio salės, turizmo informacinis centras, 4 parduotuvės, 3 degalinės, hipodromas

7. Noragėlių seniūnija.

Seniūnijos teritorija. Seniūnijos plotas – 6035 ha. Iš jo - 3340 ha žemės ūkio naudmenų, 23 ha vandens, 1357 ha užima miškai. Rytiniame pakraštyje seniūnijos teritorija ribojasi su Nemunu, o šiaurės vakaruose - su Obelijos ežeru. Seniūnijos centras yra Noragėlių kaime. Seniūnijai priklauso 18 kaimų. Didžiausios gyvenvietės seniūnijoje yra šios: Krikštonys, Seiliūnai, Noragėliai,

Gyventojai. Bendras gyventojų skaičius – 879 : vyrų – 457, moterų – 422, vaikų iki 7 metų - 51.

Įstaigos, verslo įmonės, ūkiai. Seniūnijoje veikia 3 bibliotekos - Krikštonių, Noragėlių ir Seiliūnų kaimuose, Krikštonių laisvalaikio salė. Stambesni ūkininkai: Vytautas Bračiulis – Ginčionių k., Darius Tarasevičius – Ginčionių k., Mindaugas Čepanonis – Seiliūnų k., Vaidas Olerta – Seiliūnų k., Kazys Mališauskas – Mankūnėlių k., Algimantas Baranauskas – Krikštonių k., Vilius Grušauskas – Krikštonių k., Rytis Lepeška – Žilvičių k.

8. Seirijų seniūnija.

Seniūnijos teritorija. Seniūnijos plotas – 17 571,78 ha. Seirijų seniūnijos centras yra Seirijų miestelis. Į Seirijų seniūniją patenka 39 kaimo gyvenamosios vietovės, vienas Seirijų miestelis ir kitos teritorijos, kurios nepriskirtos gyvenamosioms vietovėms, t. y. paviršinio vandens telkiniai ir valstybinės reikšmės miško plotai. Valstybinės reikšmės ežerų –Gailieko, Sagavo, Seirijo ir Metelio – bendras plotas Seirijų seniūnijoje yra 1923,86 ha, tai sudaro 10,9 procento bendro seniūnijos ploto. Kiti mažesni vandens telkiniai priskiriami prie gyvenamųjų vietovių. Valstybinės reikšmės miškai Seirijų seniūnijoje užima 1358,21 ha plotą, tai sudaro 7,7 procento bendro seniūnijos ploto. Didžiausi seniūnijos kaimai – Avižienių, Metelių, Gervėnų, Bagdononių, Paserninkų, Vainiūnų, Žagarių kaimai.

Gyventojai. Seirijų seniūnijoje (2021-03-01) gyvena 2216 gyventojai. Pagal amžiaus grupes gyventojai pasiskirstę taip: iki 16 metų - 233, nuo 16 iki 25 metų - 190, nuo 25 iki 45 metų - 548, nuo 45 iki 65 metų-655, vyresni kaip 65 metų – 590.

Įstaigos, verslo įmonės, ūkiai: Verslo įmonės- UAB „Pandora“ , parduotuvė „Ramunė“, viešbutis-kavinė “Seira”, UAB „Viligitra“, UAB „Dzūkijos servisas“, J.Talandžio įmonė „Takrija“. Ūkininkai- Arūnas Žėkas, Audrius Šmulštys, Tomas Urbonavičiaus, Vaidas Babarskas, Tomas Kuprusevičius. Vytautas Kazėnas

Sveikatos įstaiga- UAB Lazdijų sveikatos centro Seirijų ambulatorija.

Seirijų miestelyje yra Seirijų A.Žmuidzinavičiaus gimnazija, veikia gimnazijos ikimokyklinio ugdymo skyrius, socialinių paslaugų centras „Šilas“, kultūros namai, biblioteka. Avižienių k. ir Metelių k. veikia bibliotekos.

9. Šeštokų seniūnija.

Seniūnijos teritorija. Šeštokų seniūnija yra šiaurės vakarinėje Lazdijų rajono savivaldybės dalyje, užima 8900 ha plotą. Didžiausią dalį užima žemės ūkio naudmenos, penktadalį užima miškai, o dešimtadalį vandenys ir kitos paskirties plotai. Seniūnija ribojasi su Marijampolės savivaldybės Liudvinavo seniūnija, Alytaus rajono savivaldybės Simno seniūnija. Seniūnijos centras – Šeštokų miestelis (631 žm.). Iš viso yra 26 kaimai, didesni iš jų: Biruta, Tautrimai, Naujoji Kirsna, Maišymai, Jukneliškė, Mikniškiai, Roliai.

Gyventojai. Šeštokų seniūnijoje gyvena 1600 gyventojai, vyrų – 738, moterų – 862. Absoliučią gyventojų daugumą sudaro lietuviai.

Įstaigos, verslo įmonės, ūkiai. Šeštokų seniūnijoje veikia šios įstaigos: ambulatorija, Šeštokų paštas, Šeštokų kultūros namai, Šeštokų ir Naujosios Kirsnos bibliotekos, Šeštokų mokykla, AB „Lietuvos geležinkeliai“ Šeštokų geležinkelio stotis, UAB “Lankų bokštai”, UAB “Timberlogistik”, UAB “Bangenė”, trys parduotuvės dvi Šeštokuose bei viena N. Kirsnoje. Seniūnijoje yra keletas stacionarių peno supirkimo punktų. Šeštokų miestelyje dar yra viešbutis, kavinė, kirpykla.

10. Šventežerio seniūnija.

Seniūnijos teritorija. Šventežerio seniūnijos centras yra Šventežerio miestelyje. Seniūnijoje veikia mokykla, 3 bibliotekos. Seniūnijos teritorijoje yra 3 parduotuvės, dvi bažnyčios. Seniūnijos plotas – 15288,94 ha. Seniūnijai priklauso 32 kaimų. Iš jų didžiausios gyvenvietės: Teizai, Stebuliai, Šventežeris, Janėnai ir Mikyčiai. Seniūnijoje yra septyni ežerai: Dusia, Šventežeris, Baltabalė, Babtų, Paliūnų, Prapuntas ir Senkutis.

Gyventojai. Seniūnijoje gyvena 1885 gyventojai, iš jų 783 vyrai ir 1102 moterys. Vaikai: iki 7 metų-65, ir nuo 7-16 - 114 . Dauguma gyventojų pensinio amžiaus.

Įstaigos, verslo įmonės, ūkiai. Švėtežerio miestelyje veikia plastikinių langų ir durų gamybos įmonė UAB „Pietų Megrame“. Švėtežerio miestelyje įsikūrusi UAB „Viligitra“, prekiaujanti maisto ir pramoninėmis prekėmis. Seniūnijoje registruoti Almos Rutkauskienės, Virginijaus Kazlausko, R. ir J. Židžiūnų, M. ir J. Žalių ūkiai - vieni didžiausių rajone.

11. Veisiejų seniūnija.

Seniūnijos teritorija. Veisiejų seniūnijos administracija yra Veisiejų mieste. Seniūnijos teritorijoje yra 64 kaimai, didžiausi iš jų: Kailiniai, Varnėnai, Viktorinas, Petroškai, Smarliūnai, Šadžiūnai, Barčiai.

Seniūnijos plotas 25256 ha, iš jų 27% užima miškai, 25% - žemės ūkio naudmenos, 35% - vandenys, 13% - kitos paskirties plotai. Yra 34 ežerai.

Gyventojai. Seniūnijoje gyvena 3568 žmonės, iš jų Veisiejų mieste 1236. Dauguma lietuviai.

Įstaigos, verslo įmonės, ūkiai. Seniūnijos teritorijoje yra šios įstaigos: Veisiejų ambulatorija, Veisiejų S. Gedos gimnazija Veisiejų paštas ir Veisiejų regioninio parko direkcija, Veisiejų technologijos ir verslo mokykla, Generalinės urėdijos Veisiejų padalinys, 4 bibliotekos, Veisiejų socialinės globos namai.

Verslai, kuriais verčiasi seniūnijos gyventojai, yra šie: žemės ir miškų ūkis, gyventojų aptarnavimas, kaimo turizmas, automobilių remontas, medienos apdirbimas.

Didžiausi seniūnijos ūkininkai - Juozas Černeckas- 136 ha, Nevidas Černiauskas 110 ha, Kęstutis Gausa 252 ha, Arūnas Gausa 152 ha, Kastytis Gausa 99 ha, Jurgita Gudeliauskaitė 97 ha, Tautvydas Jungevičius 200 ha, Remidas Jungevičius 198 ha, Vytautas Kazėnas 172 ha.

Verslininkai, turintys transporto priemones bei užsiimantys įvairia veikla: Romas Vidras, Rimas Balūtis, „Ančios“ žemės ūkio bendrovė. Verslininkai, turintys maisto parduotuves: Vytas Škarnulis, Dainora Nevulienė, ūkinių prekių parduotuvę Petras Jurkevičius.

1.4. Plane vartojamos sąvokos ir santrumpos

Civilinė sauga – veikla, apimanti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, veiksmus joms gresiant ar susidarius, ekstremaliųjų situacijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą.

Civilinės saugos sistemos parengtis – civilinės saugos sistemos subjektų pasirengimas reaguoti į susidariusią ekstremaliąją situaciją..

Ekstremalioji situacija – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

Ekstremalusis įvykis – nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremalių situacijų komisija – iš valstybės politikų, valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, profesinės karo tarnybos karių sudaroma nuolatinė komisija, koordinuojanti ekstremaliųjų situacijų prevenciją, valdymą, likvidavimą ir padarinių šalinimą.

Ekstremaliojo įvykio kriterijai – stebėjimais ir skaičiavimais nustatyti arba tarptautinėje praktikoje naudojami fizikiniai, cheminiai, geografiniai, medicininiai, socialiniai ar kiti įvykio mastą, padarinius ar faktą apibūdinantys dydžiai arba aplinkybės (kritinės ribos), kuriuos atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs įvykis laikomas ekstremalioju.

Ekstremaliosios situacijos židinis – vieta, kurioje įvyko įvykis ar ekstremalusis įvykis, ir teritorija, apimanti didžiausio pavojaus sritį apie tų įvykių vietą, kurioje gresia įvykio ar ekstremaliojo įvykio veiksmų pavojai ten esančių gyventojų sveikatai ir (ar) gyvybei, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (toliau – **operacijų centras**) – iš valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų ir (ar) darbuotojų, ūkio subjektų darbuotojų sudaromas organas, vykdamas ekstremaliųjų situacijų prevenciją, užtikrinantis ekstremaliųjų situacijų komisijos priimtų sprendimų įgyvendinimą, organizuojantis ir koordinuojantis įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimą, padarinių šalinimą, gyventojų ir turto gelbėjimą.

Ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas (toliau – **operacijų vadovas**) – civilinės saugos sistemos subjekto valstybės tarnautojas, darbuotojas ar valstybės politikas, paskirtas vadovauti visoms civilinės saugos sistemos pajėgoms, dalyvaujančioms likviduojant ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliąją situaciją ir šalinant jų padarinius ekstremaliosios situacijos židinyje.

Ekstremaliųjų situacijų prevencija – kryptingai vykdoma pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms priemonių visuma, kad būtų išvengta ekstremaliųjų situacijų arba mažėtų jų galimybė, o susidarius ekstremaliajai situacijai būtų kuo mažiau pakenkta gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų veiklai, turtui ir aplinkai.

Ekstremaliųjų situacijų valdymo planas – dokumentas, kuriuo reglamentuojamas materialinių ir žmogiškųjų išteklių sutelkimas ir valdymas gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms.

Gelbėjimo darbai – veiksmai, kuriais įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu siekiama išgelbėti gyventojų gyvybes, sveikatą ir turtą, suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą ir (ar) nugabenti juos į sveikatos priežiūros įstaigas, taip pat apsaugoti aplinką.

Gelbėjimo darbų vadovas – civilinės saugos sistemos pajėgų valstybės tarnautojas ar darbuotojas, iki operacijų vadovo paskyrimo ekstremaliosios situacijos židinyje vadovaujantis gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams, taip pat įvykio, ekstremaliojo įvykio likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbams.

Gyventojas – fizinis asmuo, esantis Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Gyventojų evakavimas – dėl gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.

Įrenginys – pavojingojo objekto techninis vienetas, kur gaminamos, naudojamos, tvarkomos ar laikomos pavojingosios medžiagos, įskaitant visą įrangą, struktūras, vamzdynus, mašinas, įrankius, atskiras geležinkelio atšakas, dokus, įrenginiams veikti reikalingas krovos krantines, dambas, sandėlius ir kitas sausumoje ar vandenyje esančias struktūras, būtinas įrenginio veiklai.

Įvykis – ekstremaliojo įvykio kriterijų neatitinkantis, nepasiekęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, keliantis pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Kita įstaiga – socialinėje, švietimo, mokslo, kultūros, sporto srityse veikiantis juridinis asmuo, kurio veiklos tikslas – tenkinti tam tikrus viešuosius interesus, išskyrus valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas.

Kolektyvinės apsaugos statinys – statinys ar patalpa, kurią ekstremaliųjų situacijų ar karo metu galima pritaikyti gyventojams apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

Neatidėliotini darbai – veiksmai, užtikrinantys gelbėjimo, paieškos darbų vykdymą, turto išsaugojimą, sanitarinį švarinimą ir būtiniausių gyvenimo sąlygų atkūrimą įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu.

Materialiniai ištekliai – nekilnojamas turtas, transporto priemonės, statybinės medžiagos ir kiti ištekliai, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti gresiančioms ar susidariusioms ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ir atkurti.

Pavojingasis objektas – visa veiklos vykdytojo valdoma teritorija, įskaitant įprastą ir susijusią joje esančią infrastruktūrą ar vykdomą veiklą, kurios viename ar keliuose įrenginiuose yra pavojingųjų medžiagų.

Pavojingoji medžiaga – medžiaga, mišinys ar preparatas, nurodytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta sąraše arba atitinkantis nustatytus kriterijus ir esantis žaliavų, gaminių,

šalutinių produktų, liekanų ar tarpinių produktų pavidalo, įskaitant medžiagas, kurios gali susidaryti kilus avarijai.

Paieškos darbai – veiksmai, kuriais siekiama surasti įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu dingusius, pasiklydusius ar nukentėjusius gyventojus, patyrusius avariją laivus ir orlaivius.

Perspėjimo sistema – visuma organizacinių ir techninių priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti garsinio perspėjamojo civilinės saugos signalo davimą ir (ar) informacijos apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius, jų šalinimo priemones ir apsaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus perdavimą gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams.

Slėptuvė – specialiosios paskirties statinys arba specialiai įrengta patalpa gyventojams, kurie užtikrina valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiklą ekstremaliųjų situacijų ar karo metu, apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių.

Ūkio subjektas – Lietuvos Respublikoje įregistruotas ir gamybinę, komercinę, finansinę ar kitokią ūkinę veiklą vykdančias juridinis asmuo, užsienio juridinio asmens filialas ar atstovybė.

Valstybinės reikšmės objektas – valstybės institucija, įmonė, ūkio, energetikos, transporto, telekomunikacijų ar kitas infrastruktūros objektas, neatsižvelgiant į jo nuosavybės formą, kurio kontrolės ar funkcionavimo sutrikimas arba sutrikdymas keltų pavojų ar padarytų didelę žalą nacionaliniam saugumui – sutrikdytų valstybės valdymą, ūkio sistemos, valstybei svarbios ūkio šakos ar infrastruktūros funkcionavimą arba kuris karo, antpuolių ar teroro aktų metu gali būti pasirinktas kaip taikinis ir dėl to tapti ekstremaliosios situacijos židiniu.

Veiklos vykdytojas – pavojingojo objekto, įrenginio savininkas arba valdytojas.

Kitos šiame Plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme ir kituose įstatymuose vartojamas sąvokas.

Plane vartojamos santrumpos:

- PGV – priešgaisrinė gelbėjimo valdyba.
- PGT – Priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba.
- PVV – Pajėgų valdymo valdyba.
- SKS – Situacijų koordinavimo skyrius.
- CS – civilinė sauga.
- PSS – perspėjimo sirenomis sistema.
- GPIS – gyventojų perspėjimo ir informavimo sistema.
- ESK – ekstremaliųjų situacijų komisija.
- ESOC – Ekstremaliųjų situacijų operacijų centras.
- PSPC – pirminės sveikatos priežiūros centras.
- GMP – Greitoji medicinos pagalba.
- NVSC – Nacionalinis visuomenės sveikatos centras.
- VMVT – Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.
- UK – ugniagesių komanda.
- GDV – gelbėjimo darbų vadovas.
- OV – operacijų vadovas

1.5. Plano teisinis pagrindas

1.5.1. Lietuvos Respublikos įstatymai:

- Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas;
- Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymas;
- Lietuvos Respublikos karo padėties įstatymas;
- Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymas;
- Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymas;
- Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas;
- Lietuvos Respublikos miškų įstatymas;

- Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymas;
- Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas;
- Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymas;
- Lietuvos Respublikos valstybės rezervo įstatymas;
- Lietuvos Respublikos vandens įstatymas;
- Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymas;
- Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymas;
- Lietuvos Respublikos policijos įstatymas;
- Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymas.

1.5.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai:

- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimas Nr. 1503 „Dėl Valstybinio ekstremaliųjų situacijų valdymo plano patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimas Nr. 1502 „Dėl Gyventojų evakavimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimas Nr. 1107 „Dėl Materialinių išteklių teikimo ir kompensavimo už jų teikimą tvarkos aprašo ir Valstybės paramos už žalą, patirtą dėl ekstremaliosios situacijos, teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimas Nr. 512 „Dėl Privalomų darbų atlikimo ekstremaliųjų situacijų atvejais ir kompensavimo už jų atlikimą tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. balandžio 7 d. nutarimas Nr. 500 „Dėl Miškų priešgaisrinės apsaugos taisyklių patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 25 d. nutarimas Nr. 1212 „Dėl gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinių darbų, įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimo ir jų padarinių šalinimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. Nr. nutarimas 1108 „Dėl Lietuvos Respublikos civilinės saugos sistemos parengties lygių skelbimo ir atšaukimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimas Nr. 241 „Dėl Ekstremaliųjų įvykių kriterijų sąrašo patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. lapkričio 11 d. nutarimas Nr. 1367 „Dėl Užkrėstų teritorijų ir teritorijų karantino Lietuvos Respublikoje skelbimo, jo atšaukimo bei užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės priemonių užkrėstose teritorijose naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

1.5.3. Lietuvos Respublikos ministrų įsakymai:

- Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2007 m. kovo 30 d. įsakymas Nr. 1V-114 „Dėl Keitimosi informacija apie įvykį, ekstremaliąjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. kovo 16 d. įsakymas Nr. V-194 „Dėl Priešgaisrinių gelbėjimo įstaigų dalyvavimo teikiant pirmąją ir skubiąją medicinos pagalbą tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 19 d. įsakymas Nr. V-303 „Dėl Nevyriausybinėse organizacijose pasitelkimo asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimui užtikrinti krizių ir ekstremaliųjų situacijų atvejais tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. spalio 9 d. įsakymas Nr. 494 „Dėl Asmenų, mirusių nuo pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų, palaikų vežimo transporto priemonėmis, jų įvežimo ir Lietuvos Respubliką ir išvežimo iš jos laidojimo ir perlaidojimo tvarkos patvirtinimo“;
- Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. kovo 16 d. įsakymas „Dėl Priešgaisrinių gelbėjimo įstaigų dalyvavimo teikiant pirmąją ir skubiąją medicinos pagalbą tvarkos aprašo patvirtinimo“;

1.5.4. Kiti teisės aktai:

- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 011 m. birželio 2 d. direktoriaus įsakymas Nr. 1-189 „Dėl Galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės atlikimo rekomendacijų patvirtinimo“;

- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. vasario 23 d. įsakymas Nr. 1-70 “Dėl Ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo”;

- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2015 m. rugpjūčio 27 d. įsakymas Nr. 1-244 „Dėl Civilinės saugos signalų ir jų panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2015 m. rugpjūčio 14 d. įsakymas Nr. 1-230 “Dėl Perspėjimo apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją priemonių, gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų perspėjimo apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją ir informavimo civilinės saugos klausimais tvarkos aprašo patvirtinimo”;

- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2015 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1-406 „Dėl Kolektyvinės apsaugos statinio paruošimo evakuotiems gyventojams apsaugoti rekomendacijų patvirtinimo“;

- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2012 m. lapkričio 29 d. įsakymas Nr. 1-365 „Dėl Valstybės rezervo civilinės saugos priemonių atsargų perdavimo, priėmimo ir gabenimo į panaudojimo vietą tvarkos aprašo patvirtinimo“;

- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2016 m. sausio 8 d. įsakymas Nr. 1-3 “Dėl Perspėjimo sistemos priežiūros organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo”.

1.6. Plano rengėjai ir jų kontaktiniai duomenys.

Vitas Merkininkas - Savivaldybės administracijos Vietinio ūkio skyriaus vyr. specialistas, tel. 8 614 96 312, el. p. vitas.merkininkas@lazdijai.lt;

1.7. Plano aktyvavimas ir atšaukimas.

Už plano aktyvavimą, vadovavimą veiksams, jų koordinavimą ir aktyvavimo atšaukimą atsakingi:

Atsakingo darbuotojo pareigos	Vardas Pavardė	Kontaktiniai duomenys
Savivaldybės administracijos direktorė, ESK pirmininkė	Ilona Šaparauskienė	tel. 8 695 27 799 el. p. ilona.saparauskiene@lazdijai.lt
Savivaldybės administracijos direktorei nesant ją pavaduoja – Savivaldybės administracijos direktorės pavaduotojas, ESOC koordinatorius	Saulius Petrauskas	tel. 8 612 01268, el. p. saulius.petrauskas@lazdijai.lt

II. GRESIANČIOS EKSTREMALIOS SITUACIJOS

Vertinimas buvo atliekamas, atsižvelgiant į Lazdijų rajono savivaldybėje esančius rizikos šaltinius, remiantis sukauptais duomenimis apie potencialių pavojų skaičių ir būklę, buvusias ekstremaliąsias situacijas ir įvykius bei jų padarinius (**1 priedas**). Kitų galimų pavojų rizikos lygis vidutinis arba priimtinas, tačiau ekstremaliųjų įvykių tikimybė neatmetama.

Eil. Nr.	Galimas pavojus	Bendras rizikos lygis
Labai didelės rizikos lygis		

1.	Gaisrai pastatuose ir atvirose teritorijose.	30
2.	Pavojingos užkrečiamos ligos.	28
Didelės rizikos lygis		
3.	Radiologinė ar branduolinė avarija	24
4.	Stichiniai, katastrofiniai meteorologiniai reiškiniai (maksimalus vėjas, smarkus lietus, kruša, smarkus snygis, pūga, lijundra, speigas, tirštas rūkas, šalna aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu, kaitra, sausra aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu).	20
5.	Pavojingas radinys	20
6.	Gyvūnų ligos	20
7.	Masinis užsieniečių antplūdis	20

Nustačius labai didelę ar didelę riziką, šių galimų pavojų rizikos mažinimo priemonės numatomos savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane.

III. PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANČIĄ AR SUSIDARIUSIĄ EKSTREMALIĄJĄ SITUACIJĄ ORGANIZAVIMAS

Gyventojus, valstybės ir savivaldybės institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus perspėja:

valstybės lygiu – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas) Pajėgų valdymo valdybos (toliau – PVV) Situacijų koordinavimo skyrius (toliau – SKS) ir jo nurodymu Vilniaus priešgaisrinės gelbėjimo valdybos (toliau – PGV) viršininko sprendimu paskirtas PGV struktūrinis padalinys arba darbuotojas, atsakingas už perspėjimą.

savivaldybės lygiu – savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu įgaliotas savivaldybės administracijos Vietinio ūkio skyriaus vyriausysis specialistas, atsakingas už perspėjimą, arba Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento PVV SKS ir jo nurodymu Vilniaus PGV darbuotojai, kai savivaldybės darbuotojas, atsakingas už perspėjimą, neturi galimybės operatyviai vykdyti perspėjimą.

Gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams (toliau – civilinės saugos sistemos subjektai) perspėti apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją naudojami šie civilinės saugos signalai:

Įspėjamasis garsinis signalas:

Eil. Nr.	Civilinės saugos signalo pavadinimas	Civilinės saugos signalo reikšmė
1.	„Dėmesio visiems“	Įspėjamasis 3 min. trukmės pulsuojančio kaukimo garsinis signalas, skelbiamas gyventojams apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją perspėti arba apie būsimą svarbų pranešimą informuoti atliekant perspėjimo sirenomis sistemos patikrinimą ar vykstant civilinės saugos pratyboms. Išgirdę signalą, gyventojai privalo įsijungti radijo imtuvą ar televizorių ir išklausti informaciją, kuri leistų imtis priemonių, siekiant apsaugoti save ir išvengti galimos žalos ar ją sušvelninti

Įspėjamieji balsu skelbiami signalai:

Eil. Nr.	Civilinės saugos signalo pavadinimas	Civilinės saugos signalo reikšmė
1.	„Dėmesio visiems“	Balsu skelbiamas signalas, kuriuo pranešama apie netrukus būsimą svarbų pranešimą
2.	„Cheminis pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, kuriuo įspėjama apie realų ar gresiantį cheminės taršos pavojų atitinkamoje teritorijoje
3.	„Radiacinis pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, kuriuo įspėjama apie realų ar gresiantį radioaktyviosios taršos pavojų atitinkamoje teritorijoje
4.	„Katastrofinis užtvindymas“	Balsu skelbiamas signalas, kuriuo įspėjama apie katastrofinio užtvindymo grėsmę dėl galimos avarijos Kauno hidroelektrinėje. Šis signalas skelbiamas Kauno m. ir Kauno r., Šakių, Jurbarko, Šilutės r., Pagėgių sav. gyventojams, savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms, ūkio subjektams, kuriems gresia tiesioginis užtvindymas
5.	„Potvynio pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, kuriuo įspėjama apie potvynio grėsmę dėl polaidžio ar intensyvių liūčių pakilus upėse vandens lygiui iki pavojingos ribos
6.	„Uragano pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, kuriuo įspėjama apie artėjantį hidrometeorologinį reiškinį, galintį sukelti ekstremaliąją situaciją
7.	„Oro pavojus“	Balsu skelbiamas signalas, kuriuo įspėjama apie gresiantį oro antpuolį
8.	„Perspėjimo sistemos patikrinimas“	Balsu skelbiamas signalas, kuriuo pranešama apie vykdomą Perspėjimo sirenomis sistemos patikrinimą

Gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams perspėti apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją naudojamos šios perspėjimo priemonės:

- perspėjimo sirenomis sistema (toliau – PSS);
- gyventojų perspėjimo ir informavimo, naudojant viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjų tinklų infrastruktūrą, sistema (toliau – GPIS);
- valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų garsinės avarinio signalizavimo sistemos.
- pasiuntinių pagalba.

Išankstinių pranešimų apie susidariusią ekstremaliąją situaciją formos pateiktos (**19 priedas**).

Skubi informacija apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, kuri leistų imtis priemonių, siekiant išvengti galimos žalos arba ją sušvelninti, perduodama gyventojams, valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms įstaigoms ir ūkio subjektams (toliau – pranešimas apie įvykį) per Lietuvos nacionalinį radiją ir televiziją (toliau – LRT), „Radiocentrą“, taip pat ir per elektronines sirenas, garsines avarinio signalizavimo sistemas. Pranešimas apie įvykį, esant techninėms galimybėms, bus skelbiamas švieslentėse, savivaldybės interneto svetainėje, socialiniuose tinkluose.

Rajono savivaldybės gyventojai apie susidariusią ekstremaliąją situaciją perspėjami elektros sirenomis. Centralizuotu būdu įjungiamos Lazdijų mieste – 4 ir Veisiejų mieste – 1 vietinio valdymo elektros sirena (**15 priedas**).

3.1. Savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioto specialisto (atsakingo už civilinę saugą) veiksmai, gavus Savivaldybės administracijos direktoriaus, Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo nurodymą perspėti ir informuoti savivaldybėje esančius civilinės saugos sistemos subjektus, teisės aktų nustatyta tvarka vykdyti kitus nurodymus:

- patikslina sirenų įjungimo datą ir laiką;
- priima administracijos direktoriaus arba savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo pasirašytą pranešimą apie įvykį ir trumpojo perspėjimo pranešimo tekstą;
- perspėja Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento SKS budinčios pamainos vyriausiąjį arba vyresnįjį specialistą ir Vilniaus PGV struktūrinį padalinį arba darbuotoją, atsakingą už perspėjimą;
- pranešimą apie įvykį pateikia:
- Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM SKS budinčios pamainos vyriausiajam arba vyresniajam specialistui, kuris nurodytu laiku privalo pranešimą apie įvykį paskelbti per LRT;
- Vilniaus PGV struktūrinio padalinio darbuotojui, atsakingam už perspėjimą, kuris privalo pranešimą apie įvykį pateikti regioniniam transliuotojui;
- vietiniam (-s) transliuotojui (-ams) ir (ar) regioniniam transliuotojui, veikiančiam savivaldybės teritorijoje, nurodyti laiką, kada šis pranešimas privalo būti skelbiamas gyventojams;
- perspėja savivaldybės lygio suinteresuotus civilinės saugos sistemos subjektus;
- perduoda trumpąjį perspėjimo pranešimą, kurio perdavimo per GPIS pradžia turi sutapti su sirenų jungimo laiku. Pranešimas kartojamas 5 kartus. Pauzės tarp pranešimų trukmė – 1 min.;
- organizuoja vietinio ir centralizuoto valdymo sirenų įjungimą ir (ar) pasiuntinių išsiuntimą nurodytu laiku;
- esant galimybei kontroliuoja PSS ir GPIS veikimą;
- informuoja nurodymus davusius asmenis apie nurodymų įvykdymą;
- įrašo darbo žurnale gautus nurodymus ir aprašo atliktus veiksmus.

3.2. Savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioto specialisto (atsakingo už civilinę saugą) veiksmai, gavus nurodymus perspėti gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus per **GPIS**:

- priima administracijos direktoriaus arba jo paskirto savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo pasirašytą trumpąjį perspėjimo pranešimą arba jų žodiniu nurodymu parengia trumpąjį perspėjimo pranešimą;
 - patikslina trumpojo perspėjimo pranešimo perdavimo laiką ir teritoriją, taip pat, kiek kartų kartoti pranešimą ir kokia pauzės tarp pranešimų trukmė, kokiais kanalais ir kalbomis perduoti pranešimą;
 - perspėja apie GPIS panaudojimą Vilniaus PGV struktūrinį padalinį ar darbuotoją, atsakingą už perspėjimą, ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento SKS budinčios pamainos vyriausiąjį arba vyresnįjį specialistą, kuris privalo koordinuoti savivaldybės trumpojo perspėjimo pranešimo siuntimo eigą;
 - nurodytu laiku perduoda trumpąjį perspėjimo pranešimą;
 - esant galimybei kontroliuoja GPIS veikimą;
 - informuoja nurodymus davusius asmenis apie nurodymų įvykdymą;
 - įrašo darbo žurnale gautus nurodymus ir aprašo atliktus veiksmus;
- Įsitikinęs, kad dėl techninių priežasčių neveikia savivaldybės GPIS valdymo darbo vieta arba negalima prisijungti prie GPIS serverio:
- paskambina Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento SKS budinčios pamainos vyriausiajam arba vyresniajam specialistui ir paprašo perduoti trumpąjį perspėjimo pranešimą;

- pateikia elektroniniu paštu savivaldybės administracijos direktoriaus arba jo paskirto savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų vadovo pasirašytą trumpąjį perspėjimo pranešimą PDF ir Word formatais ir nurodymus dėl jo perdavimo;

- nurodo adresą ar gyvenamąją vietovę, ar koordinates, ar administracinį vienetą ir perspėjimo zonos spindulį;

- įsitikina, kad nurodymai suprasti teisingai;

- esant galimybei, kontroliuoja GPIS veikimą;

- įrašo darbo žurnale gautus nurodymus ir aprašo atliktus veiksmus;

- informuoja nurodymus davusius asmenis apie nurodymų įvykdymą;

- informuoja BPC teritorinį skyrių.

3.3. Savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioto specialisto (atsakingo už civilinę saugą) veiksmai, gavus Vilniaus PGV Civilinės saugos skyriaus darbuotojo nurodymą perspėti gyventojus ir savivaldybės lygio civilinės saugos sistemos subjektus:

- patikslina sirenų įjungimo laiką;

- priima pranešimą apie įvykį;

- informuoja savivaldybės administracijos direktorių, savo tiesioginį viršininką apie gautus nurodymus perspėti ir informuoti gyventojus ir civilinės saugos sistemos subjektus;

- perspėja savivaldybės lygio suinteresuotus civilinės saugos sistemos subjektus;

- pateikia vietiniam (-s) transliuotojui (-ams) ir (ar) regioniniam transliuotojui, esančiam savivaldybės teritorijoje, pranešimą apie įvykį ir nurodyti laiką, kada šis pranešimas privalo būti skelbiamas gyventojams;

- organizuoja vietinio ir centralizuoto valdymo sirenų įjungimą ir (ar) pasiuntinių išsiuntimą nurodytu laiku;

- esant galimybei kontroliuoja PSS ir GPIS veikimą;

- informuoja Vilniaus PGV struktūrinį padalinį arba darbuotoją, atsakingą už perspėjimą, apie nurodymų įvykdymą;

- įrašo darbo žurnale gautus nurodymus ir aprašyti atliktus veiksmus.

3.4. Savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioto specialisto (atsakingo už civilinę saugą) veiksmai, dėl techninių kliūčių neveikiant perspėjimo ir informavimo sistemai:

- patikslina avarijos pobūdį, mastą, vietą, laiką, avarijos priežastis ir aplinkybes, ar yra nukentėjusiųjų;

- patikslina, kokių veiksmų ir priemonių reikia imtis siekiant apsaugoti gyventojus;

- informuoja savivaldybės administracijos direktorių, gauna jo nurodymus;

- informuoja Vilniaus PGV Civilinės saugos skyriaus darbuotoją, atsakingą už perspėjimo sistemos kontrolę, ir VšĮ „Sonnenburg“ kuri atsakinga už sistemos priežiūrą;

- organizuoja perspėjimą ir informavimą per pasiuntinius.

Esant būtinybei perspėti ir informuoti gyventojus ir savivaldybės civilinės saugos sistemos subjektus būtų galima specialiųjų tarnybų automobiliais su garsiniu signalu. Sprendimą dėl šių priemonių panaudojimo priima Savivaldybės ESK vadovas.

- įvykus nesankcionuotam sirenų įsijungimui, nedelsiant imtis visų priemonių sirenomis išjungti, informuoti atsakingus darbuotojus, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento SKS būdinčios pamainos vyriausiąjį specialistą, BPC Alytaus teritorinį skyrių, savivaldybės administracijos darbuotoją (atsakingą už civilinę saugą). Du kartus per metus pagal metinį Gyventojų perspėjimo ir informavimo sistemos techninės parengties tikrinimo grafiką atliekamas Gyventojų perspėjimo ir informavimo aktyvinimo patikrinimas įjungiant elektros sirenas.

3.5. Pasiuntinių išvykimo tvarka ir maršrutai tose gyvenamosiose vietovėse (teritorijose), kuriose nėra sirenų arba nėra galimybių panaudoti kitų įspėjamųjų garsinių priemonių gyventojams, įstaigoms, ūkio subjektams perspėti ir informuoti. Lazdijų rajono savivaldybės gyvenamosiose vietovėse (teritorijose), kuriose nėra sirenų arba nėra galimybių panaudoti kitų įspėjamųjų garsinių priemonių, gyventojai, valstybės ir savivaldybės institucijos ir įstaigos, kitos įstaigos, ūkio subjektai perspėjami ir informuojami per pasiuntinius (seniūnaičius), vykstančius

automobiliais, arba kitomis transporto priemonėmis. Perspėjimo ir informavimo tekstą bei kitą informaciją pasiuntiniams (seniūnaičiams) įteikia atitinkamos seniūnijos seniūnas, kuriam šios informacijos tekstą pateikia Savivaldybės administracijos civilinės saugos specialistas. Pranešimų apie susidariusią ekstremaliąją situaciją formos pateiktos **19 priede**. Pasiuntiniai (seniūnaičiai) perspėja atstovaujамų gyventojų teritorijos gyventojus (**18 priedas**). Gyventojų, įstaigų, ūkio subjektų perspėjimui ir informavimui gali būti panaudoti ir Vyriausiojo policijos komisariato specialieji automobiliai su garsine įranga.

IV. INFORMACIJOS APIE EKSTREMALŪJŲ ĮVYKĮ AR EKSTREMALIĄJĄ SITUACIJĄ PRIĖMIMO IR PERDAVIMO TVARKA

4.1. Informacijos priėmimo ir perdavimo tvarka.

Informacijos apie ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją (toliau – informacija) teikimas ir perdavimas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2007 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 1V-114 „Dėl Keitimosi informacija apie ekstremalią situaciją ar ekstremalų įvykį tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintu Keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją tvarkos aprašu (toliau – aprašas) ir jo priedais (**7 priedas**).

Lazdijų rajono savivaldybė informaciją teikia Vilniaus PGV ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD prie VRM) ir kitoms suinteresuotoms institucijoms pagal Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintą schemą (**7 priedas**).

Už informacijos priėmimą iš atsakingų institucijų ir informacijos teikimą ir jos perdavimą BPC, Vilniaus PGV ir PAGD prie VRM yra atsakingas rajono savivaldybės administracijos vyr. specialistas, atsakingas už civilinę saugą.

Asmuo, atsakingas už informacijos teikimą, informaciją teikia šiais atvejais:

- kai prognozuojama, kad bus pasiekti ar viršyti Vyriausybės patvirtinti ekstremaliųjų įvykių kriterijai;

- kai gresia ekstremalioji situacija;

- kai pasiekti ar viršyti Vyriausybės patvirtinti ekstremaliųjų įvykių kriterijai;

- kai susidarė ekstremalioji situacija.

Asmuo, atsakingas už informacijos teikimą, nustatytais atvejais nedelsdami telefonu teikia turimą informaciją. Pateikiami šie duomenys:

- trumpas įvykio, gresiančio ar įvykusio ekstremaliojo įvykio, gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos apibūdinimas (laikas, adresas, objektas, informacijos šaltinis, priežastys, prognozė), priimti sprendimai, planuojami ar atlikti pirminiai veiksmai;

- esami ir galimi pavojaus gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir aplinkai šaltiniai;

- ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo pareigos, vardas, pavardė, telefonų numeriai;

- gelbėjimo darbų vadovo pareigos, vardas, pavardė, telefonų numeriai.

Informacija apie gresiantį įvykį ar įvykusį ekstremalųjį įvykį ir gresiančią ekstremaliąją situaciją Vilniaus PGV ir PAGD prie VRM teikiama telefonu, faksu arba elektroniniu paštu.

Susidarius ekstremaliajai situacijai, informacija pateikiama ne tik telefonu, bet ir elektroniniu paštu ar faksu užpildžius pranešimų formas ES-1, ES-2, ES-3 (**7 priedas**):

- forma ES-1 teikiamas pirminis pranešimas apie susidariusią ekstremaliąją situaciją. Šis pranešimas perduodamas kiek galima greičiau nuo ekstremaliosios situacijos susidarymo pradžios, bet ne vėliau kaip per 2 valandas nuo gelbėjimo darbų pradžios;

- forma ES-2 teikiamas pranešimas apie atliekamus gelbėjimo darbus, susidariusią ekstremaliąją situaciją. Šis pranešimas teikiamas kas 4 valandas nuo pirminio pranešimo apie susidariusią ekstremaliąją situaciją pateikimo;

- forma ES-3 teikiamas pranešimas apie ekstremaliosios situacijos likvidavimą. Šis pranešimas teikiamas pašalinus ekstremaliosios situacijos padarinius;

- jeigu informacija apie susidariusią ekstremaliąją situaciją išsamiai pateikta formoje ES-1, o ekstremaliosios situacijos vietoje padėtis nesikeičia, forma ES-2 nepildoma.

ES formos ir ekstremalių situacijų komisijos posėdžių protokolai teikiami:

Vilniaus PGV:

- administracijos darbo valandomis – el. p. vilniaus.pgv@vpgt.lt, faks. (8 5) 219 8801;
- po administracijos darbo valandų – el. p. vilnius.ovs@vpgt.lt, faks. (8 5) 271 7526.

PAGD – el. p. sks@vpgt.lt, faks. (8 5) 271 7513.

Savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos posėdžių protokolų kopijos ne vėliau kaip per 12 valandų nuo posėdžio pabaigos elektroniniu paštu pateikiamos Vilniaus PGV ir PAGD prie VRM.

Savivaldybės ESK ar ESOC informuoja gretimų Alytaus rajono, Druskininkų, Kalvarijos ir Marijampolės rajono savivaldybių ESK ar ESOC apie įvykusias ekstremaliąsias situacijas Lazdijų rajono savivaldybės teritorijoje, kurių mastai gali išplisti už savivaldybės ribų į kaimyninių rajonų teritorijas. Informacija teikiama telefonu, faksu, elektroniniu paštu. Kaimyninių savivaldybių ESK ar ESOC analogišką informaciją teikia Lazdijų rajono savivaldybės ESK ar ESOC. Informacijos teikimo kontaktiniai duomenys pateikti Savivaldybių civilinės saugos tarpusavio pagalbos planuose (**11 priedas**).

4.2. Ryšio organizavimo priemonės.

Ryšio organizavimo tikslas – užtikrinti nepertraukiamą sprendimų, informacijos perdavimą ir priėmimą tarp visų sąveikaujančių civilinės saugos sistemos subjektų turimomis ryšio priemonėmis per viešuosius ir (ar) žinybinius ryšio tinklus. Viešųjų ir privačiųjų ryšių tinklų, elektros tinklų gedimo atvejais svarbi informacija perduodama per pasiuntinius.

Gresiant ar susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai, informacija tarp civilinės saugos sistemos subjektų bus perduodama pagal iš anksto parengtą ir Savivaldybės direktoriaus patvirtintą Keitimosi informacija apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar ekstremaliąją situaciją Lazdijų rajono savivaldybėje schemą (**7 priedas**).

Už ryšio organizavimą atsako savivaldybės ES Operacijų centro Elektroninių ryšių organizavimo, palaikymo ir visuomenės informavimo grupė. (**4 priedas**).

Visi civilinės saugos sistemos subjektai atsako už operatyvų ir nepertraukiamą informacijos perdavimą ir priėmimą savo turimomis techninėmis elektroninio ryšio priemonėmis. Ekstremaliųjų situacijų metu už ryšių kokybę, telekomunikacijos tinklų darbą atsakingi telekomunikacijų paslaugų teikėjai.

4.3. Karštoji linija.

Sprendimą dėl „Karštosios linijos“ įkūrimo priima Savivaldybės ESK vadovas, ESK sprendimu. „Karštoji linija“ gali būti įkuriamą Savivaldybės administracijos patalpose ar kitose ESK vadovo sprendimu nurodytose vietose. Už „Karštosios linijos“ įkūrimą ir funkcionavimą atsakinga savivaldybės ES Operacijų centro Elektroninių ryšių organizavimo, palaikymo ir visuomenės informavimo grupė. (**4 priedas**). Papildomai informacija gyventojams ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų metu teikiama savivaldybės interneto svetainėje www.lazdijai.lt, vietinėje spaudoje, taip pat pranešimuose, perduodamuose per specialiųjų tarnybų automobilių garsiakalbius. Teikiama informacija turi būti aktuali ir nuolat atnaujinama.

Pasibaigus ekstremaliajai situacijai ir atsakingiems pareigūnams ar asmenims paskelbus jos pabaigą, nedelsiant informuojami gyventojai. Gyventojų informavimą civilinės saugos ir ekstremaliųjų situacijų prevencijos klausimais vykdomas įprastinėmis sąlygomis.

V. GYVENTOJŲ EVAKAVIMO ORGANIZAVIMAS

5.1. Gyventojams, iškeldintiems iš ekstremaliosios situacijos židinio, laikinų gyvenamųjų patalpų ir gyvybiškai būtinų paslaugų suteikimo organizavimas.

Lazdijų rajono savivaldybėje gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai gyventojų evakavimas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Vyriausybės 2015 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1171 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimo Nr. 1502 „Dėl gyventojų evakavimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ ir Lazdijų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 10V-1136 „Dėl Lazdijų rajono

savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisijos sudarymo ir nuostatų patvirtinimo“ (5 priedas).

Savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija (toliau – Komisija) organizuoja:

- gyventojų informavimą apie evakavimą;
- eismo reguliavimą gyventojų evakavimo maršrutuose;
- gyventojų priėmimą, stacionarių ar laikinų gyvenamųjų patalpų laikiną suteikimą ir gyvybiškai būtinų paslaugų – gyventojų aprūpinimą maistu, geriamuoju vandeniu, medikamentais, švariais drabužiais, pirmosios ir skubiosios medicinos pagalbos ir kitų gyvybiškai būtinų paslaugų (toliau – būtiniosios paslaugos) – suteikimą;
- gyventojų surinkimo punktų, tarpinių gyventojų evakavimo punktų ir gyventojų priėmimo punktų veiklos koordinavimą, evakuotinių gyventojų registravimą;
- aprūpinimą transporto priemonėmis, reikalingomis gyventojams evakuoti;
- transporto priemonių paskirstymą gyventojų surinkimo punktam, šių transporto priemonių ir (ar) pėsčiųjų kolonų palydą, apsaugą;
- informacijos apie gyventojų evakavimą teikimą visuomenei ir su evakavimu susijusioms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms;
- pagalbinės technikos, būtiną sklandžiam judėjimui užtikrinti (sugedusiems transporto priemonėms patraukti nuo važiuojamosios kelio dalies, kuriai papildyti ar kitos), telkimą gyventojų evakavimo maršrutuose;
- kitų gyventojams evakuoti būtinų funkcijų atlikimą savo savivaldybės teritorijoje.

Įvedus karo padėtį savivaldybės teritorijoje, iš kurios ar į kurią ketinama evakuoti gyventojus ir kurioje įkurti tarpiniai gyventojų evakavimo punktai ar per kurią evakuojami gyventojai, Lietuvos Respublikos Seimas sustabdo vietos savivaldos institucijų įgaliojimus arba jos negali veikti, šių savivaldybių gyventojų evakavimo ir priėmimo komisijos tampa tiesiogiai pavaldžios karo komendantui.

Gyventojų surinkimo punktai:

- registruoja evakuojamus gyventojus;
- skirsto evakuojamus gyventojus į grupes, atsižvelgdami į nustatytą pirmumo tvarką;
- sudaro transporto priemonių ir (ar) pėsčiųjų kolonas, skiria kolonų vadovus;
- laipina gyventojus į transporto priemones.

Tarpiniai gyventojų evakavimo punktai:

- registruoja evakuojamus gyventojus;
- atlieka gyventojų cheminio ar kitokio užterštumo patikrą, vykdo dozimetrinę kontrolę;
- atlieka gyventojų sanitarinį švarinimą;
- atlieka transporto priemonių cheminio ar kitokio užterštumo kontrolę ir švarinimą;
- perlaipina gyventojus iš transporto priemonių, vykusių per užterštą teritoriją, į švarias transporto priemones.

Gyventojų priėmimo punktai:

- registruoja evakuojamus gyventojus ir nustato jų tapatybes;
- įkuria savivaldybės administracijos direktoriaus sudarytą informacijos centrą, kuris renka informaciją apie atvykstančius gyventojus ir padeda jiems surasti šeimos narius;
- laikinai suteikia evakuojamiems gyventojams stacionarias ar laikinas gyvenamąsias patalpas.

Gyventojų grįžimą į gyvenamąsias vietas organizuoja tos savivaldybės Komisija, į kurios teritoriją grąžinami gyventojai. Esant karo padėčiai, šie veiksmai derinami su atitinkamoje teritorijoje veikiančiu karo komendantu.

5.2. Savivaldybės gyventojų evakavimo ir priėmimo tvarka. Gresiant ar susidarius ekstremaliajai situacijai arba karo padėties atveju Lietuvos Respublikos Vyriausybei paskelbus gyventojų evakavimą, atsižvelgdami į ekstremaliosios situacijos, karo veiksmų sukeltą pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, sprendimą evakuoti gyventojus priima:

- kai gyventojai evakuojami iš vienos savivaldybės teritorijos į kitos (negrėtimos) savivaldybės teritoriją - savivaldybės administracijos direktorius dėl gyventojų evakavimo iš savivaldybės teritorijos;

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie VRM – dėl savivaldybės, į kurios teritoriją turi būti evakuojami gyventojai;

- kai gyventojai evakuojami iš savivaldybės teritorijos į gretimos savivaldybės teritoriją - savivaldybės, iš kurios teritorijos evakuojami gyventojai, administracijos direktorius;

- kai gyventojai evakuojami vienos savivaldybės teritorijoje – savivaldybės administracijos direktorius.

- Jeigu gyventojams iškyla realus pavojus, tam, kad būtų išsaugota žmonių gyvybė bei sveikata, priimamas sprendimas evakuoti gyventojus iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti. Atsižvelgiant į ekstremaliosios situacijos mastą ir pavojų gyventojams, sprendimą dėl jų evakavimo priima ir evakavimui vadovauja:

- kai kuriais ekstremaliųjų situacijų atvejais, kai būtina gyventojus iškeldinti skubiai – priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo tarnybos bei policijos pareigūnai;

- susidarius ribotai ekstremaliajai situacijai – ūkio subjekto, įstaigos, kur atsitiko ekstremalusis įvykis, vadovas.

Sprendimą dėl gyventojų grįžimo į gyvenamąsias vietas, nustatius, kad ekstremaliosios situacijos sukkelto pavojaus gyventojų gyvybei ar sveikatai nebėra, priima:

- kai gyventojai buvo evakuoti į kitos savivaldybės teritoriją, – savivaldybės, į kurios teritoriją gražinami gyventojai, administracijos direktorius;

- kai gyventojai buvo evakuoti vienos savivaldybės teritorijoje, – savivaldybės administracijos direktorius.

Kai savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisija nustato, kad dėl ekstremaliosios situacijos pobūdžio nereikia cheminio ar kitokio užterštumo patikros, dozimetrinės kontrolės arba sanitarinio švarinimo, gyventojai iš gyvenamosios vietos (darbo vietos) tiesiogiai arba per gyventojų surinkimo punktus evakuojami iki gyventojų priėmimo punktų (laikinais suteiktų stacionarių ar laikinų gyvenamųjų patalpų) savivaldybės, iš kurios evakuojami gyventojai, transporto priemonėmis ir (ar) pasitelktomis transporto priemonėmis. Vaikų globos namuose gyvenantys vaikai, senelių globos namų ir neįgaliųjų socialinės globos namų gyventojai ir kitose socialinių paslaugų įstaigose socialines paslaugas gaunantys asmenys iš šių įstaigų evakuojami tiesiogiai iki gyventojų priėmimo punktų savivaldybės, iš kurios evakuojami gyventojai, transporto priemonėmis ir (ar) pasitelktomis transporto priemonėmis.

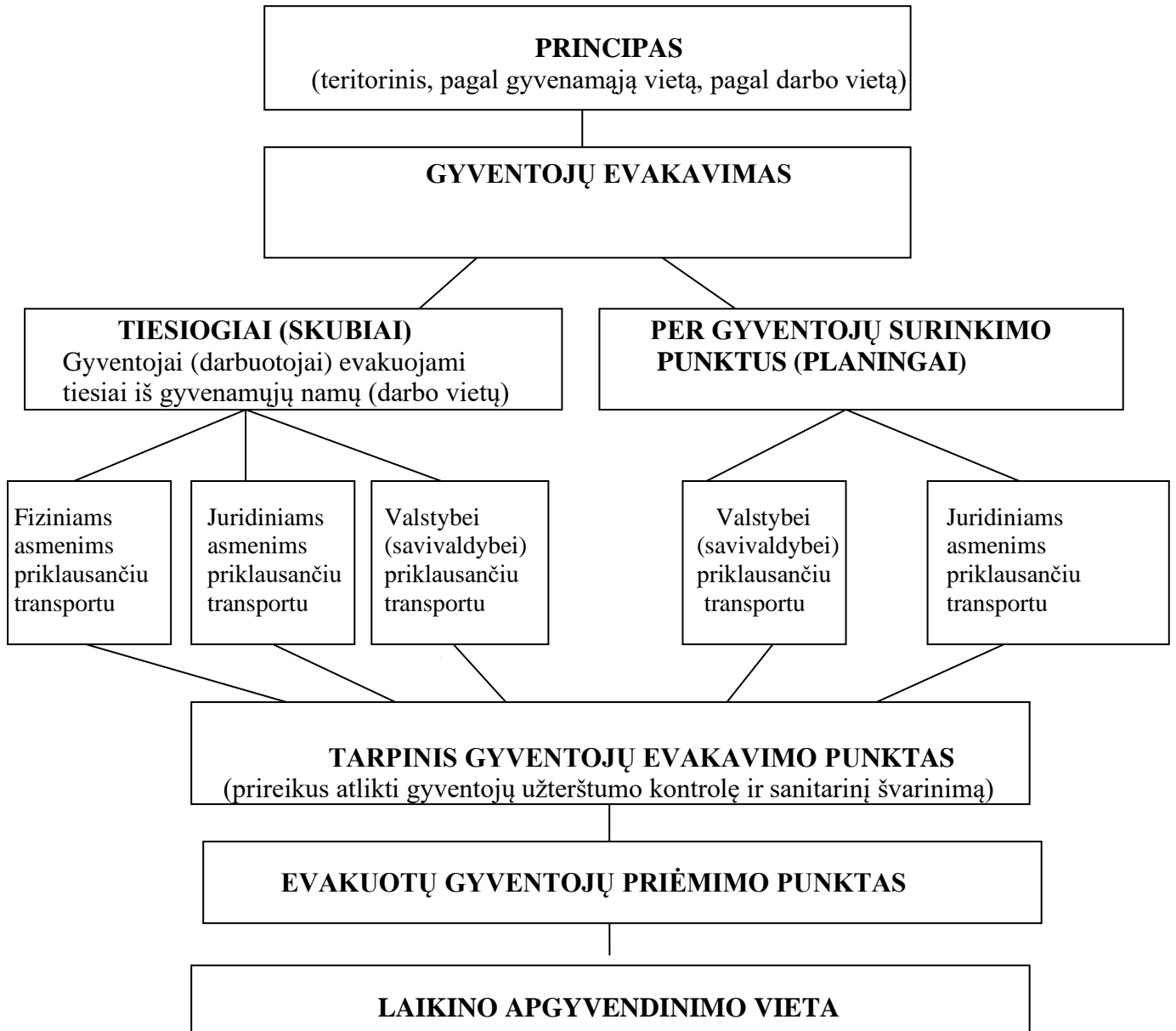
Pirmumo tvarka iš gyventojų surinkimo punktų transporto priemonėmis bus evakuojami ir gyventojų surinkimo punktuose, tarpiniuose gyventojų evakavimo punktuose ir gyventojų priėmimo punktuose pirmumo tvarka bus aptarnaujami:

- asmenys, kuriems nustatytas sunkus ar vidutinis neįgalumo lygis, asmenys, kurių judėjimo funkcija sutrikusi, asmenys, kuriems nustatytas specialiosios nuolatinės slaugos ar specialiosios nuolatinės priežiūros poreikis, ir juos prižiūrintys ir slaugantys asmenys, nėščios moterys, pateikusių medicinos pažymą apie nėštumą, arba kai akivaizdu, kad jos nėščios;

- šeimos, kuriose yra mažamečių vaikų.

Gyventojų evakavimas ir jo organizavimas savivaldybės lygiu vykdomas pagal parengtą schemą.

LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ EVAKAVIMO SCHEMA

5.3. Gyventojų surinkimo, tarpinių gyventojų evakavimo ir gyventojų priėmimo punktų struktūra ir vietos. Gyventojų surinkimo, tarpinių gyventojų evakavimo ir gyventojų priėmimo punktų vietas numato Savivaldybės administracijos direktorius. Punktams vadovauja punkto viršininkas – seniūnijos seniūnas. Komisijos siūlymu, punkto nariais skiriami seniūnijų, policijos, asmens sveikatos priežiūros įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų atstovai.

1. Gyventojų surinkimo punkto struktūra:

Punkto viršininkas	Seniūnas, seniūno pavaduotojas
Transporto apskaitos grandis	1
Gyventojų apskaitos grandis	2
Gyventojų išsodinimo į transportą ir kolonų formavimo grandis	1
Ryšių ir informavimo grandis	1
Viešosios tvarkos palaikymo grandis	2
Medicinos pagalbos grandis	2

Gyventojų surinkimo punktai (vietos):

Gyventojų surinkimo punkto vieta	Adresas, kontaktiniai duomenys
Būdviečio seniūnijos administracinis pastatas	Aštrioji Kirsna, Dzūkų g. 2, Dzūkų k., Lazdijų r. sav. Tel. 8 620 55233
Lazdijų rajono savivaldybės administracijos pastatas	Vilniaus g. 1, Lazdijai Tel. 8 620 46 386; 8 696 93 159
Kapčiamiesčio seniūnijos administracinis pastatas	Taikos g. 11, Kapčiamiestis, Lazdijų r. sav. Tel. 8 614 96 321
Krosnos seniūnijos administracinis pastatas	Vyturio g. 3, Krosna, Lazdijų r. sav. Tel. 8 620 46 493
Kučiūnų seniūnijos administracinis pastatas	Vilties g. 4, Kučiūnai, Lazdijų r. sav. Tel. 8 614 96 592
Noragėlių seniūnijos administracinis pastatas	Liepų g. 2, Noragėlių k., Lazdijų r. sav. Tel. 8 620 73 665
Seirijų seniūnijos administracinis pastatas	Vytauto g. 44, Seirijai, Lazdijų r. sav. Tel. 8 615 41 903
Šeštokų seniūnijos administracinis pastatas	Dzūkų g. 19, Šeštokų mstl., Lazdijų r. sav. Tel. 8 698 82 496
Šventežerio seniūnijos administracinis pastatas	Šventežerio mstl., Lazdijų r. sav. Tel. 8 620 46 305
Veisiejų seniūnijos administracinis pastatas	Santarvės g.3, Veisiejai, Lazdijų r. sav. Tel. 8 685 45 898

2. Tarpinio gyventojų evakavimo punkto struktūra:

Punkto viršininkas	Įstaigos (ūkio subjekto) vadovas
Evakuotų gyventojų apskaitos grandis	2
Transporto apskaitos grandis	1
Ryšių ir informavimo grandis	1
Viešosios tvarkos palaikymo grandis	2
Medicinos pagalbos grandis	2
Veterinarijos tarnybos grandis	1
Gyventojų užterštumo kontrolės grandis	1
Sanitarinio švarinimo grandis	2
Autotransporto ir technikos švarinimo punktas	2

Tarpiniai gyventojų surinkimo punktai (vietos):

Tarpinių gyventojų surinkimo punkto vieta	Adresas, kontaktiniai duomenys
Seirijų A. Žmuidzinavičiaus gimnazija	Metelių g. 7, Seirijai, Lazdijų r. sav., tel. (8 318) 58 268
Šeštokų mokykla	Lazdijų g. 4, Šeštokai, Šeštokų sen., Lazdijų r. sav., tel. (8 318) 47 219
Veisiejų S. Gedos gimnazija	Jaunimo g. 8, Veisiejai, Lazdijų r. sav., tel. (8 318) 56 540

3. Gyventojų priėmimo punkto struktūra:

Punkto viršininkas	Švietimo ar kitos įstaigos vadovas
Apgyvendinimo grandis	3
Gyventojų ir transporto apskaitos grandis	2
Ryšių ir informavimo grandis	1
Viešosios tvarkos palaikymo grandis	2
Medicininės pagalbos grandis	2

Gyventojų priėmimo punktai (vietos):

Gyventojų priėmimo punkto vieta	Adresas, kontaktiniai duomenys
Lazdijų M. Gustaičio gimnazija	Vytauto g. 13, Lazdijai, tel. (8 318) 51 133
Seirijų A. Žmuidzinavičiaus gimnazija	Metelių g. 7, Seirijai, Lazdijų r. sav., tel. (8 318) 58 268
Lazdijų r. Šeštokų mokykla	Lazdijų g. 4, Šeštokai, Šeštokų sen., Lazdijų r. sav., tel. (8 318) 47 219
Veisiejų S. Gedos gimnazija	Jaunimo g. 8, Veisiejai, Lazdijų r. sav., tel. (8 318) 56 540
Veisiejų technologijos ir verslo mokykla	Ryto g. 19, Kailinių k., Veisiejų sen., Lazdijų r. sav., tel. (8 318) 56 248
Lazdijų r. Veisiejų S. Gedos gimnazijos Kapčiamiesčio Emilijos Pliaterytės pagrindinio ugdymo skyrius	Taikos g. 11, Kapčiamiesčio sen., Lazdijų r. sav. (8 318) 43 148
Lazdijų r. Švėntėžerio mokykla	Dusios g. 1, Švėntėžerio mstl., (8 318) 44 745
Lazdijų M. Gustaičio gimnazijos Kučiūnų pagrindinio ugdymo skyrius	Alnos g. 13 Kučiūnų k., Lazdijų (8 318) 43 441
Lazdijų Motiejaus Gustaičio gimnazijos A. Kirsnos pagrindinio ugdymo skyrius	Dzūkų g. 4, Dzūkų k. Lazdijų r., (8 318) 41 554, (8 318) 41 554

Paskelbus evakavimo pradžią, gyventojai, kurie turi galimybę evakuotis savarankiškai, išklausę informaciją apie evakavimą per visuomenės informavimo priemones, evakuojasi nuosavomis transporto priemonėmis. Kai neužtenka transporto priemonių gyventojams evakuoti savivaldybėje, Savivaldybės administracijos direktorius kreipiasi į kaimynines savivaldybes dėl papildomų transporto priemonių gyventojams evakuoti pasitelkimo.

Lazdijų rajono savivaldybės autotransporto gyventojams evakuoti suvestinė pateikta **10 priede**.

Vykdamas evakuaciją pildomas šios lentelės:

LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS EVAKUOJAMŲ GYVENTOJŲ SUVESTINĖ

Eil. Nr.	Miestas, seniūnija, kuriose apgyvendinami gyventojai	Iš viso žmonių	Suaugusieji	Vaikai	Pastabos

LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS PRIIMAMŲ GYVENTOJŲ APGYVENDINIMO SUVESTINĖ

Eil. Nr.	Adresas, kuriame apgyvendinami žmonės	Apgyvendinimo vieta, adresas	Iš viso evakuojama žmonių	Numatoma apgyvendinti		Pastabos
				Suaugusių	Vaikų	

5.4. Galimos gyventojų evakavimo kryptys ir maršrutai. Atsižvelgdamas į ekstremaliosios situacijos sukeltą pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, galimą ekstremaliosios situacijos plitimo kryptį, Savivaldybės administracijos direktorius parenka gyventojų evakavimo maršrutą ir nustato, per kurias savivaldybės gyventojų surinkimo, tarpinius gyventojų evakavimo ir gyventojų priėmimo punktus bus vykdomas gyventojų evakavimas.

Galimi maršrutai iš Lazdijų rajono savivaldybės į kaimynines savivaldybes:

- į Kalvarijos savivaldybę (Šiaurės vakarų kryptimi). Iš gyvenamosios vietos (darbo vietos) tiesiogiai bei per gyventojų surinkimo punktus arba iš tarpinių gyventojų evakavimo punktų rajoniniais keliais į valstybinės reikšmės kelią Nr. 134 (Leipalingis –Lazdijai-Kalvarija).

- **į Marijampolės savivaldybę** (Šiaurės kryptimi). Iš gyvenamosios vietos (darbo vietos) tiesiogiai bei per gyventojų surinkimo punktus arba iš tarpinių gyventojų evakavimo punktų rajoniniais keliais į valstybinės reikšmės kelią Nr. 2502 (Lazdijai- Krosna) ir valstybinės reikšmės kelią Nr. 182 (Marijampolė-Liudvinavas-Krosna).

- **į Druskininkų savivaldybę** (Pietryčių kryptimi). Iš gyvenamosios vietos (darbo vietos) tiesiogiai bei per gyventojų surinkimo punktus arba iš tarpinių gyventojų evakavimo punktų rajoniniais keliais į valstybinės reikšmės kelią Nr. 134, (Leipalingis –Lazdijai-Kalvarija) arba į valstybinės reikšmės kelius Nr. 132 (Alytus-Seirijai-Lazdijai.) ir Nr. 180 (Druskininkai-Leipalingis-Seirijai).

- **į Alytaus rajono savivaldybę** (Rytų kryptimi). Iš gyvenamosios vietos (darbo vietos) tiesiogiai bei per gyventojų surinkimo punktus arba iš tarpinių gyventojų evakavimo punktų rajoniniais keliais į valstybinės reikšmės kelią Nr. 132 (Alytus-Seirijai-Lazdijai.)

Galimos gyventojų evakavimo kryptys ir maršrutai pateikiami plano priede

Lazdijų rajono savivaldybės gyventojų evakavimo maršrutai pažymėti savivaldybės žemėlapyje (**13 priedas**).

5.5. Būtinios priemonės ir materialiniai ištekliai gyventojams evakuoti ekstremaliųjų situacijų atvejais:

Aprūpinimas transportu. Gyventojams evakuoti bus naudojami mokykliniai geltonieji autobusiukai ir UAB „Lazdijų autobusų parkas“ priklausantys autobusai. Neužtenkant transporto priemonių, bus pasitelktas kitų įmonių ar įstaigų transportas. Gyventojams evakuoti numatytas transporto kiekis ir galimas vežti gyventojų skaičius pateikiamas plano priede „Materialinių išteklių žinynas“ (**10 priedas**).

Medicininis aprūpinimas. Evakuotų gyventojų medicininis aprūpinimas organizuojamas evakuotų gyventojų priėmimo punktuose. Savivaldybės gydytoja organizuoja, o asmens ir visuomenės sveikatos įstaigos užtikrina evakuotų gyventojų sveikatos apsaugą (aprūpinimą medikamentais). Savivaldybės teritorijoje esančių asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų sąrašas sąrašas pateikiamas plano priede (**17 priedas**)

Aprūpinimas laikinomis gyvenamosiomis patalpomis. Evakuotų gyventojų apgyvendinimą organizuoja ir vykdo įstaigų, kuriose numatytos apgyvendinimo vietos, vadovai. Savivaldybės laikinųjų gyvenamųjų patalpų sąrašas pateikiamas plano priede (6 priedas).

Maitinimo užtikrinimas. Iš 9 kolektyvinės apsaugos statinių, numatytų laikinam gyventojų apgyvendinimui, visuose yra maitinimo ir maisto ruošimo patalpos. Šiuose statiniuose maitinimas bus organizuojamas kaip įprasta. Jeigu nepakaktų maisto gaminimopajėgumų, evakuotų gyventojų maitinimas bus organizuojamas pagal Savivaldybei pavaldžių įstaigų su maistą tiekiančiomis įmonėmis sudarytas sutartis. Maistą numatoma pristatyti maistą gaminančios įmonės arba Savivaldybės administracijos turimu transportu.

Aprūpinimas geriamuoju vandeniu buteliais bus organizuojamas pagal Savivaldybės su maistą tiekiančiomis įmonėmis sudarytas sutartis.

Viešosios tvarkos užtikrinimas gyventojų sutelkimo (apgyvendinimo vietose). Viešąją tvarką užtikrins Alytaus apskrities vyriausiojo polocijos komisariato Lazdijų rajono policijos komisariatas. Trūkstant pajėgų į pagalbą bus prašoma Lietuvos kariuomenės pagalbos.

5.6. Kolektyvinės apsaugos statiniai ir jų panaudojimo galimybės. Lazdijų rajono savivaldybės teritorijoje gyventojams apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių yra numatyta ir Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtinti 9 statiniai (minimalus apsaugomų gyventojų skaičius – 4947, plotas 7421 kv. m.). Visi statiniai ir patalpos, kurias ekstremaliųjų situacijų ar karo metu galima būtų pritaikyti gyventojams apsaugoti nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių, pažymėti specialiuoju ženklu.

Visuose statiniuose evakuotiems gyventojams patenkinami minimalūs poreikiai, higienos normos.

Lazdijų rajono savivaldybės įstaigų, kuriose galima apgyvendinti evakuotus gyventojus, Sąrašas ir žemėlapis pateiktas **6 priede**.

5.7. Evakuotų gyventojų apgyvendinimo kolektyvinės apsaugos statiniuose organizavimas.

Susidarius ekstremaliajai situacijai ar karo metu, Savivaldybės administracijos direktorius įsakymu skelbia savivaldybės lygio ekstremaliają situaciją ir, atsižvelgiant į pavojų gyventojų gyvybei ir sveikatai, priima sprendimą gyventojų saugumui panaudoti kolektyvinės apsaugos statinius ir patalpas, gavęs Savivaldybės Ekstremalių situacijų komisijos pasiūlymą.

Sprendime gyventojų saugumui panaudoti kolektyvinės apsaugos statinius ir patalpas turi būti nurodyta:

- kolektyvinės apsaugos statinių ir patalpų panaudojimo priežastis;
- kolektyvinės apsaugos statinių ir patalpų, panaudojamų gyventojų saugumui, sąrašas;
- materialinių išteklių, reikalingų gyventojų laikinam apgyvendinimui kolektyvinės apsaugos statiniuose ir patalpose, panaudojimo tvarka;
- trukmė, kuriam laikui planuojama panaudoti numatytus kolektyvinės apsaugos statinius ir patalpas.

Tokiu atveju Savivaldybės administracijos direktorius iš suinteresuotų institucijų ir nevyriausybinių organizacijų atstovų ir specialistų įsakymu sudaro kolektyvinės apsaugos organizavimo grupę, kuri numatytą reikiamą personalą, atsakingą už kolektyvinės apsaugos statinių paruošimą ir aprūpinimą materialinėmis priemonėmis, teiktų sveikatos priežiūros ir psichologinės pagalbos, apsaugos ir kitas būtiniausias paslaugas, spręstų kitus klausimus, susijusius su būtiniausių gyvenimo kolektyvinės apsaugos statiniuose sąlygų užtikrinimu.

Už statinių ir patalpų parengimą ekstremaliųjų situacijų ar karo atvejais yra atsakingi ūkio subjektų, kitų įstaigų vadovai (toliau – vadovai) arba jų įgalioti asmenys. Paskyrę įgaliotus asmenis, atsakingus už kolektyvinės apsaugos statinių ir patalpų paruošimą, vadovai nedelsdami pateikia įsakymo kopiją apie atsakingo asmens paskyrimą ir jo kontaktinius duomenis Savivaldybės administracijos direktoriui.

Statinių ir patalpų parengties būklė turi būti tokia, kad, susidarius ekstremaliajai situacijai ar karo padėčiai, patalpos žmonių apsaugai būtų tinkamai parengtos darbo metu ne ilgiau kaip per 4 valandas, o ne darbo metu – per 6 valandas.

Paruoštose patalpose daiktų, mokymo priemonių ir kitų įrengimų leidžiama palikti užimant ne daugiau kaip 20 proc. patalpų tūrio.

Statinių ir patalpų paruošimas kolektyvinei gyventojų apsaugai pradedamas, gavus Savivaldybės administracijos direktoriaus ar jį pavaduojančio asmens arba jų pavedimu valstybės tarnautojo, įgyvendinančio Savivaldybės funkcijas civilinės saugos srityje, rašytinį pranešimą, kuriame nurodomas reikalingų paruošti patalpų plotas.

Ūkio subjektų, kitų įstaigų, kurių žinioje yra numatytas kolektyvinės apsaugos statinys ir patalpos, vadovai ar jų įgalioti asmenys, gavę nurodymą paruošti patalpas, vadovaujasi Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2015 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1-406 „Dėl Kolektyvinės apsaugos statinio paruošimo evakuotiems gyventojams apsaugoti rekomendacijų patvirtinimo“ (TAR, 2015-12-31, Nr.21206), patvirtintose Kolektyvinės apsaugos statinio paruošimo evakuotiems gyventojams apsaugoti rekomendacijose nurodytais reikalavimais.

Ūkio subjektų, kitų įstaigų, kurių žinioje yra numatytas kolektyvinės apsaugos statinys ir patalpos, vadovai ar jų įgalioti asmenys privalo užtikrinti:

- kad nebūtų užkrauti įėjimo (išėjimo) keliai į patalpas;
- kad patalpos būtų sausos. Temperatūrą žiemos metu palaikyti atsižvelgiant į patalpų naudojimo paskirtį įprastomis sąlygomis. Šaltuoju metų laiku skaičiuojama temperatūra patalpoje turi būti ne žemesnė negu +15 °C;

- kad patalpos būtų aprūpintos pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis, kurių kiekiai numatyti priešgaisrinės saugos normatyviniuose dokumentuose, atsižvelgiant į pastato naudojimo paskirtį;

- kad statinių ir patalpų priežiūra ir remontas būtų atlikti pagal statiniams, kuriuose yra patalpos, nustatytą jų priežiūros ir naudojimo reglamentą;

- kad pastate esančių tualetų sanitariniai mazgai (klozetai, vandens kriauklės) būtų paruošti naudoti pagal paskirtį;

- kad patalpos būtų tinkamai apšviestos, taip pat tvarkingi šviečiantys užrašai virš įėjimų ir išėjimų į šias patalpas;

- kad patalpų vidaus apšvietimas atitiktų normas, nurodytas pastato statybos techniniame reglamente.

Už kolektyvinės apsaugos statinio ir patalpų parengimą gyventojų priėmimui atsakingi:

- ūkio subjektų, kitų įstaigų, kurių žinioje yra numatytas kolektyvinės apsaugos statinys ir patalpos, vadovai;

- savivaldybės seniūnijos, kurios teritorijoje yra numatytas panaudoti kolektyvinės apsaugos statinys ir patalpos, seniūnas.

Už gyventojų, apgyvendinamą kolektyvinės apsaugos statiniuose ir patalpose, aprūpinimą gyvybiškai būtinomis paslaugomis (aprūpinimą maistu, geriamuoju vandeniu, medikamentais, švariais drabužiais, pirmosios ir skubios medicinos pagalbos ir kitų būtinų paslaugų suteikimą) atsakinga Savivaldybės Gyventojų evakavimo ir priėmimo komisija, koordinuojanti gyventojų priėmimo punktų veiklą.

Už apsaugos organizavimą ir viešosios tvarkos palaikymą atsakingi Alytaus AVPK Lazdijų rajono PK viršininko paskirti darbuotojai.

Už visuomenės sveikatos saugą atsakinga Savivaldybės gydytoja, o visuomenės sveikatos įstaigos ir Alytaus rajono greitosios medicinos pagalbos tarnyba užtikrina pirmąją ir skubiąją medicinos pagalbą, evakuotųjų gyventojų sveikatos apsaugą.

VI. GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ IR GRESIANČIŲ AR SUSIDARIUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

6.1. Asmens, atsakingo už informacijos priėmimą ir perdavimą, veiksmai gavus informaciją apie gresiantį ar įvykusį ekstremalųjį įvykį, gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją.

Asmuo, atsakingas už informacijos priėmimą ir perdavimą – savivaldybės administracijos vyr. specialistas (atsakingas už civilinę saugą) – gavęs pranešimą apie gresiantį ar įvykusį įvykį, gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, juos įvertina pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. spalio 14 d. nutarimu Nr. 1063 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimo Nr.241 „Dėl ekstremaliųjų įvykių kriterijų patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintą Ekstremaliųjų įvykių kriterijų sąrašą bei Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr.D1-870 „Dėl stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodiklių patvirtinimo“ patvirtintus Stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodiklius, ir jei įvykis pasiekia ar viršija ekstremalaus įvykio kriterijų apie tai **nedelsiant** praneša savivaldybės administracijos direktoriui – savivaldybės ESK pirmininkui.

Pranešime nurodoma iš ko ir kada gauta informacija, įvykio data, laikas, vieta, kas objekto, kuriame įvyko ekstremalusis įvykis, vadovas, įvykio trumpa charakteristika, kokios institucijos informuotos, kas vykdo ir vadovauja gelbėjimo darbams, kokia pagalba reikalinga, informaciją perdavusio asmens vardas, pavardė, pareigos, adresas, telefonas.

6.2. Ekstremaliųjų situacijų valdymo organizavimas ir veiksmų koordinavimas.

Pagal atliktą savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizę, didelio ir labai didelio rizikos lygio nustatyti šie pavojai:

Labai didelės rizikos lygis:

- gaisrai pastatuose ir atvirose teritorijose.
- pavojingos užkrečiamos ligos.

Didelės rizikos lygis:

- radiologinė ar branduolinė avarija
- stichiniai, katastrofiniai meteorologiniai reiškiniai (maksimalus vėjas, smarkus lietus, kruša, smarkus snygis, pūga, lijundra, speigas, tirštas rūkas, šalna aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu, kaitra, sausra aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu).
- pavojingas radinys.
- gyvūnų ligos
- masinis užsieniečių antplūdis.

Kitų galimų pavojų rizikos lygis vidutinis arba priimtinas, tačiau ekstremaliųjų įvykių tikimybė neatmetama.

Rajono savivaldybėje įvykus šiems ekstremaliems įvykiams ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms, sukviečiama rajono savivaldybės ESK (3 priedas). Savivaldybės ESK, gavusi informaciją apie įvykį, įvertina situaciją, nustato pavojingumo laipsnį darbuotojams ir gyventojams, turtui bei aplinkai, galimą poveikį visuomenės rimčiai, prognozuojamas pasekmes ir teikia administracijos direktoriui pasiūlymą dėl ekstremaliosios situacijos paskelbimo.

Rajono savivaldybės administracijos direktoriaus, ESK pirmininko, priimti sprendimai privalomi visiems civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos struktūriniais padaliniais, valdymo institucijoms, ūkio subjektams, neatsižvelgiant į jų pavaldumą, taip pat ir gyventojams.

Bendrą vadovavimą civilinės saugos veiksams, kai naudojami rajono savivaldybės telkiami ištekliai, atlieka rajono savivaldybės ESK.

Gresiant ar susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai, sprendimą dėl savivaldybės ESOC (4 priedas) sušaukimo priima savivaldybės ESK arba savivaldybės administracijos direktorius. Veiksmai savivaldybės lygiu koordinuojami ir pajėgoms vadovaujama per savivaldybės ESOC.

6.3. Savivaldybės administracijos bei savivaldybės teritorijoje esančių valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiksmai likviduojant ekstremaliuosius įvykius ar ekstremaliąsias situacijas ir šalinant jų padarinius:

6.3.1. Savivaldybės ESK, įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, funkcijos ir veiksmai:

- Gavus pranešimą apie ekstremalųjį įvykį ar situaciją;
 - informuojamas rajono savivaldybės administracijos direktorius, ESK pirmininkas;
 - nustatomas ekstremaliosios situacijos mastas;
 - sprendimą dėl ESK posėdžio sušaukimo priima savivaldybės administracijos direktorius, ESK pirmininkas;
 - gavę signalą, ESK nariai privalo atvykti į posėdį darbo metu nedelsdami, o nedarbo metu, poilsio ir švenčių dienomis – kaip galima greičiau;
 - atsižvelgdamas į ekstremaliojo įvykio ar situacijos mastą, gelbėjimo darbų apimtį, ESK pirmininkas priima sprendimą dėl savivaldybės ESOC sušaukimo ir jo darbo organizavimo;
 - koordinuoja padarinių likvidavimo ir gelbėjimo darbų vykdymo eigą;
 - priima sprendimą dėl gyventojų evakavimo ir jį organizuoja.

6.3.2. Savivaldybės ESOC vykdomos funkcijos ir veiksmai:

- įgyvendina ekstremaliųjų situacijų komisijos sprendimus ekstremaliųjų situacijų prevencijos klausimais;
 - pagal kompetenciją renka, analizuoja ir vertina duomenis ir informaciją apie įvykį, ekstremalųjį įvykį, gresiančią ar susidariusią ekstremaliają situaciją, prognozuoja jų eigą ir mastą, numato civilinės saugos priemones ir gelbėjimo veiksmus;
 - teisės aktų nustatyta tvarka organizuoja gyventojų, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų ir ūkio subjektų perspėjimą ir informavimą apie įvykį, ekstremalųjį įvykį ar

ekstremaliają situaciją, galimus padarinius, jų šalinimo priemones ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;

- keičiasi informacija su kitų institucijų operacijų centrais, analizuodamas, vertindamas įvykio, ekstremaliojo įvykio ar ekstremaliosios situacijos eiga;

- organizuoja ir koordinuoja civilinės saugos sistemos pajėgų telkimą įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų likvidavimo, padarinių šalinimo, gyventojų ir turto gelbėjimo metu;

- organizuoja ir koordinuoja materialinių išteklių, kurie teisės aktų nustatyta tvarka gali būti panaudoti įvykiui, ekstremaliajam įvykiui ar ekstremaliajai situacijai likviduoti, padariniams šalinti, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų veiklai palaikyti ar atkurti, telkimą šiems tikslams pasiekti;

- pagal kompetenciją koordinuoja civilinės saugos sistemos subjektų veiksmus įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu;

- teikia savivaldybės ESK pasiūlymus dėl reikiamų civilinės saugos sistemos pajėgų, racionalaus ir veiksmingo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų institucijų skirtų finansinių ir kitų materialinių išteklių panaudojimo ekstremaliosios situacijos padariniams šalinti;

- atlieka kitas teisės aktų nustatytas su civilinės saugos sistemos uždavinių įgyvendinimu susijusias funkcijas.

6.3.3. Vilniaus priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Lazdijų priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos (toliau-Lazdijų PGT), įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, funkcijos ir veiksmai:

- vykdo judėjimo maršrutų, darbų vietos žvalgybą ir radiacijos lygio stebėjimą;

- gesina gaisrus;

- lokalizuoja ir slopina cheminius bei radiacinius incidentus;

- vykdo nukentėjusiųjų paiešką ir gelbėjimą iš apgriautų ir degančių pastatų, nukritusių orlaivių, apsemtų, užterštų dujomis ir dūmais patalpų bei griuvėsių;

- įstatymo nustatyta tvarka teikia nukentėjusiems pirmąją pagalbą;

- organizuoja skubų žmonių iškeldinimą iš ekstremalaus įvykio židinio;

- įspėja pavaldžias ir kitas tarnybas apie nelaimę;

- organizuoja avarijų, katastrofų bei stichinių nelaimių padarinių likvidavimą, koordinuoja žinybinių gelbėjimo padalinių bei kitų tarnybų veiksmus avarijos vietoje;

- dalyvauja savivaldybės ESOC veikloje;

- bendradarbiauja su rajono savivaldos institucijomis organizuojant ir vykdant gelbėjimo darbus;

- telkia papildomas gelbėjimo pajėgas;

- dalyvauja rajono savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

6.3.4. Alytaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Lazdijų rajono policijos komisariato (toliau – Lazdijų rajono PK), įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, funkcijos ir veiksmai:

- informuoja valstybinius organus, visuomenines organizacijas, piliečius apie katastrofas, avarijas ir kitas ypatingas situacijas, kurios kelia pavojų žmonių saugumui;

- gelbsti žmones ir turtą, imasi kitų saugumo priemonių gaivalinių nelaimių, katastrofų, stambių avarijų ir kitais ypatingais atvejais;

- užtikrina nelaimės zonos apsaugą ir neleidžia be atskiros leidimo į šią zoną žmonių ir transporto;

- reguliuoja eismą nelaimės rajone ir jo prieigose, įrengia transporto kontrolės punktus, reguliavimo postus maršrutuose gyventojų evakuacijos metu;

- identifikuoja žuvusiuosius, apdoroja informaciją apie aukas bei organizuoja jų išgabenimą iš įvykio vietos;

- vadovauja sprogimo, pranešimo apie rastą sprogmenį ar grasinimą susprogdinti tyrimui, koordinuoja veiksmus su kitomis institucijomis, jei yra pavojus žmonėms, organizuoja ir vadovauja evakuacijai, parenka evakuotiems asmenims saugią buvimo vietą;

- suteikia pirmąją pagalbą sužeistiesiems, nustato nukentėjusiųjų tapatybę;
- teikia informaciją rajono savivaldybės ESOC apie paieškos ir gelbėjimo darbų eigą, naudojamas pajėgas, techniką bei įrangą, nelaimės išplėtimo mastą bei padarytą žalą, žmonių aukas;
- imasi priemonių išvengti panikos ir masinių neramumų;
- dalyvauja tvarkant evakuotų gyventojų apskaitą;
- dalyvauja vykdant teritorijų, kurioms yra taikomas karantino režimas, ribų apsaugą ir viešosios tvarkos palaikymą;
- dalyvauja tiriant avarių priežastis;
- dalyvauja rajono savivaldybės ESK veikloje.

6.3.5. VšĮ Lazdijų pirminės sveikatos priežiūros centro (toliau – Lazdijų PSPC), įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, funkcijos ir veiksmai:

- teikia pirmąją medicininę pagalbą nukentėjusiesiems;
- teikia informaciją savivaldybės ESOC apie žuvusiuosius bei nukentėjusiųjų skaičių bei jų evakavimo eigą;
- informuoja kitas tarnybas apie įvykį;
- prireikus, vykdo gelbėjimo darbų vadovo funkcijas ekstremalaus įvykio židinyje;
- užtikrina būtinosios medicinos pagalbos teikimą evakuotų gyventojų priėmimo vietose;
- teikia pirmąją medicinos pagalbą ir nustato medicinos pagalbos teikimo tvarką ekstremaliosios situacijos židinyje;
- rūšiuoja ir registruoja nukentėjusiuosius;
- telkia papildomas pajėgas;
- koordinuoja ambulatorijų ir medicinos punktų veiklą ekstremaliųjų situacijų metu, teikia metodinę ir techninę pagalbą;
- užtikrina savo darbuotojų, dalyvaujančių gelbėjimo darbuose, sveikatą ir saugumą.

6.3.6. VšĮ „Lazdijų ligoninė“, įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, funkcijos ir veiksmai:

- organizuoja ligoninės lovų skaičiaus išplėtimą;
- išskviečia reikalingą personalą;
- formuoja specialistų brigadas;
- paruošia operacines;
- informuoja kitas gydymo įstaigas dėl nukentėjusiųjų srauto;
- prireikus kviečia papildomas pajėgas;
- palaiko nuolatinį ryšį su aukštesnio lygio valdymo organais, savivaldybės ESK bei kitomis tarnybomis;
- rengia rekomendacijas, teikia pasiūlymus, kaip apsaugoti žmonių sveikatą ir gyvybę likviduojant ekstremaliasias situacijas ir jų padarinius.

6.3.7. VšĮ Alytaus rajono savivaldybės greitosios medicinos pagalbos stotis, įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, funkcijos ir veiksmai:

- teikia pirmąją medicininę pagalbą nukentėjusiesiems;
- informuoja kitas tarnybas apie įvykį;
- prireikus, vykdo gelbėjimo darbų vadovo funkcijas ekstremalaus įvykio židinyje;
- informuoja artimiausias asmens sveikatos priežiūros įstaigas apie nukentėjusius ir juos transportuoja į šias įstaigas;
- aprūpina į ekstremalaus įvykio židinį išvykstančias pajėgas individualiomis apsaugos priemonėmis;
- teikia pirmąją medicinos pagalbą ir nustato medicinos pagalbos teikimo tvarką ekstremaliosios situacijos židinyje;
- rūšiuoja ir registruoja nukentėjusiuosius;
- telkia papildomas pajėgas;
- užtikrina savo darbuotojų, dalyvaujančių gelbėjimo darbuose, sveikatą ir saugumą.

6.3.8. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Alytaus departamento Lazdijų skyriaus (toliau - NVSC Alytaus departamento Lazdijų

skyrius), įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, funkcijos ir veiksmai :

- bendradarbiauja su kitomis tarnybomis, užkertant kelią ekstremaliosioms situacijoms bei likviduojant jų padarinius;
- pagal kompetenciją dalyvauja ekstremaliųjų sveikatai situacijų valdyme, organizuoja ir vykdo pasirengimo ekstremaliųjų sveikatai situacijų planavimą bei koordinuoja ir organizuoja specialistų mokymą, rengia treniruotes, pratybas bei jose dalyvauja;
- registruoja diagnozuotus žmonių užkrečiamųjų ligų susirgimus bei jų sukėlėjus;
- atlieka žmonių užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą, diagnostiką, analizę ir prognozę;
- organizuoja ir vykdo užkrečiamųjų ligų židinių ir protrūkių ištyrimą, dalyvauja lokalizuojant, likviduojant židinius ir protrūkius;
- teikia metodinę ir konsultacinę pagalbą kitoms tarnyboms, atliekančioms likvidacijos darbus cheminio, radioaktyvaus ar biologinio užteršimo židiniuose;
- dalyvauja vertinant teritorijos užteršimo radioaktyviomis medžiagomis lygį, teikia pasiūlymus, kaip apsaugoti gyventojus ir moko apsaugoti juos pačius;
- palaiko pastovų ryšį su aukštesnio lygio valdymo organais, savivaldybės ESK bei kitomis tarnybomis;
- rengia rekomendacijas ir rajono savivaldybės institucijoms teikia pasiūlymus, kaip apsaugoti žmonių sveikatą ir gyvybę, likviduojant ekstremalias situacijas ir jų padarinius;
- nuolat renka žinias apie situacijos kitimą ir apie tai informuoja savivaldybės administraciją bei kitas tarnybas;
- dalyvauja rajono savivaldybės ESK ir ESOC veikloje.

6.3.9. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Alytaus departamento Lazdijų skyriaus, įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, funkcijos ir veiksmai:

- nagrinėja gyvulių ir kitų gyvūnų užkrečiamųjų ligų atsiradimo priežastis, numato priešepizootines priemones ir organizuoja jų vykdymą;
- kartu su sveikatos apsaugos tarnybomis likviduoja žmonėms ir gyvuliams pavojingų užkrečiamųjų ligų židinius ir keičiasi informacija;
- įvertina epizootinę situaciją ir duoda gyvulių savininkams privalomus nurodymus įgyvendinti gyvulių, kitų gyvūnų užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir jų likvidavimo, deratizacijos, dezinfekcijos bei ūkinės priemonės;
- duoda privalomus nurodymus fiziniams ir juridiniams asmenims bei įmonėms, neturinčioms juridinio asmens teisių, besiverčiantiems gyvulių auginimu, gyvulinių produktų ir žaliavų perdirbimu, sandėliavimu, transportavimu ar prekyba, vykdyti Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nustatytus reikalavimus, kad neplistų gyvulių ligos ir gaminami gyvuliniai produktai nebūtų kenksmingi žmonių sveikatai;
- nustatčius užkrečiamąją ar įtarus labai pavojingą gyvulių, kitų gyvūnų ligą, pateikia visoms rajono savivaldybės įmonėms, organizacijoms, ūkininkams ir piliečiams privalomas vykdyti gyvulių skerdimo ar sunaikinimo, gyvulinių produktų, žaliavos nukenksminimo, perdirbimo arba utilizavimo sąlygas;
- kreipiasi į rajono savivaldybės ESK dėl papildomų apsaugos priemonių įvedimo;
- dalyvauja rajono savivaldybės ESK veikloje.

6.3.9. Alytaus regiono aplinkos apsaugos departamento, Druskininkų agentūros (toliau – Alytaus RAAD Druskininkų agentūra), įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, funkcijos ir veiksmai:

- organizuoja aplinkos taršos tyrimus, nustato taršos poveikio aplinkai mastą;
- atlieka teršalų sklaidos prognozes ir nedelsiant teikia gautus duomenis institucijoms, dalyvaujančioms valdant ekstremaliąją situaciją;
- dalyvauja rajono savivaldybės ESOC veikloje.

6.3.10. AB „Kelių priežiūra” Pietų regiono Lazdijų meistrija įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, funkcijos ir veiksmai

- vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais, Susisiekimo ministerijos bei Kelių direkcijos ir regiono įsakymais;
- prižiūri rajone esančius valstybinės reikšmės kelius, užtikrina normalų eismą šiais keliais visais metų laikais;
- ekstremaliųjų situacijų atveju sprendimą panaudoti įmonės pajėgas priima įstaigos vadovas;
- siaučiant stichijoms – pūgoms, lijdroms, liūtims, organizuojamas nuolatinis budėjimas. Operatyviai šalinami ant kelio užversti medžiai, užtaisomi išplovimai, taisomos duobės, atstatomi kelio ženklai, statiniai;
- susidarius didesnei ekstremaliajai situacijai, dėl padarinių likvidavimo informuojama savivaldybės ESK ir aukštesnės organizacijos.

6.3.11. AB „ESO“ įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, funkcijos ir veiksmai:

- informuoja gyventojus apie elektros pastochių gedimus, nutrūkusius elektros laidus;
- užtikrina rajono (miestų) teritorijoje elektros energijos tiekimą gyventojams ir kitiems ūkio subjektams (įmonėms, įstaigoms ir organizacijoms);
- vykdo 0,4-10 kv. įtampos pastochių eksploatavimą, priežiūrą, remontą ir gedimų šalinimą;
- vykdo priskirto turto ir materialinių vertybių priežiūrą;
- vykdo elektros energijos apskaitos įrenginių priežiūrą;
- administruoja atsiskaitymus už elektros energiją su vartotojais;
- paruošia elektros energijos rezervinį tiekimą vietovėms, kur gali būti nutrauktos elektros tiekimo linijos;

6.3.12. UAB „Lazdijų šiluma“, įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, funkcijos ir veiksmai:

- informuoja gyventojus apie šilumos tiekimo sutrikimus ar gedimus;
- užtikrina Lazdijų ir Veisiejų miestų šilumos vartotojų aprūpinimą centralizuotai tiekiamą šilumą ir karštu vandeniu;
- užtikrina tiekiamos energijos kokybę pagal galiojančius norminius dokumentus bei jos tiekimo nepertraukiamumą;
- užtikrina energetikos objektų saugų eksploatavimą;
- planuoja ir vykdo energetikos objektų statybą, remontą, plėtimą ir modernizaciją;
- numato prevencines priemones ir darbuotojų parengiamuosius veiksmus dėl ekstremaliųjų situacijų likvidavimo šildymo sezono metu.
- dalyvauja rajono savivaldybės ESOC veikloje.

6.3.13. UAB „Lazdijų vanduo”, įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai, funkcijos ir veiksmai:

- gyventojų informavimas dėl vandens tiekimo sutrikimų ar gedimų;
- vandens ėmimas ir valymas;
- vandens tiekimas įmonėms;
- vandens tiekimas gyventojams;
- skystųjų atliekų, nuotekų šalinimas ir apdorojimas;
- vandens nuotekų ir kanalizacijos sistemų priežiūra.
- dalyvavimas rajono savivaldybės ESOC veikloje.

6.4. Gaisrų pastatuose ir atvirose teritorijose šalinimas.

Gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbų tikslas – gesinti gaisrus, gelbėti žmones, turtą, aplinką ir suteikti pagalbą nukentėjusiems.

Gaisrų gesinimas organizuojamas savivaldybių, apskričių ir valstybiniu lygiu. Už gaisrų gesinimo organizavimo priemones Lazdijų rajono savivaldybės teritorijoje atsakingas Lazdijų PGT viršininkas. Jis gaisrų gesinimo priemones įgyvendina kartu su Lazdijų rajono savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ugniagesių (toliau - UK) .

Lazdijų rajono savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ugniagesių komandų pajėgas (**10 priedas**) sudaro:

- A. Krsnos UK;
- Avižienių UK;
- Kapčiamiesčio UK;
- Seirijų UK;
- Šėstokų UK;
- Šventrzerio UK;
- Veisiejų UK.

Gaisro gesinimui tiesiogiai vadovauja gaisro gesinimo vadovas. Gaisro gesinimo vadovo pareigas vykdo iš atvykusių į gaisravietę aukščiausias pareigas einantis valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos statutinis valstybės tarnautojas, turintis operacinio vadovavimo teisę.

Kai į gaisravietę pirmosios atvyksta kitos priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos, iki valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pajėgų atvykimo gaisro gesinimui vadovauja tam įgaliotas savivaldybės ugniagesių komandos darbuotojas.

Gaisrų gesinimui miškuose vadovauja miškų urėdijos paskirti atsakingi asmenys.

Rajone veikiančių įmonių, įstaigų ir organizacijų, pavojingų objektų vadovai vadovauja gaisro gesinimui objekte iki priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų atvykimo.

Be priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų dalyvauti gaisro gesinimo darbuose sutelkiamos policijos, greitosios medicinos pagalbos, aplinkosaugos, komunalinės ir kitos tarnybos. Šių pajėgų dalyvavimo būtinumą bei užduotis gaisro gesinimo metu nustato gaisro gesinimo vadovas.

Kilus gaisrui įmonių, įstaigų ir organizacijų, pavojingų objektų patalpose ar teritorijoje:

- nedelsiant pranešti **Bendrajam pagalbos centrui (tel. 112)**;
- gesinti gaisro židinį turimomis gaisro gesinimo priemonėmis;
- vadovauti darbuotojų, nuomininkų ir lankytojų evakuavimui ir gaisro gesinimui iki atvyks ugniagesiai-gelbėtojai;
- organizuoti ir vadovauti materialių vertybių gelbėjimui;
- prireikus pasirengti išjungti agregatus, elektros tiekimą, vėdinimo ir kitas sistemas;
- imtis priemonių apsaugoti gesinančius gaisrą žmones nuo galinčių griūti konstrukcijų, elektros srovės poveikio, apsinuodijimų ir apdegimų.

Savivaldybės administracijos direktorius:

- perspėja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, išplatina valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų turimą arba joms skirtą informaciją, kuri leistų imtis priemonių, siekiant išvengti galimos žalos arba ją sušvelninti;

- organizuoja gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus ir telkia visas savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gresiančioms ar susidariusioms ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, gyventojams kolektyvinės apsaugos statiniuose apsaugoti, jiems evakuoti, taip užtikrina valstybės operacijų vadovo, Vyriausybės ekstremaliųjų situacijų komisijos sprendimų įgyvendinimą;

- organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiesiems.

Vilniaus PGV Lazdijų PGT kartu su Lazdijų rajono savivaldybės priešgaisrine tarnyba:

- perspėja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, išplatina valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų turimą arba joms skirtą informaciją, kuri leistų imtis priemonių, siekiant išvengti galimos žalos arba ją sušvelninti;

- gesina gaisrus, atlieka gyventojų ir turto gelbėjimą, kitus gelbėjimo darbus;
- teisės aktų nustatyta tvarka organizuoja atitinkamo lygio operacijos vadovavimą ir įvykio (incidento) likvidavimo štabo sudarymą;

- reaguodama į ekstremaliąją situaciją ar ekstremalųjį įvykį, palaiko ryšį su Savivaldybės ESK ir ESOC.

Alytaus AVPK Lazdijų rajono PK:

- organizuoja eismo reguliavimą gaisro teritorijoje;
- organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą;
- teikia pagalbą gelbstint žmones ir turtą, imasi priemonių žmonių saugumui užtikrinti;
- organizuoja viešosios tvarkos užtikrinimą gyventojų susitelkimo, įlaipinimo į transportą, išlaipinimo iš jo ir laikinojo apgyvendinimo vietose, evakuojamųjų vežimo maršrutuose;
- kontroliuoja civilinės saugos sistemos pajėgų, kitų tarnybų ir asmenų patekimą į įvykio židinį;
- renka ir sistemina informaciją apie nukentėjusius ir žuvusius asmenis, nustato žuvusiųjų tapatybę ir organizuoja jų išgabenimą iš įvykio vietos.

Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Alytaus valdyba:

- organizuoja aplinkos taršos tyrimus, nustato taršos poveikio aplinkai mastą;
- atlieka teršalų sklaidos prognozes ir nedelsiant teikia gautus duomenis institucijoms, dalyvaujančioms valdant ekstremaliąją situaciją.

Viešoji įstaiga Alytaus rajono greitosios medicinos pagalbos stotis:

- suteikia pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiems įvykio vietoje;
- pristato nukentėjusius į ligoninę;
- informuoja artimiausias asmens sveikatos priežiūros įstaigas apie nukentėjusiuosius.

Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie aplinkos ministerijos kai aplinką patenka pavojingosios medžiagos pagal poreikį teikia hidrometeorologines prognozes bei hidrologinių ir meteorologinių matavimų duomenis šios situacijos valdymą vykdančioms institucijoms.

6.5. Pavojingų užkrečiamų ligų protrūkio šalinimas.

Pavojingos ar ypač pavojingos užkrečiamos ligos gali būti perduodamos vieno žmogaus kitam, palaikant kontaktą per įvairius bendro naudojimo daiktus. Be to, didelę reikšmę atsirasti epidemijoms turi vabzdžiai, erkės, graužikai, kurie yra infekcijos šaltiniai arba jos platintojai.

Savivaldybės administracijos direktorius:

- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, apsaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;
- telkia visas savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiesiems, prireikus organizuoja evakuotų gyventojų apgyvendinimą;
- organizuoja papildomai reikalingų materialinių išteklių, reikalingos profesijos specialistų telkimą;
- planuoja civilinės saugos priemones, kaip optimaliai panaudoti savivaldybės išteklius ūkio gyvybingumui ekstremaliosios situacijos atveju palaikyti, ekstremaliosios situacijos atveju palaikyti, ekstremaliosios situacijos židiniams lokalizuoti ir jos padariniams šalinti.

Savivaldybės gydytojas, vykdydama Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro išleistus įsakymus ir atsižvelgdama į pavojingų ar ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų kriterijus, ruošia Lazdijų rajono savivaldybės ypač pavojingų užkrečiamų ligų apsaugos priemonių ir Pasirengimo gripo pandemijai planus, kuriuose numatyti asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų, susijusių savivaldybės institucijų veiksmai ir priemonės pavojingų ar ypač pavojingų ligų ir gripo pandemijos atvejais, organizuoja kontroliuoja asmens ir visuomenės sveikatos priežiūrą.

NVSC Alytaus departamento Lazdijų skyrius:

- teikia informaciją suinteresuotoms institucijoms apie ekstremaliąją situaciją teisės aktų nustatyta tvarka;
- pagal kompetenciją įvertina susidariusią ekstremaliąją situaciją, atlieka epidemiologinį tyrimą ir dalyvauja organizuojant priešepidemines priemones;
- pagal kompetenciją kontroliuoja priešepideminę priemonių taikymą užkrėstoje teritorijoje ir vertina jų veiksmingumą;

- dalyvauja Savivaldybės ESOC darbe: vertina epideminę (pandeminę) situaciją, teikia siūlymus dėl priešepideminių (pandeminių) priemonių organizavimo;
- teikia gyventojams informaciją ir rekomendacijas apie profilaktikos priemones užkrėstoje teritorijoje.

Savivaldybės administracijos Švietimo kultūros ir sporto skyrius pagal Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Alytaus departamento Lazdijų skyriaus rekomendacijas, nustato ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigoms ir kitoms švietimo įstaigoms priemones, būtinas ugdymo (mokymo) procesui užkrėstoje teritorijoje organizuoti arba jam nutraukti.

Savivaldybės teritorijoje esančios asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros pajėgos pateiktos **17 priede**.

Užkrečiamų ligų profilaktikos ir kontrolės organizacinių priemonių planai (**17 priedas**).

6.6. Stichinių mereorologinių reiškinių padarinių šalinimas (maksimalus vėjo greitis, smarkus lietus, kruša, smarkus snygis, pūga, lijundra, speigas, tirštas rūkas, šalna aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu, kaitra, sausra aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu) .

Apie galimą stichinį meteorologinį reiškinį informaciją pateikia hidrometeorologinė tarnyba prie Aplinkos apsaugos ministerijos. Pranešimai pateikiami per Lietuvos radiją ir televiziją, informuojamas PAGD prie VRM. Vilniaus PGV informuoja savivaldybės administracijos direktorių, ESK pirmininką. Savivaldybė praneša žemesnės pakopos valdymo grandims: seniūnijoms, įmonėms, organizacijoms ir gyventojams.

Savivaldybės administracijos direktorius:

- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, apsaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;
- telkia visas savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas ekstremaliosios situacijos padarinių likvidavimui ar gelbėjimo darbams organizuoti;
- savo kompetencijos ribose priima norminius aktus susidariusios ekstremaliosios situacijos atžvilgiu.

Vilniaus PGV Lazdijų PGT kartu su Lazdijų rajono savivaldybės priešgaisrine tarnyba:

- vykdo gelbėjimo ir padarinių šalinimo darbus nukentėjusioje teritorijoje;
- organizuoja ir vykdo gaisrų gesinimą, gyventojų ir turto gelbėjimą, kitus gelbėjimo darbus.

Savivaldybės administracijos Kaimo ir žemės ūkio plėtros skyrius:

- teikia metodines rekomendacijas ūkininkams ir žemės ūkio subjektams ekstremaliosios situacijos atveju;
- organizuoja ir koordinuoja priemones dėl gyvulių, žemės ūkio ir maisto produktų, augalų ir pašarų apsaugos susidariusi ekstremaliajai situacijai;
- nustato specialiąsias apsaugos ir nelaimių padarinių šalinimo priemones, privalomas visiems žemės valdytojams, savininkams ir naudotojams;
- dalyvauja organizuojant ir koordinuojant apsaugos ir padarinių likvidavimo priemones;
- teikia pasiūlymus dėl kompensavimo už patirtus nuostolius mechanizmo.

Įvykus šiems reiškiniams, savivaldybės administracijos direktorius sukviečia savivaldybės ESK, o esant reikalui ir savivaldybės ESOC arba atskiras grupes ar narius. Įvertinami padariniai ir pateikiamas pranešimas Vilniaus PGV pagal nustatytas formas. Gelbėjimo ir kitus neatidėliotinus darbus organizuoja įmonių vadovai ir seniūnijų seniūnai savo teritorijose. Esant reikalui, kreipiasi į savivaldybės ESOC dėl pagalbos suteikimo žmonėmis ir technika.

Šiems reiškiniams praėjus, ne vėliau kaip per 3 dienas, duomenis apie stichinio meteorologinio reiškinio pobūdį, išplitimo zonas, padarytą žalą, taip pat apie pajėgas, pasitelktas padariniams likviduoti, rajono savivaldybė pateikia PAGD prie VRM ir Vilniaus PGV.

6.7. Sprogmenų ar pavojingos medžiagos likvidavimo veiksmai.

Dažnai sprogmenys randami vykdant žemės kasimo darbus, griaunant ar renovuojant pastatus, nuleidžiant vandenį valomuose vandens telkiniuose. Todėl radus daiktą, panašų į sprogmenį,

elgtis reikia labai atsakingai – jo nejudinti, neliesti ir jokiū būdu neardyti, įtartino radinio vietą reikia pažymėti, išpėti aplinkinius, pasitraukti nuo radinio į saugią vietą ir paskambinti **Bendruoju pagalbos telefonu 112**.

Pirmieji pranešimą apie rastą sprogmenį ar pavojingą medžiagą gauna **Alytaus AVPK Lazdijų rajono PK** pareigūnai ir imasi tokių veiksmų:

- vietovės apžvalga ir blokas arba operacijos „Skydas“ įvedimas;
- Juozo Vitkaus inžinerijos bataliono arba VRM greitojo reagavimo „Aras“ būrio iškvietimas;
- eismo reguliavimas;
- materialinių vertybių apsauga;
- civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos pajėgų bei kitų tarnybų patekimo į židinio teritoriją kontrolė;
- kartu su priešgaisrine gelbėjimo tarnyba vykdo skubų žmonių iškeldinimą iš nesaugios teritorijos;
- viešosios tvarkos palaikymas.

Viešoji įstaiga Alytaus rajono savivaldybės greitosios medicinos pagalbos stotis:

- suteikia pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiems įvykio vietoje;
- pristato nukentėjusius į ligoninę;
- informuoja artimiausias asmens sveikatos priežiūros įstaigas apie nukentėjusiuosius.

Vilniaus PGV Lazdijų PGT kartu su Lazdijų rajono savivaldybės priešgaisrine tarnyba:

- vadovauja užteršimo židinio lokalizavimo darbams, koordinuoja kitų institucijų ir tarnybų veiksmus apribojimų ir riboto buvimo zonose;
- dalyvauja perspėjant ir informuojant gyventojus, ūkio subjektus bei įstaigas apie incidentą, teikia rekomendacijas dėl apsaugos priemonių taikymo;
- vykdo žmonių paiešką, gelbėjimą ir laikinąją evakavimą į pagalbinę zoną, teikia pirmąją pagalbą;
- stabdo pavojingųjų cheminių medžiagų nutekėjimą, garavimą, apriboja pavojingųjų medžiagų patekimą į gruntą ir vandenį;
- dalyvauja surenkant ir neutralizuojant pavojingąsias medžiagas;
- gesina gaisrus ir atlieka kitus gelbėjimo darbus.

NVSC prie SAM Alytaus departamento Lazdijų skyrius:

- vertina užteršimo zonos gylį, dydį ir plitimo kryptį, teikia pasiūlymus dėl gyventojų evakavimo ir apsaugos priemonių panaudojimo;
- organizuoja oro, vandens, dirvožemio ir grunto tyrimus, nustato poveikį žmonių sveikatai;
- teikia pasiūlymus ir rekomendacijas dėl gyventojų sveikatos apsaugos;
- vykdo žmonių sanitarinio švarinimo ir gyvenamosios aplinkos degazavimo higieninę kontrolę;
- teikia išvadą ir pasiūlymus dėl objektų, teritorijos tolimesnio eksploatavimo ir pavojaus žmonių sveikatai.

6.8. Gyvūnų ligos:

Savivaldybės administracijos direktorius:

- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;
- priima sprendimą dėl ūkinių-organizacinių priemonių taikymo ir organizuoja jų įgyvendinimą;
- suteikia patalpas ligos židinio likvidavimo štabui įrengti, aprūpina organizacine technika;
- organizuoja apsaugos ir kontrolės postų, dezobarjerų įrengimą, tranšėjų iškasimą;
- teikia pagalbą atliekant židinio likvidavimo bei kitus darbus;
- organizuoja kritusių ar sumedžiotų žvėrių utilizavimą ir užkasimą;
- sudaro komisiją gyvuliams įvertinti prieš juos sunaikinant;
- dalyvauja parenkant gyvulių užkasimo vietas;

- telkia savivaldybės civilinės saugos sistemos pajėgas gyventojams evakuoti, organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusiesiems, prireikus organizuoja evakuotų gyventojų aprūpinimą.

- organizuoja ir koordinuoja nuostolių, patirtų likviduojant epizootijas, atlyginimą gyvūnų augintojams.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Alytaus departamentas:

- vadovaujasi gyvūnų pavojingų užkrečiamųjų ligų neatidėliotinių priemonių planais ir organizuoja jų įgyvendinimą;

- atlieka epizootinį tyrimą, organizuoja, koordinuoja ir pagal kompetenciją vykdo gyvūnų, maisto, pašarų ir vandens taršos pavojingais ir ypač pavojingais ligų sukėlėjais tyrimą, atlieka mikrobiologinės taršos stebėseną;

- nustato ligos židinio, apsaugos ir priežiūros zonų ribas;

- nustato gyvūnų ligų profilaktines ir gyvūnų žudymo priemones, kontroliuoja, kaip jos vykdomos;

- kontroliuoja, kad būtų sunaikintas pavojingų ir ypač pavojingų ligų sukėlėjų užterštas maistas, pašarai, šalutiniai gyvūniniai produktai ir pašalintas geriamojo vandens kenksmingumas;

- nustato užkrėstoje teritorijoje gyvybiškai svarbių objektų funkcionavimo, žmonių ūkinės veiklos, kitų veiklos rūšių, susijusių su maisto ir pašarų tvarkymo tęstinumu, geriamojo vandens tiekimu, naminių gyvūnų priežiūra ir auginimu, ir kitas procedūras,

- kontroliuoja ir reglamentuoja maisto ir pašarų tvarkymo subjektų veiklą užkrėstoje teritorijoje;

- įvertina ekstremaliosios situacijos keliamą grėsmę gyvūnams ir apie diagnozuotas gyvūnų užkrečiamąsias ligas ir priemones joms likviduoti praneša Visuomenės sveikatos centrai, Savivaldybės ESK;

- jeigu būtina, kreipiasi į Savivaldybės administracijos direktorių dėl papildomų apsaugos priemonių (policijos postų steigimo, keleivinių autobusų maršrutų pakeitimo, transporto srauto nukreipimo ir kt.).

Alytaus AVPK Lazdijų rajono PK:

- organizuoja teritorijų, kurioms taikomas karantino režimas, ribų apsaugą ir viešosios tvarkos palaikymą;

- koordinuoja, kaip organizuojamas civilinės saugos sistemos pajėgų ir kitų tarnybų patekimas į ekstremaliojo įvykio židinio teritoriją;

- organizuoja policijos pajėgų patelkimą, palaiko nustatytą karantino režimą, padeda vykdyti ekstremaliosios situacijos valdymą užkrėstoje teritorijoje.

AB „Kelių priežiūra“ numato valstybinės reikšmės kelių apylankas ir pažymi jas kelio ženklais, užtikrina aprūpinimą reikiamu kelio ženklų kiekiu.

Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Alytaus valdyba nurodo kritusių ar sunaikintų gyvulių, kritusių ar sumedžiotų žvėrių užkasimo vietas, organizuoja užsikrėtusių laukinių gyvūnų medžioklę.

NVSC prie SAM Alytaus departamento Lazdijų skyrius:

- nustato žmonių sveikatos apsaugos priemones, kai gyvulių užkrečiamosios ligos sukėlėjas yra pavojingas žmonėms, organizuoja ir vykdo žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktiką;

- dalyvauja parenkant gyvulių užkasimo vietas.

Gyvulių savininkai:

- įtarę, kad jų laikomi gyvūnai serga užkrečiamąją liga, nedelsdami praneša Lazdijų rajono valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai ar privačiam veterinarijos gydytojui ir imasi būtiniausių priemonių, kad liga neplistų;

- dalyvauja židinio likvidavimo, ligos padarinių šalinimo darbuose.

Gyvūnų gaišenų užkasimo vietas pažymėtos **16 priede**.

6.9. Masinis užsieniečių antplūdis:

Savivaldybės administracijos direktorius:

- vykdo valstybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo ir valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro nurodymus, užtikrina priemonių, nustatytų Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, įgyvendinimą;

- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, galimus padarinius ir priemones jiems pašalinti ir apsisaugojimo nuo ekstremaliosios situacijos būdus;

- organizuoja užsieniečių (prieglobsčio prašytojų, nelegalių migrantų, pabėgėlių ir kt.) apgyvendinimą savivaldybių ekstremaliųjų situacijų komisijos sąrašuose numatytose vietose, kolektyvinės apsaugos statiniuose ar kt. statiniuose, žemės sklypuose įkuriant lauko stovyklas, aprūpinimą transporto priemonėmis reikalingomis užsieniečių transportavimui, užtikrina maitinimą bei medicininę priežiūrą.

Valstybės sienos apsaugos tarnybos Varėnos rinktinė:

- įvertinus susidariusią situaciją, duoda nurodymus suktūriniams padaliniais dėl pirminių veiksmų vykdymo (užsieniečių lokalizavimas, viešosios tvarkos palaikymas įvykio vietoje, užsieniečių registravimas bei registraciją patvirtinančio dokumento išdavimas pagal tarnybos vado 2017 m. gruodžio 21 d. įsakymą Nr. 4-579 „Dėl užsieniečių registravimo bei registraciją patvirtinančio dokumento išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir kt. standartines procedūras);

- užtikrina Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo laikinai apriboti ar nutraukti vykimą per tam tikrus pasienio kontrolės punktus vykdymą;

- organizuoja stebėjimą nuo valstybės sienos iki 50 km. nutolusią teritoriją, kurioje pastebėti užsieniečių srautai ar susibūrimas, ir žvalgo ją iš oro;

- organizuoja užsieniečių registravimą bei registraciją patvirtinančių dokumentų išdavimą;

- sąveikauja su savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisija;

- pagal kompetenciją teikia informaciją suinteresuotoms institucijoms.

Vilniaus PGV Lazdijų priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba kontroliuoja pabėgėlių laikinojo apgyvendinimo vietų priešgaisrinę būklę, o esant poreikiui, vykdo pabėgėlių ir jų turto gelbėjimą;

Alytaus VPK Lazdijų rajono policijos komisariatas:

- organizuoja viešosios tvarkos užtikrinimą pabėgėlių laikinojo apgyvendinimo vietose;

- organizuoja, koordinuoja ir užtikrina pabėgėlių registravimą laikinojo apgyvendinimo vietose, jų apskaitos tvarkymą;

Lietuvos kariuomenė prireikus gali patelkti karinius vienetus.

6.10. Branduolinė ar radiologinė avarija:

Savivaldybės administracijos direktorius:

- perspėja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, kitas įstaigas ir ūkio subjektus apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją, išplatina valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų turimą arba joms skirtą informaciją, kuri leistų imtis priemonių, siekiant išvengti galimos žalos arba ją sušvelninti;

- organizuoja gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus ir telkia visas savivaldybėje esančias civilinės saugos sistemos pajėgas gresiančioms ar susidariusioms ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, gyventojams kolektyvinės apsaugos statiniuose apsaugoti, jiems evakuoti, taip užtikrina valstybės operacijų vadovo, Vyriausybės ekstremaliųjų situacijų komisijos sprendimų įgyvendinimą;

- organizuoja kartu su kitomis civilinės saugos sistemos pajėgomis dezaktyvavimą ir kitas radiacinio kenksmingumo pašalinimo priemones;

- organizuoja gyventojų, žuvusių ekstremaliųjų situacijų metu, laidojimą;

- organizuoja gelbėjimo ir kitus neatidėliotinus darbus ekstremaliosios situacijos zonoje, taip pat Radiacinės saugos centro rekomenduojamų radiacinės saugos priemonių taikymą.

Vilniaus PGV Lazdijų priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba:

- teikia metodinę ir praktinę pagalbą Savivaldybės ESOC, dalyvauja jų veikloje ir išvyksta į ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų įvykių vietas;

- perspėja ir informuoja gyventojus, valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, ūkio subjektus ir kitas įstaigas apie gresiančią ar susidariusią valstybės lygio ekstremaliąją situaciją,

galimus jos padarinius, jų šalinimo priemones ir apsaugojimo nuo valstybės lygio ekstremaliosios situacijos būdus;

- organizuoja ekstremaliųjų situacijų židinių lokalizavimo, įvykių, ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų likvidavimo ir jų padarinių šalinimo darbus;
- pagal Radiacinės saugos centro ar valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro nurodymus organizuoja pirminį radiacinės būklės vertinimą;
- atlieka radioaktyviųjų medžiagų lokalizavimą;
- organizuoja pirmosios pagalbos teikimą nukentėjusiems gyventojams;
- pagal kompetenciją koordinuoja civilinės saugos sistemos pajėgų veiksmus evakuojant gyventojus, dalyvauja vykdant dezaktyvavimą;
- gesina gaisrus ir atlieka kitus gelbėjimo darbus, susijusius su žmonių ir turto gelbėjimu, gaisrų padarinių mažinimu.

Alytaus VPK Lazdijų rajono policijos komisariatas:

- teikia pagalbą gelbstint žmones ir turtą, imasi priemonių žmonių saugumui užtikrinti;
- organizuoja ekstremaliosios situacijos židinyje esančio valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą;
- organizuoja viešosios tvarkos užtikrinimą gyventojų susitelkimo, įlaipinimo į transportą, išlaipinimo iš jo ir laikinojo apgyvendinimo vietose, evakuojamųjų vežimo maršrutuose;
- renka ir sistemina informaciją apie nukentėjusius ir žuvusius gyventojus, nustato žuvusiųjų tapatybę ir organizuoja jų išgabenimą iš ekstremaliosios situacijos židinio teisės aktų nustatyta tvarka ir atvejais kartu su kitomis kompetentingomis institucijomis;
- organizuoja ir koordinuoja evakuotų gyventojų registravimą laikinojo apgyvendinimo vietose, jų apskaitos tvarkymą;
- kontroliuoja civilinės saugos sistemos pajėgų ir kitų tarnybų patekimą į ekstremaliosios situacijos židinį;
- Radiacinės saugos centro prašymu nustato privalomą maršrutą, kuriuo nelegalūs jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniai ir radionuklidais užteršti objektai vežami į dezaktyvavimo vietą arba radioaktyviųjų atliekų saugyklą;
- organizuoja ir vykdo transporto priemonės su nelegaliais jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais ir radionuklidais užterštais objektais palydą ir apsaugą.

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Alytaus departamento Lazdijų skyrius:

- atsižvelgdamas į situaciją, kontroliuoja maisto produktų, jų žaliavų, geriamojo vandens, pašarų ir jų žaliavų tvarkymo subjektų veiklą radionuklidais užterštoje teritorijoje;
- įvertina branduolinės avarijos grėsmę gyvūnams, nustato jų apsaugos priemones ir apie tai praneša Savivaldybės ESOC, taip pat Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijos vadovui;
- organizuoja maisto produktų, jų žaliavų, geriamojo vandens, pašarų ir jų žaliavų rizikos vertinimą;
- atlieka valstybinę maisto produktų, jų žaliavų, geriamojo vandens, pašarų ir jų žaliavų veterinarinę kontrolę, teikia išvadą dėl maisto produktų, jų žaliavų, geriamojo vandens, pašarų ir jų žaliavų kenksmingumo pašalinimo ar jų sunaikinimo;
- teikia žemės ūkio subjektams metodines rekomendacijas dėl gyvulių, maisto produktų ir pašarų apsaugos branduolinės avarijos atveju.

Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Alytaus valdyba kartu su Radiacinės saugos centru derina dezaktyvavimo vietas, kad būtų išvengta ilgalaikė ir nuolatinė žalos aplinkos elementams.

6.11. Savivaldybės administracijos ir jos struktūrinių padalinių veiklos tęstinumo užtikrinimas gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms.

Paskelbus Savivaldybės administracijos ir jos struktūrinių padalinių darbuotojų evakavimą ar skubą iškeldinimą, darbas bus tęsiamas nuotoliniu būdu arba numatomos alternatyvios darbo vietos.

Alternatyvi darbo vieta paskelbus Savivaldybės administracijos ir (ar) jos struktūrinių padalinių darbuotojų evakavimą ar skubų iškeldinimą numatoma Lazdijų viešosios bibliotekos pastate Seinų g. 1, Lazdijai arba darbas tęsiamas nuotoliniu būdu.

Už alternatyvių darbo vietų numatymą atsakinga Savivaldybė ESOC materialinio techninio aprūpinimo ir administravimo grupė (**4 priedas**), už savivaldybės darbuotojų evakavimo organizavimą atsakingi skyrių vedėjai.

6.12. Informacija apie materialinių išteklių telkimą ekstremaliųjų situacijų atvejais gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti.

Susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai, savivaldybės ESOC pradeda telkti savivaldybės teritorijoje esančių įstaigų, ūkio subjektų turimus materialinius išteklius ir koordinuoja visą teikiamą pagalbą. Savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijos vadovui nustačius, kiek ir kokių papildomų materialinių išteklių reikia gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotiniams darbams atlikti, ekstremaliajai situacijai likviduoti ir jos padariniams šalinti, įstaigos ir ūkio subjektai, su kuriais sudarytos materialinių išteklių teikimo sutartys, Savivaldybės administracijos direktoriui pateikus žodinį (vėliau raštišką) prašymą, teikia materialinius išteklius gelbėjimo darbų vadovui arba ekstremaliosios situacijos operacijų vadovui į Savivaldybės administracijos direktoriaus nurodytą vietą.

Neatidėliotinais atvejais, kai kyla didelis pavojus gyventojų gyvybei, sveikatai, turtui ar aplinkai, Savivaldybės administracijos direktoriaus rašytiniu reikalavimu turimus materialinius išteklius telkia visi ūkio subjektai ir kitos įstaigos.

Likviduojant ekstremaliąją situaciją ir jos padarinius, materialiniai ištekliai pirmiausia bus telkiami tų įmonių, su kuriomis Savivaldybė yra sudariusi materialinių išteklių teikimo sutartis. Ekstremaliųjų situacijų atvejais ūkio subjektai, teikiantys elektroninių ryšių paslaugas, turi suteikti civilinės saugos sistemos subjektams pirmenybę naudotis elektroninių ryšių tinklais ir gauti kitas elektroninių ryšių paslaugas, būtinas ekstremaliųjų situacijų valdymo ryšių sistemos tinkamam funkcionavimui užtikrinti.

Kai ekstremaliosios situacijos ir jos padarinių likvidavimui savivaldybėje materialinių išteklių nepakanka, savivaldybės administracijos direktorius prašo gretimų savivaldybių pagalbos (**11 priedas**).

Ekstremaliųjų situacijų atvejais iš ūkio subjektų ir kitų įstaigų gautų, sunaudotų ar sužalotų materialinių išteklių apskaitos ir kompensavimo už jų teikimą procedūras reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-07-21 nutarimu Nr. 1107 patvirtintas Materialinių išteklių teikimo ir kompensavimo už jų teikimą tvarkos aprašas.

Kai išnaudojamos visos civilinės saugos sistemos pajėgų panaudojimo galimybės likviduojant savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją ir šalinant jos padarinius, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010-05-04 nutarimu Nr. 512 patvirtintu Privalomųjų darbų atlikimo ekstremaliųjų situacijų atvejais ir kompensavimo už jų atlikimą tvarkos aprašu, gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos pasitelkiami atlikti privalomųjų darbų.

6.13. Sanitarinio švarinimo organizavimas, jo atlikimo vietos, būtinos priemonės ir materialiniai ištekliai.

Sanitarinis švarinimas (kenksmingumo pašalinimas) – taršos sumažinimas ar pašalinimas nuo nukentėjusiųjų kūno, aprangos iki nepavojingo žmogui ar aplinkai lygio.

Sanitarinį švarinimą sudaro:

- pirminis sanitarinis švarinimas;
- galutinis sanitarinis švarinimas.

6.13.1. pirminis sanitarinis švarinimas – pradinis neatidėliotinas sanitarinis švarinimas „šiltojoje“ zonoje, kuris, įtarus taršą, yra atliekamas nukentėjusiesiems, siekiant sumažinti pavojingų medžiagų kenksmingumą. Pirminis sanitarinis švarinimas atliekamas prie „šiltosios“ zonos išorinio perimetro ribos. Jis atliekamas priešvėjinėje pusėje ne arčiau kaip 25 m nuo incidento vietos. Pirminiam sanitariniam švarinimui atlikti gali būti naudojami mobilieji sanitarinio švarinimo punktai ir kitos paprasčiausios priemonės, padedančios skubiai nuo nukentėjusiojo paviršinių kūno vietų

pašalinti teršalus, suteikti būtiną medicinos pagalbą iki jo išgabenimo iš užterštos teritorijos į priėmimo ar tarpinį evakavimo punktą, kur bus atliekamas galutinis sanitarinis švarinimas:

- ant žemės gali būti patiesiamas storesnės polietilinės plėvelės, brezento ar kitos neperšlampamos medžiagos gabalas (mažiausiai 10 m²);
- vienoje pusėje sustatomi indai su švarių vandeniu ir plovimo tirpalais;
- toje pačioje pusėje („nešvariojoje“) sustatomos tuščios talpyklos, vonelės užterštam vandeniui surinkti, paruošiami polietiliniai dvigubi maišai užterštiems drabužiams sudėti;
- „nešvariojoje“ pusėje nukentėjusieji plauna rankas, atviras kūno vietas vandeniu ir muilu, dezinfekuojančiais tirpalais, nuodingų medžiagų kenksmingumą pašalinančiais skysčiais, užteršti drabužiai sudedami į specialius maišus;
- kitoje „švariojoje“ pusėje nukentėjusieji apvelkami sausais, neužterštais drabužiais, apsiaučiami apsiaustais, jei reikia, suteikiama pirmoji medicininė pagalba;
- prieš išgabenimą iš įvykio vietos suskirstomi pagal pažeidimų sunkumą ir priimamas sprendimas dėl galutinio sanitarinio švarinimo.

Pirminiam sanitariniam švarinimui naudojamos šios priemonės:

- bentonito milteliai;
- silikagelio milteliai;
- 10% amoniako tirpalas;
- 2% sodos tirpalas;
- 2% boro rūgšties tirpalas;
- silpnas kalio permanganato tirpalas;
- 2% chloramino ar 0,5% kalcio hipochlorito tirpalas;
- 3% vandenilio peroksido tirpalas;
- 70% spiritinis tirpalas;
- vanduo ir muilas.

6.13.2. galutinis sanitarinis švarinimas – galutinis taršos pašalinimas nuo nukentėjusiųjų atliekamas sanitarinio švarinimo punktuose, kurie gali būti įrengiami tarpiniuose gyventojų evakavimo punktuose arba pritaikant komunalinės-buitinės paskirties pastatus: įmonių, įstaigų sanitarines buitines patalpas, kuriose tilptų ne mažiau 10 žmonių, pirtis, baseinus.

Galutinio sanitarinio švarinimo punkte išskiriamos trys zonos:

- „nešvarioji“ - nusirengimo;
- sanitarinio švarinimo - prausimosi;
- „švarioji“ - apsirengimo.

6.13.3. sanitarinio švarinimo punkte turi būti:

- vandentiekis, kanalizacija, vėdinimas, šildymo sistema, elektra;
- pakankamai žmonėms švarinimo priemonių – muilo, šampūno, kempinių, žirklių, plaukų skutimosi mašinėlių, medvilninių ir popierinių nosinių, rankšluosčių ir paklodžių, apatinių ir viršutinių drabužių bei avalynės;
- jodo preparatų atsargų;
- specialios taros (konteinerių, plastikinių ar guminių maišų ir kt.) ir radiacinio pavojaus ženklų užterštiems daiktams, drabužiams sudėti ir ženklinti;
- punktas turi būti aprūpintas keleiviniu transportu, taip pat specialiu transportu užterštiems daiktams į sanitarinio švarinimo ar utilizavimo vietą išvežti;
- „nešvariosios“ zonos ir žmonių prausimosi zonos patalpų grindys, baldai, kita įranga turi būti iš lengvai švarinamų, drėgmę nesugeriausių medžiagų (keramikinių plytelių, linoleumo, plastiko ir kt.) arba uždengiama polietileno plėvele. Sienų danga taip pat turi būti atspari drėgmei, lengvai valoma.

Sanitarinio švarinimo punktai bus įrengiami prie tarpinių gyventojų evakavimo punktų. Savivaldybė neturi pajėgumų, todėl dėl sanitarinio švarinimo atlikimo bus kreipiamasi į **PADG prie VRM arba Lietuvos kariuomenę**.

Visos rajono asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigos, ligoninės turi būti pasirengusios įvertinti nukentėjusiųjų po sanitarinio švarinimo būklę ir nustatyti, ar reikalingas jiems tolesnis gydymas.

VII. KULTŪROS PAVELDO VERTYBIŲ APSAUGA

Galimų įvykių, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų ir galimų ginkluotų konfliktų metu kultūros vertybėms gali būti padaryta didelė žala arba visiškai jų sunaikinimas. Visoms pasaulio tautoms labai svarbu išsaugoti kultūros paveldą, nes kiekvienos tautos kultūra yra neatskiriama pasaulio kultūros dalis. Todėl būtinas tokių vertybių saugos užtikrinimas. Lietuvos Kultūros paveldo departamentas vykdo valstybės politiką saugomų kultūros vertybių srityje bei prižiūri nekilnojamojo kultūros objektų registrus.

Kultūros vertybės yra kilnojamosios ir nekilnojamosios tokios kaip: religiniai ir pasaulietiniai architektūros, dailės ir istorijos paminklai; archeologinės vietovės; istorinės arba meninės vertės pastatų ansambliai; meno kūriniai; meninės, istorinės ar archeologinės reikšmės rankraščiai, knygos ir kiti objektai; bei mokslinės arba reikšmingos knygų, archyvinių dokumentų arba anksčiau išvardytų vertybių reprodukcijos kolekcijos.

Lazdijų rajono savivaldybė rūpinasi savo teritorijoje esančių kultūros paveldo objektų priežiūra, išsaugojimu, evakavimo priemonėmis. Kultūros vertybių apsaugą Lazdijų rajono savivaldybėje atlieka Lazdijų rajono savivaldybės administracija. Privačioje nuosavybėje esančio nekilnojamojo ir kilnojamojo kultūros paveldo priežiūrą, išsaugojimą ir evakavimą organizuoja jų savininkai. Jie turi būti parengę jiems priklausančių objektų evakavimo planus (schemas) ir paskyrę asmenis, atsakingus už vertybių gelbėjimą (gelbėjimo organizavimą) gaisro, karo ar kitų ekstremaliųjų situacijų metu.

Lazdijų r. savivaldybės teritorijoje kilnojamosios vertybės saugomos tik bažnyčiose. Bažnyčias administruoja vyskupijos, jos ir atsakingos už jų kilnojamų ir nekilnojamų kultūros vertybių išsaugojimą.

Informacija apie šiuos objektus yra Lazdijų rajono savivaldybės internetinio puslapio skyrelyje „Kultūros paveldas“ <https://www.lazdijai.lt/gyventojams/veiklos-sritys/kulturos-paveldas/227> .

Už kultūros vertybių priežiūrą ir apsaugą Savivaldybėje atsakingos institucijos

Eil. Nr.	Savivaldybės teritorijoje esančio kultūros paveldo (nekilnojamojo) pavadinimas	Kultūros paveldo (nekilnojamojo) adresas, tel. Nr., el. paštas	Ūkio subjekto (fizinio asmens), kuris užtikrins priežiūrą, pavadinimas, kontaktiniai duomenys (tel. Nr., el. paštas)
1	2	3	5
1.	Lazdijų krašto muziejus	Seinų g. 29, Lazdijai, tel. (8 318) 52 726, el. p. muziejus@lazdijai.lt.	Lazdijų krašto muziejaus direktorė, tel. 8 318 52 726, el. p. muziejus@lazdijai.lt.
2.	Motiejaus Gustaičio memorialinis namas-muziejus	Vytauto g. 17, Lazdijai	lt.

3.	Etnografinė Prano Dzūko sodyba	Delnicos k., Šeštokų sen., Lazdijų r.	
----	--------------------------------	---------------------------------------	--

Visų savivaldybėje esančios kultūros vertybės, pažymėtos Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kultūros vertybių registro interneto tinklalapyje <http://kvr.kpd.lt/#/>.

VIII. PAGALBOS TEIKIMO NUKENTĖJUSIEMS GYVENTOJAMS EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ METU ORGANIZAVIMAS

8.1. Medicininės, socialinės, psichologinės pagalbos, švietimo ir kitų būtinausių paslaugų teikimas. Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų atvejais Savivaldybės administracijos direktorius pagal kompetenciją organizuoja medicininės, socialinės, psichologinės ir kitos pagalbos, švietimo ir kitų būtinausių paslaugų teikimą.

Susidarius Savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai, visos savivaldybėje esančios visuomenės ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, teisės aktų nustatyta tvarka, teikia medicininę ir kitą pagalbą nukentėjusiems ir evakuotiems gyventojams. Savivaldybės gydytojas ekstremaliųjų situacijų atvejais koordinuoja savivaldybės sveikatos priežiūros įstaigų veiklą, kuri yra numatyta kiekvienos iš šių įstaigų ekstremaliųjų situacijų valdymo plane.

NVSC prie SAM Alytaus departamento Lazdijų skyrius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymu, Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymu, atlieka funkcijas, susijusias su užkrečiamųjų ligų nustatymu, užkrėstų teritorijų ar karantino skelbimu ir (ar) atšaukimu, teikia rekomendacijas apie profilaktines priemones ir apsisaugojimo būdus.

Ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų atvejais priešgaisrinės gelbėjimo įstaigos dalyvauja teikiant pirmąją ir skubiąją medicinos pagalbą, vadovaudamasi sveikatos apsaugos ministro 2010 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. V-194 „Dėl Priešgaisrinių gelbėjimo įstaigų dalyvavimo teikiant pirmąją ir skubiąją medicinos pagalbą tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Nukentėjusiems gyventojams pirmąją ir skubiąją medicinos pagalbą bei psichologinę pagalbą teikia VšĮ „Lazdijų PSPC“, VšĮ „Lazdijų ligoninė“, o prireikus, ir Lazdijų rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras.

8.2. Lazdijų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro funkcijos;

- padeda pirmąją medicinos pagalbą, skubiąją medicinos pagalbą ir kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiantiems sveikatos priežiūros specialistams;
- padeda asmens sveikatos priežiūros įstaigoms pasitelkti papildomus sveikatos priežiūros specialistus;
- padeda evakuoti nukentėjusiuosius;
- padeda identifikuoti ir registruoti nukentėjusiuosius;
- padeda organizuoti ir užtikrinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų laikinąjį teikimą švietimo ir kitose įstaigose;
- padeda užtikrinti nukentėjusiųjų maitinimą ir aprūpinimą geriamuoju vandeniu;
- padeda organizuoti ir atlikti kraujo donorų paiešką;
- padeda teikti nukentėjusiems socialines paslaugas;
- padeda aprūpinti nukentėjusiuosius kolektyvinėmis ir asmeninėmis apsaugos priemonėmis;
- padeda organizuoti tarptautinės pagalbos teikimą.

Vadovaujantis sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. V-303 „Dėl Nevyriausybinų organizacijų pasitelkimo asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimui užtikrinti krizių ir ekstremaliųjų situacijų atvejais tvarkos aprašo patvirtinimo ir sąveikos planais, ir kitos nevyriausybinių organizacijų pasitelkiamos sveikatos priežiūros paslaugoms teikti.

8.3. Savivaldybės Socialinės paramos ir sveikatos skyrius (9 priedas) teikia Savivaldybės administracijos direktoriui pasiūlymus dėl socialinės pagalbos suteikimo nukentėjusiems gyventojams ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų metu.

8.4. Savivaldybės Švietimo kultūros ir sporto skyrius (8 priedas) organizuoja evakuotų ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų priežiūrą, švietimą ir mokymą.

Teisės aktų nustatyta tvarka būtiniausios paslaugos (aprūpinimas maistu, geriamuoju vandeniu, švariais drabužiais ir kita) nemokamai teikiamos nukentėjusiems gyventojams savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju, evakuotiems iš pavojingų teritorijų ir apgyvendintiems laikinojo apgyvendinimo vietose. Sprendimą dėl nemokamai teikiamų būtiniausių paslaugų kitiems gyventojams ir šias paslaugas teikiančių civilinės saugos sistemos subjektų Savivaldybės ESK teikimu priima Savivaldybės administracijos direktorius.

IX. VIEŠOSIOS TVARKOS PALAIKYMO ORGANIZAVIMAS

Susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai, viešąją tvarką užtikrina policijos pajėgos – Alytaus AVPK Lazdijų rajono PK.

Policijos pajėgos savo veiksmus derina su savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovu ir, vykdydamos jo nurodymus, saugo ekstremaliosios situacijos židinį, užtikrina viešąją tvarką ir asmenų saugumą gyventojų susitelkimo vietose, vykstant evakavimo ir gelbėjimo darbams:

- siekdamas palengvinti civilinės saugos sistemos pajėgų darbą, atliekant gelbėjimo darbus, apsaugant nuo pavojaus gyventojus ir rūpinantis išlikusiais gyvaisiais, policijos pajėgos kontroliuoja civilinės saugos sistemos pajėgų ir kitų asmenų patekimą į ekstremaliosios situacijos židinio teritoriją.

- eismui reguliuoti ekstremaliosios situacijos židinyje, jos prieigose ir evakuacijos maršrutuose policijos pajėgos išstato laikinus kontrolės postus, duoda nurodymus kelių priežiūros tarnyboms dėl kelio ženklų pastatymo nurodytose vietose. Postų vietą nustato pirmasis į ekstremaliosios situacijos židinio vietą atvykęs policijos pareigūnas, suderinęs su gelbėjimo darbų vadovu arba savivaldybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovu.

- teikia pagalbą asmens ar visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojams, esant būtinybei patekti į asmens būstą be jo sutikimo, organizuoja technikos, vykstančios dirbti į ekstremaliosios situacijos židinį, ir evakuojamųjų palydą.

- dalyvauja tvarkant evakuotų gyventojų apskaitą.

- dalyvauja užtikrinant valstybės, savivaldybių ir privataus turto apsaugą pavojaus zonoje ir evakuotose teritorijose.

- renka informaciją apie aukas, identifikuoja žuvusiuosius ir organizuoja jų išgabenimą iš įvykio vietos, prireikus pradeda ikiteisminį tyrimą.

- renka, registruoja ir analizuoja informaciją, reikalingą policijos veiksams koordinuoti savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju, keičiasi šia informacija su kitomis civilinės saugos sistemos pajėgomis, dalyvaujančiomis likviduojant savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos padarinius.

Trūkstant civilinės saugos sistemos pajėgų, valstybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovo sprendimu viešosios tvarkos palaikyti, eismo saugumo, judėjimo kontrolės ir kitoms teisės aktuose nustatytoms funkcijoms užtikrinti, į pagalbą civilinės saugos sistemos pajėgoms gali būti pasitelkiami kariniai vienetai.

X. PRIVALOMŲ DARBŲ ORGANIZAVIMAS

10.1. Gyventojų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų pasitelkimas privalomiems darbams atlikti.

Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos pasitelkiami ir darbai atliekami tik tada, kai yra išnaudotos visos Lazdijų rajono savivaldybės civilinės saugos sistemos pajėgų panaudojimo galimybės.

Gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos pasitelkiami darbams atlikti remiantis Civilinės saugos įstatyme įtvirtintu visuotinio privalomumo principu ir Lietuvos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 512 patvirtintu Privalomų darbų atlikimo ekstremaliųjų situacijų atvejais ir kompensavimo už jų atlikimą tvarkos aprašu. Darbus privalo atlikti darbingi gyventojai, sukakę 18 metų, išskyrus:

- tikrosios karo tarnybos karius;
- nėščias, neseniai pagimdžiusias moteris (moteris, pagimdžiusias ir auginančias vaikus, kol jiems sukaks vieni metai);

- neįgaliuosius ir gyventojus, kurie vieni augina vaikus iki 16 metų; gyventojus, kurie naudojami privilegijomis ir imunitetais pagal tarptautinę teisę.

Sprendimą dėl gyventojų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų pasitelkimo darbams atlikti priima: susidarius savivaldybės lygio ekstremaliajai situacijai - Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų komisija;

- susidarius valstybės lygio ekstremaliajai situacijai - Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremaliųjų situacijų komisija.

Ekstremaliųjų situacijų atvejais ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas nustato, kiek ir kokių darbų reikia atlikti ekstremaliosioms situacijoms likviduoti ir jų padariniams šalinti, ir per savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą prašo Savivaldybės administracijos direktoriaus telkti gyventojus, ūkio subjektus ir kitas įstaigas darbams atlikti.

Savivaldybės administracijos direktorius telkia gyventojus, ūkio subjektus ir kitas įstaigas darbams atlikti laikydamasis tokio eiliškumo:

- ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurių veikla dėl ekstremaliosios situacijos poveikio yra sustabdyta;

- kiti ūkio subjektai ir kitos įstaigos, kurių veikla nėra tiesiogiai paveikta ekstremaliosios situacijos;

- bedarbiai;

- kiti gyventojai;

- gyvybiškai svarbiuose savivaldybės objektuose dirbantys gyventojai;

- valstybinės reikšmės ir pavojinguosiuose objektuose dirbantys gyventojai.

Ekstremaliųjų situacijų atvejais ūkio subjektai, valdantys elektroninių ryšių tinklą ar teikiantys elektroninių ryšių paslaugas, Savivaldybės administracijos direktoriaus nurodymu skiria reikalingus ekspertus ir specialistus civilinės saugos ekstremaliųjų situacijų valdymo ryšių sistemos tinkamam funkcionavimui užtikrinti.

Gyventojai, ūkio subjektų ir kitų įstaigų tarnautojai ir darbuotojai (toliau - darbuotojai) atvyksta arba prirėkus yra atvežami centralizuotai savivaldybės ar valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centro patelktu transportu į operacijų vadovo nurodytą vietą. Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju darbų atlikimą koordinuoja Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju - valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras.

Operacijų vadovas užtikrina, kad gyventojai ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojai prieš jiems pradėdant dirbti būtų instruktuoti apie darbų eigą ir priemonių, skirtų darbingumui, sveikatai ir gyvybei išsaugoti, panaudojimą.

Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras užtikrina, kad darbus atliekantys gyventojai ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojai būtų apdrausti nuo nelaimingų atsitikimų darbų atlikimo laikotarpiu. Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju draudimo įmokos sumokamos iš Savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo lėšų, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju - iš Lietuvos valstybės rezervo piniginių lėšų.

Savivaldybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centras prirėkus organizuoja darbus atliekančių gyventojų ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojų aprūpinimą nemokama nakvyne, maitinimu,

specialiąja apranga, darbo priemonėmis, taip pat atvežimą į darbų atlikimo vietą, išvežimą iš jos ir minimalių sanitarinių higienos sąlygų sudarymą.

10.2. Atliktų darbų apskaita.

Savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotas asmuo (asmenys) pildo darbus atliekančių gyventojų ir ūkio subjektų, kitų įstaigų darbuotojų darbo laiko apskaitos žiniaraščius, tvarko su darbų atlikimu susijusius dokumentus ir teikia juos operacijų vadovui.

Baigus darbus operacijų vadovas per savivaldybės ar valstybės ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą ne vėliau kaip per 5 kalendorines dienas pateikia Savivaldybės administracijos direktoriui darbo laiko apskaitos žiniaraščius, atliktų darbų aktus ir kitus su darbų atlikimu susijusius dokumentus. Savivaldybės administracijos direktorius, gavęs dokumentus, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas sudaro komisiją, kuri ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo jos sudarymo patikrina darbo laiko apskaitos žiniaraščius, atliktų darbų aktus ir kitus su darbų atlikimu susijusius dokumentus, ir, atsižvelgdama į faktiškai dirbtą laiką, Vyriausybės patvirtintą minimalųjį valandinį atlygį, nustato gyventojams, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms kompensuotiną sumą ir teikia Savivaldybės administracijos direktoriui išvadą.

10.3. Kompensavimas už atliktus darbus.

Darbus atlikusiems gyventojams, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, įvertinus finansines galimybes, iš Savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo, Lietuvos valstybės rezervo piniginių lėšų gali būti kompensuojamos išlaidos, susijusios su šių darbų atlikimu.

Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju išlaidos, susijusios su darbų atlikimu, gali būti kompensuojamos iš Savivaldybės administracijos direktoriaus rezervo lėšų. Sprendimą dėl šių išlaidų kompensavimo priima Savivaldybės administracijos direktorius ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo jo sudarytos komisijos išvadų gavimo dienos.

Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju Savivaldybės administracijos direktorius, vadovaudamasis jo sudarytos komisijos išvadamis ir nustatyta kompensuotina išlaidų, susijusių su darbų atlikimu, suma, ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo komisijos išvadų pateikimo dienos teikia Finansų ministerijai prašymą dėl lėšų gyventojų, ūkio subjektų ir kitų įstaigų išlaidoms, susijusioms su darbų atlikimu, kompensuoti skyrimo. Savivaldybės administracijos direktoriaus prašyme Finansų ministerijai nurodoma:

- aplinkybės, kurioms susidarius buvo atliekami darbai;
- darbus atlikę gyventojai, ūkio subjektai ir kitos įstaigos;
- išlaidų, susijusių su darbų atlikimu, pagrindimas.

Kartu su Savivaldybės administracijos direktoriaus prašymu pateikiami dokumentai, pagrindžiantys su darbų atlikimu susijusias išlaidas.

Finansų ministerija ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo Savivaldybės administracijos direktoriaus prašymo gavimo dienos parengia ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei nutarimo dėl išlaidų, susijusių su darbų atlikimu, kompensavimo gyventojams, ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms projektą. Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos atveju išlaidos, susijusios su darbų atlikimu, gali būti kompensuojamos iš Lietuvos valstybės rezervo piniginių lėšų. Sprendimą dėl šių išlaidų kompensavimo priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Ginčai dėl darbų atlikimo ir su šių darbų atlikimu susijusių išlaidų kompensavimo sprendžiami Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

XI. EKSTREMALIŲJŲ ĮVYKIŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ METU NUTRAUKTŲ KOMUNALINIŲ PASLAUGŲ TEIKIMO ATNAUJINIMO IR KITŲ BŪTINIAUSIŲ GYVENIMO (VEIKLOS) SĄLYGŲ ATKŪRIMO ORGANIZAVIMAS

Nutrauktų komunalinių paslaugų atnaujinimo tikslas - organizuoti būtinausias paslaugas po įvykusių avarių ir incidentų komunaliniuose tinkluose bei sistemose, siekiant sudaryti elementarias gyvenimo sąlygas ir išvengti užkrečiamų ligų protrūkio.

Būtinausios komunalinės paslaugos yra vandens tiekimas ir nuotekų šalinimas, šilumos tiekimas, elektros energijos tiekimas, atliekų ir šiukšlių surinkimas ir išvežimas.

Įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susidarius ekstremaliajai situacijai savivaldybės teritorijoje esančiose įmonėse, teikiančiose gyventojams komunalines energetines paslaugas, kuo skubiau imamasi sutrikimų ar gedimų šalinimo darbų ir priemonių, kad atnaujinti šias paslaugas ir žiūrima, kad kuo mažesnius nuostolius patirtų gyventojai ir pati įmonė.

Lazdijų rajono savivaldybės įmonių, atliekančių komunalines paslaugas, kontaktiniai duomenys

Eil. Nr.	Įmonės pavadinimas, adresas	Atsakingas asmuo, kontaktiniai duomenys	Veiklos rūšis
1	2	7	8
1.	UAB „Lazdijų vanduo“, Gėlyno g. 21, Lazdijai	Įmonės vadovas, tel. (8 318) 51 703	Vandens tiekimas, nuotekų šalinimas.
2.	UAB „Lazdijų šiluma“, Gėlyno g. 10, Lazdijai	Įmonės vadovas, tel. (8 318) 51839	Šilumos energijos tiekimas
3.	AB ESO, Alytaus regiono tinklas	tel. 1802	Elektros energijos tiekimas
4.	Ecoservice projektai, UAB Lazdijų padalinys, Gėlyno g. 19, Lazdijai	Padalinio vadovas, tel. (8 318) 51 034.	Komunalinės paslaugos, šiukšlių surinkimas ir išvežimas.
5.	AB „Kelių priežiūra“ Lazdijų meistrija, Turistų 11, Lazdijai	Vyriausias inžinierius, tel. 8 687 27 267	Kelių remontas ir priežiūra

XII. GYVENTOJŲ, ŽUVUSIŲ EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ METU, LAIDOJIMO ORGANIZAVIMAS

Žuvusiųjų laidojimo organizavimo tikslas - atlikti visas įstatymuose ir kituose teisės aktuose numatytas procedūras ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu, esant dideliame aukų skaičiui. Veiklos apimtis:

- nukentėjusiųjų mirties konstatavimas;
- žuvusių žmonių apskaita;
- aukų asmens tapatybės nustatymas;
- žūties aplinkybių juridinis įvertinimas;
- žuvusiųjų pristatymas į morgą;
- laidojimo paslaugų suteikimas;
- neatpažintų aukų laidojimas.

Avarijos metu nukentėjusiųjų žmonių mirtį konstatuoja greitosios pagalbos gydytojas. Mirties faktas fiksuojamas iškvietimo lape, o mirties priežastis nustatoma patologoanatominio tyrimo metu. Mirties liudijimas išduodamas pagal faktą.

Tvarkant avarijos vietoje žuvusių žmonių apskaitą, juridškai įvertinant žūties aplinkybes, nustatant neatpažintų asmenų asmens tapatybę, atliekami operatyviniai bei procesiniai veiksmai, panaudojant mokslines - technines, kriminalines, teismo medicinos ir operatyvinės paieškos priemones.

Asmens tapatybės nustatymo procese dalyvauja prokurorai, policijos pareigūnai, teismo medicinos ekspertai, kiti specialistai.

Žuvusiųjų pristatymą į teismo medicinos įstaigą organizuoja Savivaldybė, suderinusi su Alytaus AVPK Lazdijų rajono policijos komisariatu. Atpažinti lavonai, atlikus nustatytus procesinius veiksmus atiduodami artimiesiems.

Neatpažintų lavonų palaidojimo klausimą, praėjus nustatytam terminui, sprendžia teismo medicinos įstaigos vedėjas, suderinęs su prokuroru, tardytoju ar policijos įstaigos vadovu.

Laidoti neatpažintas aukas leidžia prokuroras, tardytojas ar policijos įstaigos vadovas, raštišku sutikimu.

Neatpažinti lavonai laidojami seniūnijos kapinėse, kur vyko ekstremalioji situacija, specialiai skirtoje vietoje, suderinus su Savivaldybe ir dalyvaujant kriminalinės policijos pareigūnams bei kapinių administracijos atstovams.

Palaidojimas apiforminamas nustatytos formos aktu.

Neatpažintosios aukos laidojamos Savivaldybės lėšomis administracijos direktoriaus nustatyta tvarka.

Gyventojų, žuvusių ekstremaliųjų situacijų metu, laidojimo vietos išdėstytos plano priede **(14 priedas)**.

XIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Planas, išskyrus tuos skyrius, kuriuose esamą informaciją teikti draudžia Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymas, skelbiamas savivaldybės administracijos interneto tinklalapyje www.lazdijai.lt.

Patvirtinto ir atnaujinto plano kopija ir (ar) skaitmeninė jo versija siunčiama Vilniaus priešgaisrinei gelbėjimo valdybai ir civilinės saugos sistemos pajėgoms, kurių pasitelkimas numatomas plane, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo plano patvirtinimo ar atnaujinimo.

PRIEDAI

**LAZDIJŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ
RIZIKOS ANALIZĖ**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lazdijų rajono savivaldybės (toliau – savivaldybė) galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės (toliau – rizikos analizė) atlikimo tikslas – nustatyti savivaldybės teritorijoje galimus pavojus, įvertinti ekstremaliųjų situacijų rizikos (toliau – rizika) lygį ir numatyti rizikos valdymo priemones: sumažinti galimų pavojų kilimo tikimybę, galimus padarinius ir pagerinti didelės rizikos ekstremaliųjų įvykių ir ekstremaliųjų situacijų valdymo galimybes.

2. Galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė atliekama vadovaujantis Savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės metodinėmis rekomendacijomis (toliau – metodinės rekomendacijos), patvirtintomis Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2011 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. 1-189 „Dėl galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizės atlikimo rekomendacijų patvirtinimo“.

3. Duomenys, gauti atlikus rizikos analizę, naudojami:

3.1. rengiant savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo planą;

3.2. rengiant savivaldybės ekstremaliųjų situacijų prevencinių priemonių planą;

3.3. planuojant savivaldybės kolektyvinės gyventojų apsaugos nuo atsiradusių gyvybei ar sveikatai pavojingų veiksnių priemones.

4. Rizikos analizė peržiūrima ir prireikus atnaujinama ne rečiau kaip kartą per trejus metus arba atsiradus naujiems pavojams, pasikeitus civilinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams, pertvarkius ar modernizavus įrenginius, technologinius procesus ar įvykus kitiems pokyčiams, didinantiems pavojų ar ekstremaliųjų situacijų riziką ir mažinantiems darbuotojų, gyventojų saugumą.

5. Vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme ir kituose teisė aktuose vartojamas sąvokas.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

6. **Galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė** – tai procedūrų sistema, skirta galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos šaltinių nustatymui bei įvertinimui.

7. **Galimas pavojus** – objektas ar reiškinys, esant tam tikroms aplinkybėms, galintis kelti grėsmę gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui ir (arba) aplinkai.

8. **Rizika** – tikimybė įvykio, galinčio įvykti per tam tikrą laiko tarpą, ir turėti nepageidaujamų pasekmių gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui ir (arba) aplinkai.

9. **Rizikos lygis** – tai santykinė rizikos lygio išraiška, nustatyta rizikos vertintojų bendra nuomone, kuri parodo, kiek vienas rizikos šaltinis pavojingesnis kitų atžvilgiu.

10. **Priimtina rizika** – rizikos lygis, dėl kurio nebūtina numatyti prevencijos priemonių ir jų valdymo.

11. **Labai didelė ar didelė rizika** – rizikos lygis, dėl kurio reikėtų atkreipti dėmesį ir sustiprinti pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms bei numatyti prevencines priemones joms išvengti.

III. RIZIKOS ANALIZĖS ETAPAI

12. Lazdijų rajono savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų rizikos analizė atliekama šiais etapais:

12.1. nustatomi galimi pavojai;

12.2. atliekamas rizikos vertinimas;

12.3. nustatomas rizikos lygis ir jos priimtinumas (priimtina ar nepriimtina).

IV. GALIMŲ PAVOJŲ NUSTATYMAS

13. Šiame etape nustatomi visi galimi pavojai remiantis moksliniais, statistiniais, istoriniais duomenimis, specialistų ir ekspertų vertinimais, Lietuvos ir kitų šalių patirtimi, analizuojamos aplinkos apžiūra, įvykių modeliavimu, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. spalio 14 d. nutarimu Nr. 1063 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimo Nr. 241 „Dėl Ekstremaliųjų įvykių kriterijų sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintais Ekstremaliųjų įvykių kriterijais ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-870 patvirtintais Stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodikliais.

14. Nustatomi visi galimi gamtiniai ir žmogaus veiklos sukelti (techniniai, ekologiniai ir socialiniai) pavojai, kurie gali kilti savivaldybės teritorijoje ir už jos ribų, turėti padarinių (poveikį) atskiroms savivaldybės vietoms ir (ar) visai savivaldybės teritorijai: gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai, būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms ir sukelti savivaldybės ar valstybės lygio ekstremaliąją situaciją.

14.1. Galimi gamtiniai pavojai:

14.1.1. geologinis reiškinys (žemės drebėjimas, karstinis reiškinys, nuošliauža, sufozinis reiškinys);

14.1.2. stichiniai meteorologiniai reiškiniai (maksimalus vėjo greitis, smarkus lietus, kruša, smarkus snygis, pūga, lijundra, speigas, tirštas rūkas, šalna aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu, kaitra, sausra aktyviosios augalų vegetacijos laikotarpiu);

14.1.3. katastrofinis meteorologinis reiškinys (uraganas, labai smarkus lietus, labai smarki pūga, smarkus speigas);

14.1.4. stichinis hidrologinis reiškinys (stichinis vandens lygis (vandens lygio pakilimas ar nusekimas), stichinis potvynis);

14.1.5. katastrofinis hidrologinis reiškinys (katastrofinis vandens lygio pakilimas, katastrofinis potvynis);

14.1.6. pavojingos užkrečiamosios ligos;

14.1.7. gyvūnų ligos;

14.1.8. vabzdžių antplūdis;

14.1.9. augalų ligos;

14.1.10. žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas.

14.2. Žmogaus veiklos sukelti pavojai:

14.2.1. įvykiai transportuojant pavojingą krovinį;

14.2.2. cheminė avarija;

14.2.3. radiacinė ar branduolinė avarija;

14.2.4. naftos produktų išsiliejimas;

14.2.5. pramoninė avarija pavojingajame objekte;

14.2.6. hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai;

14.2.7. transporto avarijos (geležinkelio, oro, vandens, automobilių);

14.2.8. pastatų griuvimai;

14.2.9. elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai;

14.2.10. šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai;

14.2.11. dujų tiekimo sutrikimas;

14.2.12. vandens tiekimo sutrikimas;

14.2.13. elektroninių ryšių teikimo sutrikimas ir (ar) gedimai;

14.2.14. komunikacijų sistemų nutraukimas ir (ar) gedimai;

14.2.15. kuro resursų trūkumas ir (ar) stygius;

14.2.16. pavojingas radinys;

14.2.17. gaisrai;

14.2.18. maisto tarša;

14.2.19. oro tarša;

14.2.20. vandens tarša;

14.2.21. dirvožemio, grunto tarša;

14.2.22. visuomenės neramumai, susibūrimai, riaušės;

14.2.23. nusikaltimai, nusikalstami neramumai, gaujų siautėjimas;

14.2.24. karinė ataka, maištas, sukilimas;

- 14.2.25. masinis užsieniečių antplūdis;
- 14.2.26. žmonių grobimas, įkaitų paėmimas;
- 14.2.27. streikai;
- 14.2.28. sabotažas, diversija;
- 14.2.29. teroristiniai išpuoliai.

14.3. Pažeidžiamos visuomenės socialinės grupės:

- 14.3.1. gyventojai, dirbantys su pavojaus riziką keliančiais įrenginiais;
- 14.3.2. fiziškai izoliuoti gyventojai;
- 14.3.3. ligoniai (riboto judėjimo ir nesąmoningi);
- 14.3.4. vyresniojo amžiaus gyventojai;
- 14.3.5. socialiai remtini gyventojai;
- 14.3.6. vaikai (iki 16 metų);
- 14.3.7. užsienio turistai;
- 14.3.8. gyventojai, gyvenantys pavojaus rizikos zonoje;
- 14.3.9. gyventojai, turintys fizinę, psichinę negalią.

15. Nustatyti pavojai, galimi įvykti Lazdijų rajono savivaldybės teritorijoje, surašomi į 1 lentelę, nurodoma jų padarinių (poveikio) zona, galimas išplitimas ir kilimo priežastys.

Nustatytų galimų pavojų apibūdinimas

1 lentelė

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Nustatyto galimo pavojaus padarinių (poveikio) zona ir galimas pavojaus išplitimas	Galimo pavojaus kilimo priežastys
1	2	3	4
1.	Galimi gamtiniai pavojai:		
1.1.	Stichiniai, katastrofiniai meteorologiniai reiškiniai	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Gamtinės kilmės
1.2.	Pavojingos užkrečiamos ligos	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Gamtinės kilmės, žmogaus veikla
1.3.	Gyvūnų ligos	Savivaldybės seniūnijose	Gamtinės kilmės, žmogaus veikla
1.4.	Augalų ligos	Savivaldybės seniūnijose	Gamtinės kilmės
1.5.	Žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Gamtinės kilmės
2.	Galimi žmogaus veiklos sukelti pavojai:		
2.1.	Gaisrai pastatuose ir atvirose teritorijose	Savivaldybės seniūnijose	Gamtinės kilmės, žmogaus veikla, techninio pobūdžio
2.2.	Transporto avarijos	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Žmogaus veikla, techninio pobūdžio
2.3.	Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai	Visa savivaldybės teritorija	Gamtinės kilmės, techninio pobūdžio
2.4.	Pastatų, statinių griuvimai	Savivaldybės seniūnijose	Žmogaus veikla, gamtinės kilmės, techninio pobūdžio

2.5.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Techninio, gamtinio pobūdžio, žmogaus veikla
2.6.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Techninio, gamtinio pobūdžio, žmogaus veikla
2.7.	Vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų avarijos	Dalis savivaldybės teritorijos	Techninio, gamtinio pobūdžio, žmogaus veikla
2.8.	Oro tarša	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Techninio, gamtinio pobūdžio, žmogaus veikla
2.9.	Vandens tarša	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Techninio, gamtinio pobūdžio, žmogaus veikla
2.10.	Maisto tarša	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Žmogaus veiklos, techninio pobūdžio
2.11.	Dirvožemio, grunto tarša	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Techninio, gamtinio pobūdžio, žmogaus veikla
2.12.	Įvykiai transportuojant pavojingą krovinį	Visa savivaldybės teritorija	Žmogaus veikla, techninio pobūdžio
2.13.	Naftos produktų išsiliejimas	Savivaldybės seniūnijose	Žmogaus veikla, techninio pobūdžio
2.14.	Pavojingas radinys	Dalis savivaldybės teritorijos	Žmogaus veikla
2.15.	Masinis užsieniečių antplūdis	Dalis savivaldybės teritorijos	Žmogaus veikla
2.16.	Karinė ataka, teroristiniai išpuoliai	Dalis arba visa savivaldybės teritorija	Žmogaus veikla
2.17.	Kibernetinės atakos	Visa savivaldybės teritorija	Žmogaus veikla
2.18.	Radiacinė ar branduolinė avarija	Visa savivaldybės teritorija	Žmogaus veikla

V. RIZIKOS VERTINIMAS

16. Šiame etape analizuojama nustatytų galimų pavojų tikimybė ir galimi padariniai (poveikis).

17. Kiekvieno nustatyto galimo pavojaus tikimybė (T) vertinama balais pagal 2 lentelėje pateiktus galimo pavojaus tikimybės įvertinimo kriterijus.

Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimo kriterijai

2 lentelė

<i>Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas</i>	<i>Galimo pavojaus tikimybės lygis</i>	<i>Vertinimo balai</i>
Gali įvykti dažniau negu kartą per metus	Labai didelė tikimybė	5
Gali įvykti kartą per 1–10 metų	Didelė tikimybė	4
Gali įvykti kartą per 10–50 metų	Vidutinė tikimybė	3
Gali įvykti kartą per 50–100 metų	Maža tikimybė	2
Gali įvykti rečiau negu kartą per 100 metų	Labai maža tikimybė	1

Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimo lentelė

3 lentelė

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Galimo pavojaus tikimybės įvertinimas	Galimo pavojaus tikimybės lygis	Vertinimas balais
1	2	3	4	5
1.	Galimi gamtiniai pavojai:			
1.1.	Stichiniai, katastrofiniai meteorologiniai reiškiniai	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	Didelė tikimybė	4
1.2.	Pavojingos užkrečiamos ligos	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	Didelė tikimybė	4
1.3.	Gyvūnų ligos	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	Didelė tikimybė	4
1.4.	Augalų ligos	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	Vidutinė tikimybė	3
1.5.	Žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	Vidutinė tikimybė	3
2.	Galimi žmogaus veiklos sukelti pavojai:			
2.1.	Gaisrai pastatuose ir atvirose teritorijose	Gali įvykti dažniau negu kartą per metus	Labai didelė tikimybė	5
2.2.	Transporto avarijos	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	Vidutinė tikimybė	3
2.3.	Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	Vidutinė tikimybė	3
2.4.	Pastatų, statinių griuvimai	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	Vidutinė tikimybė	3
2.5.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	Didelė tikimybė	4
2.6.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	Didelė tikimybė	4
2.7.	Vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų avarijos	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	Vidutinė tikimybė	3
2.8.	Oro tarša	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	Vidutinė tikimybė	3
2.9.	Vandens tarša	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	Vidutinė tikimybė	3
2.10.	Maisto tarša	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	Vidutinė tikimybė	3
2.11.	Dirvožemio, grunto tarša	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	Vidutinė tikimybė	3
2.12.	Įvykiai transportuojant pavojingą krovinį.	Gali įvykti kartą per 50–100 metų	Maža tikimybė	2
2.13.	Naftos produktų išsiliejimas	Gali įvykti kartą per 10–50 metų	Vidutinė tikimybė	3
2.14.	Pavojingas radinys	Gali įvykti dažniau negu kartą per metus	Labai didelė tikimybė	5
2.15.	Masinis užsieniečių antplūdis	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	Didelė tikimybė	4

2.16.	Karinė ataka, teroristiniai išpuoliai	Gali įvykti rečiau negu kartą per 100 metų	Labai maža tikimybė	1
2.17.	Kibernetinės atakos	Gali įvykti kartą per 50–100 metų	Maža tikimybė	2
2.18.	Radiacinė ar branduolinė avarija	Gali įvykti kartą per 1–10 metų	Didelė tikimybė	4

17. Nustačius galimo pavojaus tikimybę (T), analizuojami jo padariniai (poveikis) (P) savivaldybėje:

- gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1);
- turtui ir aplinkai (P2);
- būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms (P3).

18. Galimo pavojaus padariniai (poveikis) (P1, P2 ir P3) įvertinami balais pagal 4 lentelėje pateiktus įvertinimo kriterijus.

Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimo lentelė

4 lentelė

<i>Galimų padarinių (poveikio) gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1) įvertinimas</i>	<i>Galimų padarinių (poveikio) lygis</i>	<i>Vertinimo balai</i>
Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	Nereikšmingas	1
Sužaloti 1–5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Ribotas	2
Žuvo ne daugiau kaip 5 gyventojai ir (ar) sužalota nuo 5 iki 10 gyventojų, ir (ar) nuo 300 iki 500 gyventojų evakuota	Didelis	3
Žuvo ne daugiau kaip 20 gyventojų ir (ar) nuo 10 iki 100 gyventojų sunkiai sužalota ir (ar) nuo 500 iki 1000 gyventojų evakuota	Labai didelis	4
Žuvo daugiau nei 20 gyventojų ir (ar) sužalota daugiau nei 100 gyventojų, ir (ar) daugiau kaip 1000 gyventojų evakuota	Katastrofinis	5

Galimų pavojų padariniai (poveikis) gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1)

5 lentelė

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Galinių nukentėti gyventojų skaičius (žuvusiųjų ir (ar) sužeistųjų, ir (ar) evakuotinių gyventojų)	Objektai, kuriuose yra pažeidžiamos visuomenės socialinės grupės, patenkančios į pavojaus zoną, ir (ar) gyventojų skaičius	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
1	2	3	4	5	6
1.	Galimi gamtiniai pavojai:				
1.1	Stichiniai, katastrofiniai meteorologiniai reiškiniai	Sužaloti 1–5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir individualūs būstai	Ribotas	2
1.2.	Pavojingos užkrečiamos žmonių ligos	Sužaloti 1–5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir individualūs būstai	Ribotas	2

1.3.	Gyvūnų ligos	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	Ūkio subjektai	Nereikšmingas	1
1.4.	Augalų ligos	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	Nėra	Nereikšmingas	1
1.5.	Žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	Nėra	Nereikšmingas	1
2.	Galimi žmogaus veiklos sukelti pavojai:				
2.1.	Gaisrai pastatuose ir atvirosiose teritorijose	Sužaloti 1–5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Vienkiemiai, sodybos šalia miškų, pievų, ūkio subjektai, įstaigos, namai ir butai	Ribotas	2
2.2.	Transporto avarijos	Sužaloti 1–5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Nėra	Ribotas	2
2.3.	Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	Nėra	Nereikšmingas	1
2.4.	Pastatų, statinių griuvimai	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir individualūs būstai	Nereikšmingas	1
2.5.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir individualūs būstai	Nereikšmingas	1
2.6.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir individualūs būstai	Nereikšmingas	1
2.7.	Vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų avarijos	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir individualūs būstai	Nereikšmingas	1
2.8.	Oro tarša	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir gyventojų evakuoti nereikia	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir individualūs būstai	Nereikšminga	1

2.9.	Vandens tarša	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir gyvenamieji būstai	Nereikšminga	1
2.10.	Maisto tarša	Sužaloti 1–5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir gyvenamieji būstai	Ribotas	2
2.11.	Dirvožemio, grunto tarša	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	Nėra	Nereikšmingas	1
2.12.	Įvykiai transportuojant pavojingą krovinį	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	Nėra	Nereikšmingas	1
2.13.	Naftos produktų išsiliejimas	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	Nėra	Nereikšmingas	1
2.14.	Pavojingas radinys	Sužaloti 1–5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir gyvenamieji būstai	Ribotas	2
2.15.	Masinis užsieniečių antplūdis	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir gyventojų evakuoti nereikia	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir gyvenamieji būstai	Nereikšmingas	1
2.16.	Karinė ataka, teroristiniai išpuoliai	Sužaloti 1–5 gyventojai ir (ar) iki 300 gyventojų evakuota	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos.	Ribotas	2
2.17.	Kibernetinės atakos	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir (ar) gyventojų evakuoti nereikia	Nėra	Nereikšmingas	1
2.18.	Radiacinė ar branduolinė avarija	Žuvusiųjų, sužeistųjų nėra ir gyventojų evakuoti nereikia	Ūkio subjektai, įmonės, kitos įstaigos ir gyvenamieji būstai	Nereikšmingas	1

Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimo lentelė

4 lentelės tęsinys

<i>Galimų padarinių (poveikio) turtui ir aplinkai (P2) įvertinimas tūkst. Eur</i>	<i>Galimų padarinių (poveikio) lygis</i>	<i>Vertinimo balai</i>
Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
50–200	Ribotas	2
200–1000	Didelis	3
1000–10 000	Labai didelis	4
Daugiau nei 10 000	Katastrofinis	5

Galimų pavojų padariniai (poveikis) turtui (P2)

6 lentelė

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Pažeidžiami ekonominės veiklos sektoriai	Galimi padariniai (poveikis) privačiam turtui	Numatomi nuostoliai tūkst. Eur.	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
----------	----------------------------	--	---	---------------------------------	-----------------------------------	-----------------

			ir viešajam sektoriui			
1	2	3	4	5	6	7
1.	Galimi gamtiniai pavojai:					
1.1.	Stichiniai, katastrofiniai meteorologiniai reiškiniai	Žemės ūkio, pramonės, paslaugų	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, turto sugadinimas ar sunaikinimas, materialiniai nuostoliai	Iki 50	Nereikšminga	1
1.2.	Pavojingos užkrečiamos ligos	Žemės ūkio, pramonės, paslaugų	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, materialiniai nuostoliai	Iki 50	Nereikšminga	1
1.3.	Gyvūnų ligos	Žemės ūkio, pramonės	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, materialiniai nuostoliai	Iki 50	Nereikšminga	1
1.4.	Augalų ligos	Žemės ūkio	Materialiniai nuostoliai	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
1.5.	Žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas	Žemės ūkio	Materialiniai nuostoliai	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.	Galimi žmogaus veiklos sukelti pavojai:					
2.1.	Gaisrai pastatuose ir atvirose teritorijose	Žemės ūkio, pramonės, paslaugų	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, turto sugadinimas ar sunaikinimas, materialiniai nuostoliai	Iki 200	Ribotas	2
2.2.	Transporto avarijos	Pramonės	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, materialiniai nuostoliai	Iki 50	Nereikšmingas	1
2.3.	Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai	Žemės ūkio	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, materialiniai nuostoliai	Iki 200	Ribotas	2
2.4.	Pastatų, statinių griuvimai	Žemės ūkio, pramonės, paslaugų	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, turto sugadinimas ar sunaikinimas,	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1

			materialiniai nuostoliai			
2.5.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Žemės ūkio, pramonės, paslaugų	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, materialiniai nuostoliai	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.6.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Pramonės, paslaugų,	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, materialiniai nuostoliai	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.7.	Vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų avarijos	Pramonės, paslaugų	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, materialiniai nuostoliai	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.8.	Oro tarša	Žemės ūkio, pramonės, paslaugų	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, materialiniai nuostoliai	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.9.	Vandens tarša	Pramonės, paslaugų	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, materialiniai nuostoliai	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.10.	Maisto tarša	Pramonės, paslaugų	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, materialiniai nuostoliai	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.11.	Dirvožemio, grunto tarša	Žemės ūkio	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, materialiniai nuostoliai	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.12.	Įvykiai transportuojant pavojingą krovinį	Paslaugų sektorius	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, materialiniai nuostoliai	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.13.	Naftos produktų išsiliejimas	Žemės ūkio, pramonės	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, materialiniai nuostoliai	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.14.	Pavojingas radinys	Žemės ūkio, pramonės, paslaugų	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, turto	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1

			sugadinimas ar sunaikinimas, materialiniai nuostoliai			
2.15.	Masinis užsieniečių antplūdis	Paslaugų sektorius	Veiklos sutrikdymas	Iki 200	Ribotas	2
2.16.	Karinė ataka, teroristiniai išpuoliai	Žemės ūkio, pramonės, paslaugų	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, turto sugadinimas ar sunaikinimas, materialiniai nuostoliai	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.17.	Kibernetinės atakos	Žemės ūkio, pramonės, paslaugų	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, materialiniai nuostoliai	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.18.	Radiacinė ar branduolinė avarija	Žemės ūkio, pramonės, paslaugų	Veiklos sustabdymas ar apribojimas, materialiniai nuostoliai	Iki 200	Ribotas	2

Galimų pavojų padariniai (poveikis) aplinkai (P2)

7 lentelė

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Galima oro tarša	Galima paviršinio ir (ar) požeminio vandens tarša	Galima grunto tarša	Galimi padariniai (poveikis) gamtinei aplinkai	Numatomi nuostoliai, tūkst.. Eur.	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Galimi gamtiniai pavojai:							
1.1.	Stichiniai, katastrofiniai meteorologiniai reiškiniai	Ne	Ne	Ne	Augalijos sunaikinimas	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
1.2.	Pavojingos užkrečiamos ligos	Ne	Ne	Ne	Nėra	Nėra	Nereikšmingas	1

1.3.	Gyvūnų ligos	Ne	Ne	Ne	Gyvūnijos sunaikinimas	Mažiau nei 50	nereikšmingas	1
1.4.	Augalų ligos	Ne	Ne	Ne	Augalijos sunaikinimas	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
1.5.	Žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas	Ne	Ne	Ne	Gyvūnijos sunaikinimas	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.	Galimi žmogaus veiklos sukelti pavojai:							
2.1.	Gaisrai pastatuose ir atvirose teritorijose	Taip	Ne	Ne	Augalijos sunaikinimas	50–200	Ribotas	2
2.2.	Transporto avarijos	Ne	Taip	Taip	Nėra	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.3.	Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai	Ne	Ne	Ne	Grunto išplovimas	Mažiau nei 50	Ribotas	2
2.4.	Pastatų, statinių griuvimai	Ne	Ne	Ne	Nėra	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.5.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Ne	Ne	Ne	Nėra	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.6.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Ne	Ne	Ne	Nėra	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.7.	Vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų avarijos	Ne	Ne	Ne	Nėra	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.8.	Oro tarša	Taip	Ne	Ne	Augalijos, gyvūnijos sunaikinimas	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1

2.9.	Vandens tarša	Ne	Taip	Ne	Vandens augalijos ir gyvūnijos sunaikinimas	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.10.	Maisto tarša	Ne	Ne	Ne	Nėra	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.11.	Dirvožemio, grunto tarša	Ne	Ne	Taip	Augalijos sunaikinimas	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.12.	Įvykiai transportuojant pavojingą krovinį.	Taip	Taip	Taip	Augalijos, gyvūnijos sunaikinimas	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.13.	Naftos produktų išsiliejimas	Ne	Taip	Taip	Augalijos sunaikinimas	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.14.	Pavojingas radinys	Taip	Taip	Taip	Augalijos sunaikinimas	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.15.	Masinis užsieniečių antplūdis	Ne	Ne	Ne	Nėra	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.16.	Karinė ataka, teroristiniai išpuoliai	Ne	Ne	Ne	Nėra	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.17.	Kibernetinės atakos	Ne	Ne	Ne	Nėra	Mažiau nei 50	Nereikšmingas	1
2.18.	Radiacinė ar branduolinė avarija	Taip	Taip	Taip	Augalijos, gyvūnijos užteršimas	50-200	Ribotas	2

19. Galimi padariniai (poveikis) turtui ir aplinkai vertinami balais, atsižvelgiant į 6 ir 7 lentelėse numatomus nuostolius (6 ir 7 lentelės nuostoliai sumuojami).

**Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimo lentelė
4 lentelės tęsinys**

<i>Galimų padarinių (poveikio) būtinausiomis gyvenimo (veiklos) sąlygomis (P3) įvertinimas</i>	<i>Galimų padarinių (poveikio) lygis</i>	<i>Vertinimo balai</i>
Kai būtinausios gyvenimo (veiklos) sąlygos sutrikdomos iki 6 valandų	nereikšmingas	1
Kai būtinausios gyvenimo (veiklos) sąlygos sutrikdomos nuo 6 iki 24 valandų	Ribotas	2
Kai būtinausios gyvenimo (veiklos) sąlygos sutrikdomos nuo 1 iki 3 parų	Didelis	3

Kai būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygos sutrikdomos nuo 3 iki 30 parų	Labai didelis	4
Kai būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygos sutrikdomos daugiau kaip 30 parų	Katastrofinis	5

Galimi padariniai (poveikis) būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms (P3)

8 lentelė

Eil. Nr.	Nustatytas galimas pavojus	Galimi padariniai (poveikis) būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms	Galimų padarinių (poveikio) trukmė (valandomis arba paromis)	Galimų padarinių (poveikio) lygis	Vertinimo balai
1	2	3	4	5	6
1.	Galimi gamtiniai pavojai:				
1.1.	Stichiniai, katastrofiniai meteorologiniai reiškiniai	Taip	Kai veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 valandų	Ribotas	2
1.2.	Pavojingos užkrečiamos ligos	Taip	Nuo 3 iki 30 parų	Labai didelis	4
1.3.	Gyvūnų ligos	Ne	Kai veikla sutrikdoma nuo 1 iki 3 parų	Didelis	3
1.4.	Augalų ligos	Ne	Iki 6 valandų	Nereikšmingas	1
1.5.	Žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas	Ne	Iki 6 valandų	Nereikšmingas	1
2.	Galimi žmogaus veiklos sukelti pavojai:				
2.1.	Gaisrai pastatuose ir atvirose teritorijose	Taip	Nuo 6 iki 24 valandų	Ribotas	2
2.2.	Transporto avarijos	Ne	Kai veikla sutrikdoma iki 6 valandų	Nereikšmingas	1
2.3.	Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai	Taip	Iki 6 valandų	Nereikšmingas	1
2.4.	Pastatų, statinių griuvimai	Ne	Nuo 6 iki 24 valandų	Ribotas	2
2.5.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Taip	Nuo 6 iki 24 valandų	Ribotas	2
2.6.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	Taip	Kai veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 valandų	Ribotas	2
2.7.	Vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų avarijos	Taip	Nuo 6 iki 24 valandų	Ribotas	2
2.8.	Oro tarša	Taip	Kai veikla sutrikdoma nuo	Ribotas	2

			6 iki 24 valandų		
2.9.	Vandens tarša	Taip	Kai veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 valandų	Ribotas	2
2.10.	Maisto tarša	Taip	Nuo 6 iki 24 valandų	Ribotas	2
2.11.	Dirvožemio, grunto tarša	Taip	Kai veikla sutrikdoma iki 6 valandų	Nereikšmingas	1
2.12.	Įvykiai transportuojant pavojingą krovinį.	Ne	Iki 6 valandų	Nereikšmingas	1
2.13.	Naftos produktų išsiliejimas	Ne	Iki 6 valandų	Nereikšmingas	1
2.14.	Pavojingas radinys	Ne	Iki 6 valandų	Nereikšmingas	1
2.15.	Masinis užsieniečių antplūdis	Ne	Kai veikla sutrikdoma nuo 6 iki 24 valandų	Ribotas	2
2.16.	Teroristiniai išpuoliai	Taip	Nuo 6 iki 24 valandų	Ribotas	2
2.17.	Kibernetinės atakos	Taip	Nuo 6 iki 24 valandų	Ribotas	2
2.18.	Radiacinė ar branduolinė avarija	Taip	Nuo 1 iki 3 parų	Didelis	3

VI. RIZIKOS LYGIO IR JOS PRIIMTINUMO NUSTATYMAS

20. Nustatytų galimų pavojų rizikos lygis apskaičiuojamas pagal formulę $R=TxP$ (R – rizika, T – tikimybė, P – padariniai (poveikis). Gautos reikšmės įrašomos į 10 lentelės 7, 8 ir 9 skiltis:

20.1. galimo pavojaus rizikos gyventojų gyvybei ir sveikatai lygis (R1);

20.2. galimo pavojaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2);

20.3. galimo pavojaus rizikos veiklos tęstinumui lygis (R3).

21. Naudojantis 9 lentele, pagal nustatytų galimų pavojų tikimybės (T) ir galimų padarinių (poveikio) (P) balus (10 lentelės 3, 4, 5 ir 6 skiltys), nustatomas kiekvieno galimo pavojaus rizikos (R1, R2, R3) lygis: labai didelis, didelis, vidutinis arba priimtinas, kuris įrašomas į 10 lentelės 7, 8, 9 skiltis.

22. 10 lentelės 10 skiltyje įrašomas bendras rizikos lygis, kuris gaunamas sudėjus R1, R2 ir R3 reikšme

Rizikos lygio (R) nustatymas

9 lentelė

*Ga
limo
pavoja
us
t
iki
myb
ė*

5					
4					
3					
2					
1					
	1	2	3	4	5

Galimi padariniai (poveikis)

	žalia – priimtina rizika
	geltona – vidutinė rizika
	oranžinė – didelė rizika
	raudona – labai didelė rizika

Galimų pavojų rizikos įvertinimas

10 lentelė

Eil. Nr.	Galimas pavojus	Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas balais	Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimas balais			Rizikos lygio (R) nustatymas			Bendras rizikos lygis (R) $R=R1+R2+R3$
			Galimi padariniai (poveikis) gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1)	Galimi padariniai (poveikis) turtui ir aplinkai (P2)	Galimi padariniai (poveikis) būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygoms (P3)	Galimo pavojaus rizikos gyventojų gyvybei ir sveikatai lygis (R1) $R1=TxP1$	Galimo pavojaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2) $R2=TxP2$	Galimo pavojaus rizikos būtiniausias gyvenimo (veiklos) sąlygoms lygis (R3) $R3=TxP3$	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Stichiniai, katastrofiniai meteorologiniai reiškiniai	4	2	1	2	8 Didelė	4 Priimtina	8 Didelė	20
2.	Pavojingos užkrečiamos ligos	4	2	1	4	8 Vidutinė	4 Priimtina	16 Labai didelė	28
3.	Gyvūnų ligos	4	1	1	3	4 Priimtina	4 Priimtina	12 Didelė	20
4.	Augalų ligos	3	1	1	1	3 Priimtina	3 Priimtina	3 Priimtina	9
5.	Žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas	3	1	1	1	3 Priimtina	3 Priimtina	3 Priimtina	9
6.	Gaisrai pastatuose ir atvirose teritorijose	5	2	2	2	10 Labai didelė	10 Labai didelė	10 Labai didelė	30
7.	Transporto avarijos	3	2	1	1	6 Vidutinė	3 Priimtina	3 Priimtina	12

8.	Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai	3	1	2	1	3 Priimtina	6 Vidutinė	3 Priimtina	12
9.	Pastatų, statinių griuvimai	3	3	1	2	3 Vidutinė	3 Vidutinė	6 Priimtina	12
10.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	4	1	1	2	4 Priimtina	4 Priimtina	8 Vidutinė	16
11.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	4	1	1	2	4 Priimtina	4 Priimtina	8 Vidutinė	16
12.	Vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų avarijos	3	1	1	2	3 Priimtina	3 Priimtina	6 Vidutinė	12
13.	Oro tarša	3	1	1	2	3 Priimtina	3 Priimtina	6 Vidutinė	12
14.	Vandens tarša	3	1	1	2	3 Priimtina	3 Priimtina	6 Vidutinė	12
15.	Maisto tarša	3	2	1	2	6 Vidutinė	3 Priimtina	6 Vidutinė	15
16.	Dirvožemio, grunto tarša	3	1	1	1	3 Priimtina	3 Priimtina	3 Priimtina	9
17.	Įvykiai transportuojant pavojingą krovinį.	2	1	1	1	2 Priimtina	2 Priimtina	2 Priimtina	6
18.	Naftos produktų išsiliejimas	3	1	1	1	3 Priimtina	3 Priimtina	3 Priimtina	9
19.	Pavojingas radinys	5	2	1	1	10 Didelė	5 Priimtina	5 Priimtina	20
20.	Masinis užsieniečių antplūdis	4	1	2	2	4 Vidutinė	8 Vidutinė	8 Priimtina	20
21.	Teroristiniai išpuoliai	1	2	1	2	2 Priimtina	1 Priimtina	2 Priimtina	5
22.	Kibernetinės atakos	2	1	1	2	2	2	4	8

						Priimtina	Priimtina	Priimtina	
23.	Radiacinē ar branduolinē avarija	4	1	2	3	4 Didelē	8 Didelē	12 Didelē	24

23. Atlikus savivaldybės galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijos rizikos analizę, nustatomas savivaldybės galimų pavojų sąrašas prioriteto tvarka pagal jų rizikos lygį:

11 lentelė

Eil. Nr.	Galimas pavojus	Bendras rizikos balas
Labai didelės rizikos lygis		
1.	Gaisrai pastatuose ir atvirose teritorijose.	30
2.	Pavojingos užkrečiamos ligos.	28
Didelės rizikos lygis		
3.	Radiologinė ar branduolinė avarija	24
4.	Stichiniai, katastrofiniai meteorologiniai reiškiniai	20
5.	Pavojingas radinys	20
6.	Gyvūnų ligos	20
7.	Masinis užsieniečių antplūdis	20
Vidutinės rizikos lygis		
8.	Elektros energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	16
9.	Šilumos energijos tiekimo sutrikimai ir (ar) gedimai	16
10.	Maisto tarša	15
11.	Transporto avarijos	12
12.	Vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sistemų avarijos	12
13.	Oro tarša	12
14.	Vandens tarša	12
15.	Pastatų, statinių griuvimas	12
16.	Hidrotechnikos statinių (įrenginių) avarijos ir (ar) gedimai	12
Priimtinos rizikos lygis		
17.	Augalų ligos	9
18.	Žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas	9
19.	Dirvožemio, grunto tarša	9
20.	Naftos produktų išsiliejimas	9
21.	Kibernetinės atakos	6
22.	Įvykiai transportuojant pavojingą krovinį	6
23.	Teroristiniai išpuoliai	5

24. Nustačius labai didelę, didelę ar vidutinę riziką, šių galimų pavojų rizikos mažinimo priemonės numatomos savivaldybės ekstremaliųjų situacijų prevencijos priemonių plane. Šios priemonės turi:

24.1. mažinti galimo pavojaus tikimybę ir (ar) galimus padarinius (poveikį);

24.2. gerinti savivaldybėje esančių civilinės saugos sistemos subjektų pasirengimą reaguoti ir likviduoti ekstremaliąsias situacijas ir šalinti jų padarinius;

24.3. didinti gyventojų saugumą gresiant ar susidarius ekstremaliosioms situacijoms ir gerinti visuomenės savisaugos kultūros lygį.

25. Nustačius labai didelę ar didelę riziką, šių galimų pavojų valdymas aprašomas savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane.
